

2013

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2013

ČESKÁ INSPEKCE ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

ČESKÁ INSPEKCE
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Název zpracovatele: Česká inspekce životního prostředí
Adresa ředitelství: Na Břehu 267, 190 00 Praha 9
Telefonní spojení: 00420 222 860 111 (ústředna)
Fax: 00420 283 892 662
Zelená linka: 800 011 011
E-mail: public@cizp.cz
Internet: www.cizp.cz
Úřední hodiny: pondělí a středa ostatní pracovní dny
8.00 – 17.00 8.00 – 14.00 na objednání
Název zřizovatele: Ministerstvo životního prostředí

ÚVODNÍ SLOVO ŘEDITELE ČIŽP

Přestože v roce 2013 došlo ke snížení počtu inspektorů o 38 i ke snížení provozních prostředků, dosáhla ČIŽP ve své činnosti několika úspěchů.

Byť inspekce provedla méně kontrol při zvýšené pozornosti na velké a střední znečišťovatele, vydala o cca 20 % rozhodnutí o pokutě méně. Ve všech ostatních aspektech činnosti inspekce zvýšila počet svých vyjádření a rozhodnutí. Inspekce zvýšila - zacílením na významné kauzy - výši pokuty o více než 50 % a v celkovém objemu udělila pokuty v téměř dvojnásobné výši, než v roce 2012. Zintenzivnění činnosti bylo umožněno i aktivováním všech finančních prostředků pro inspekční činnosti (vzorkování, analýzy) o více než dvojnásobek oproti minulým rokům.

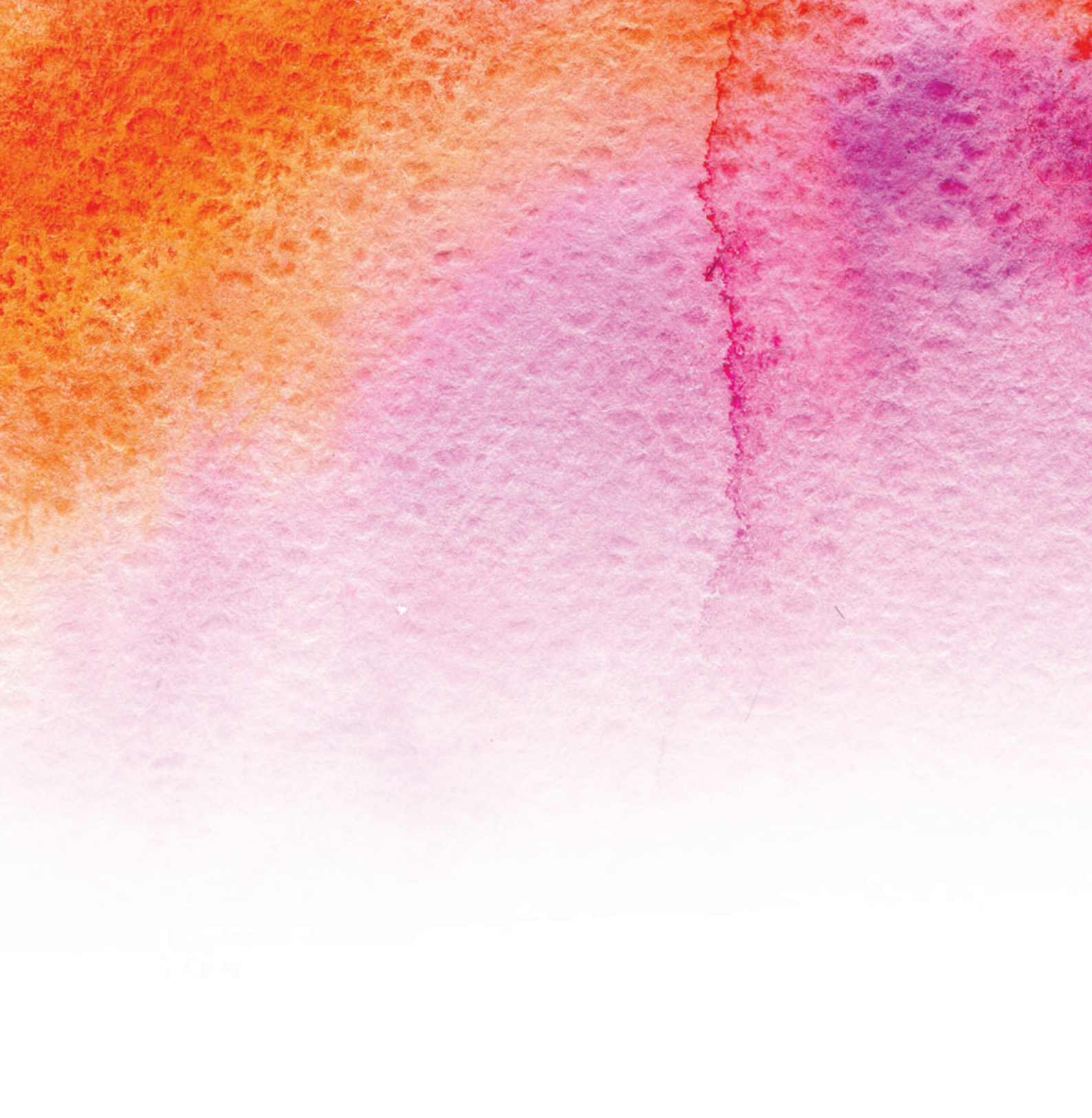
Vedení inspekce se podařilo zabezpečit i první část technického vybavení pro řešení havarijních a povodňových situací (terénní vozy, ochranné prostředky a čluny).

Za všechna tato pozitivní zjištění a udržení růstových trendů činnosti inspekce patří všem jejím zaměstnancům veliký dík. Osobně velice oceňuji i jejich trpělivost a vstřícnost k vynuceným změnám, které jim mnohdy komplikovaly práci. Naši odborníci řešili podněty, stížnosti a problémy stěžovatelů na vysoké odborné úrovni, s profesionálním přístupem a pro dobro životního prostředí.

Přeji ČIŽP, aby se jí v roce 2014 podařilo nastartovat cestu k technickému a technologickému dovybavení, aby byla schopna i v příštích letech dostát svým zákonným povinnostem. Naším cílem je nezklamat důvěru veřejnosti, kterou ČIŽP úsilím o účinnou ochranu životního prostředí úspěšně po léta buduje.

Jan Slanec
ředitel ČIŽP

ÚVODNÍ SLOVO	3
OBSAH	5
1 CHARAKTERISTIKA ČINNOSTI	6
1.1 Obecné údaje	7
1.2 Organizační struktura	7
1.3 Intenzita inspekční činnosti	8
2 ROZHODOVÁNÍ VE SPRÁVNÍM ŘÍZENÍ	9
2.1 Správní rozhodnutí sankčního charakteru	10
2.2 Správní rozhodnutí nápravného charakteru	10
2.3 Činnost mimo správní řízení	11
3 SPOLUPRÁCE S VEŘEJNOSTÍ	12
3.1 Podněty a stížnosti	13
3.2 Poskytování informací	14
4. ÚČAST ČIŽP NA ŘEŠENÍ HAVÁRIÍ	15
5 ČINNOST ČIŽP PODLE SLOŽEK	18
5.1 Ochrana ovzduší	19
5.2 Ochrana vod a prevence závažných průmyslových havárií	28
5.3 Odpadové hospodářství, chemické látky a biocidní přípravky	35
5.4 Ochrana přírody a CITES	45
5.5 Ochrana lesa	53
6 INTEGROVANÉ AGENDY	59
7 MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE	66
8 LIDSKÉ ZDROJE	69
8.1 Personalistika	70
8.2 Vzdělávání	70
9 EKONOMIKA	72
10 PŘEHLED ČINNOSTI OBLASTNÍCH INSPEKTORÁTŮ	76
Kontakty	78
Zkratky	79
Příloha – tabulky	81

01

CHARAKTERISTIKA
činnosti

1.1 OBECNÉ ÚDAJE

Česká inspekce životního prostředí byla zřízena v roce 1991 zákonem ČNR č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa. Ostatní složky se k ní připojily následně v průběhu let 1991–1992. Je samostatnou organizační složkou státu zřízenou Ministerstvem životního prostředí ČR a činnost vykonává v 5 oblastech: v ochraně ovzduší, ochraně vod, odpadovém hospodářství, ochraně přírody a ochraně lesa. Současně je uplatňován integrovaný přístup k ochraně životního prostředí jak na základě zákona o integrované prevenci (IPPC), o posuzování vlivů na životní prostředí (EIA), tak i celkovým způsobem inspekční práce.

PŘEHLED ČINNOSTI ČIŽP

- dozírá na dodržování právních předpisů na ochranu životního prostředí,
- provádí inspekce – kontroly,
- ukládá opatření k nápravě zjištěných nedostatků,
- ukládá sankční opatření za nedodržování zákonů životního prostředí,
- kontroluje obchod a nakládání s ohroženými druhy živočichů, rostlin a výrobků z nich (nelegálně získané jedince a předměty odebírá),
- omezuje, případně zastavuje provoz, pokud vážně ohrožují životní prostředí,
- podílí se na řešení starých ekologických zátěží,
- řeší podněty občanů i právnických osob,
- poskytuje informace na základě žádostí ve smyslu platných zákonů,
- informuje veřejnost i sdělovací prostředky a orgány státní správy o údajích o životním prostředí, které získává při inspekční činnosti,
- vypracovává stanoviska pro jiné orgány státní správy,
- podílí se na řešení havárií v oblasti životního prostředí,
- spolupracuje s inspekčními orgány zemí Evropské unie a sítě inspekčních orgánů EU (tzv. IMPEL),
- stanovuje poplatky za vypouštění odpadních vod a odběr podzemních vod.

1.2 ORGANIZAČNÍ STRUKTURA

ČIŽP je členěna na 10 oblastních inspektorátů, dvě pobočky a ředitelství. V současné době zaměstnává 551 zaměstnanců, z toho cca 80 % tvoří inspektoři.

Oblastní inspektoráty:

Praha, České Budějovice, Plzeň, Ústí nad Labem, Liberec, Hradec Králové, Havlíčkův Brod, Brno, Olomouc, Ostrava, pobočky Zlín a Karlovy Vary.

Ředitel ČIŽP je jmenován ministrem životního prostředí.

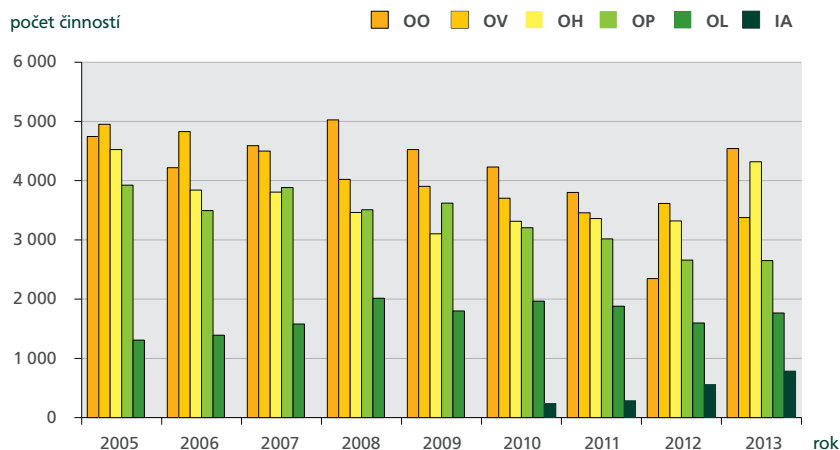
Přehled kompetencí v jednotlivých složkách životního prostředí

Kompetence ČIŽP		Složka životního prostředí				
		ovzduší	voda	odpady	příroda	les
dozor	kontroly, revize, prověrky, šetření apod.	•	•	•	•	•
sankce	pokuty právnickým osobám	•	•	•	•	•
	pokuty fyzickým osobám	•	•	•	•	•
	omezení nebo zastavení činnosti, provozu	•	•		•	•
opatření	opatření k nápravě zjištěných nedostatků	•	•	•	•	•
	řešení starých ekologických zátěží		•			
	evidence havárií a spolupráce při jejich řešení	•	•	•		
	zadržení a zabavení nelegálních exemplářů ohrožených druhů živočichů či rostlin				•	
	odebrání nedovoleně držných jedinců, odebrání výrobků	•			•	
poplatky	poplatky (vypouštění odpadních vod, poplatky za odběr podzemních vod)		•			
stanoviska	stanoviska, vyjádření, souhlasy pro jiné orgány	•	•	•	•	•
podněty	řešení podnětů	•	•	•	•	•

1.3 INTENZITA INSPEKČNÍ ČINNOSTI

V roce 2013 provedla ČIŽP celkem 13 786 kontrol a inspekční činnosti (17 051 kontrol v roce 2012, 17 576 kontrol v roce 2011, 16 603 kontrol v roce 2010, 17 432 kontrol v roce 2009). Počet kontrol na jednoho inspektora v roce 2013 byl 35 (40 v roce 2012, 38 v roce 2011, 35 v roce 2010, 36 v roce 2009, 34 v roce 2008). ČIŽP vydala v roce 2013 celkem 9 912 pravomocných rozhodnutí (do uvedeného počtu je zahrnuto 2 137 vydaných rozhodnutí o poplatcích a zálohách za vypouštění odpadních vod a 4 832 vydaných rozhodnutí o poplatcích a zálohách za odběr podzemních vod).

Vývoj počtu inspekční činnosti dle složek

02

ROZHODOVÁNÍ
ve správním
řízení

2.1 SPRÁVNÍ ROZHODNUTÍ SANKČNÍHO CHARAKTERU

ČIŽP uložila celkem 2 738 pokut, a 2 482 pokut v tomto roce nabylo právní moci (2 289 uložených pokut a 2 226 nabylo právní moci v roce 2012, 2 428 uložených pokut a 2 355 nabylo právní moci v roce 2011, 2 554 uložených pokut a 2 512 nabylo právní moci v roce 2010, 2 778 uložených pokut a 2 650 pravomocných v roce 2009). Celkový objem pokut dosáhl 167 298 180 Kč, což oproti roku 2012 znamená nárůst (98 390 038 v roce 2012, 109 081 069 Kč v roce 2011, 141 820 843 Kč v roce 2010, 164 165 643 Kč v roce 2009). Podle plánu kontrolní činnosti se ČIŽP zaměřila na kontroly významných a velkých znečišťovatelů životního prostředí; jedním z důvodů této strategie je také dlouhodobý pokles počtu inspektorů dle úsporných opatření, nařízených MŽP. Šetřené případy jsou často složité, jejich řešení zabírá více času, účastníci řízení častěji využívají možnosti ne-

chat se zastupovat právním zástupcem a řada řešených případů je ve fázi odvolání. Z oblastních inspektorátů uložily v tomto roce největší objem pokut OI Liberec – 31 781 865 Kč a OI Praha – 25 521 820 Kč. Průměrná výše pokut

v roce 2013 byla 67 405 Kč (44 200 Kč v roce 2012, 46 135 Kč v roce 2011, 56 457 Kč v roce 2010, 56 077 Kč v roce 2009). Průměrná výše pokut se liší jednak podle složek, jednak podle regionů. Nejvyšší průměrné pokuty byly uloženy v oblasti odpadového hospodářství, nejnižší v oblasti ochrany přírody, což je vysvětlitelné charakterem jejich činnosti a sankční zákonnou úpravou.

V průměru připadá na jednu z pěti kontrol zjištění porušení zákona, kde následuje rozhodnutí o pokutě, případně o dalších opatřeních.

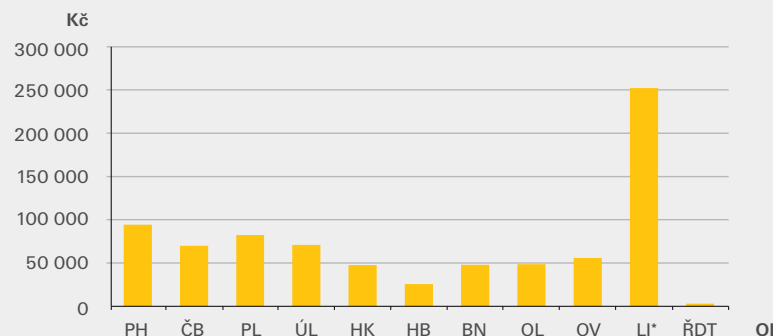
Zvýšené náklady (150%) oproti minulému roku vykazuje inspekce na rozbor, vzorkování a analýzy.

Přes nižší počet inspektorů ČIŽP, snížení průměrné mzdy a snížení rozpočtu zvýšila inspekce počet úkonů při výkonu státní správy.

2.2 SPRÁVNÍ ROZHODNUTÍ NÁPRÁVNÉHO CHARAKTERU

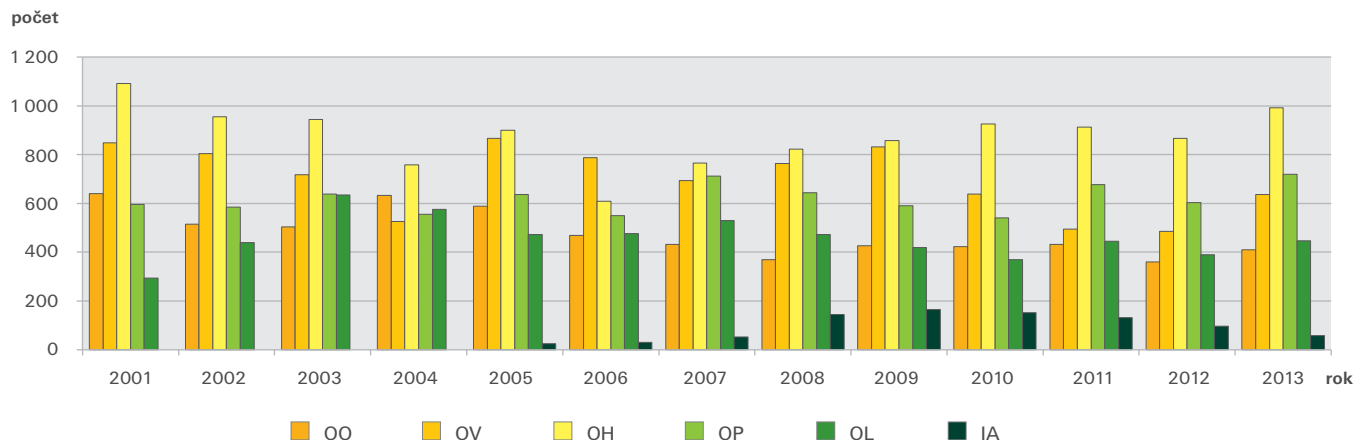
Rozhodnutí nápravného charakteru tvoří po sankcích druhou skupinu rozhodnutí, která jsou reakcí správního orgánu na zjištění rozporu se zákonem. Opatření tohoto typu se vydávají samostatně nebo spolu s rozhodnutím o sankci. V roce 2013 bylo vydáno 321 rozhodnutí o opatření k nápravě (366 v roce 2012, 413 v roce 2011, 340 v roce 2010, 406 v roce 2009, 427 v roce 2008, 503 v roce 2007) a 37 rozhodnutí o zastavení nebo omezení provozu (36 v roce 2012, 113 v roce 2011, 68 v roce 2010, 70 v roce 2009, 51 v roce 2008, 66 v roce 2007). Počet případů odebrání a zabavení živých nebo neživých exemplářů správním rozhodnutím (včetně Úmluvy

Průměrná výše pokut dle OI

* Nárůst způsobila pokuta 25 mil. Kč spol. NISA RECYCLING, s.r.o. Kauza převozu odpadu přes hranice a jeho „uskladnění“ v ČR se táhne od roku 2005.

Vývoj počtu sankčních a nápravných rozhodnutí (sankce, opatření k nápravě a zastavení provozu)

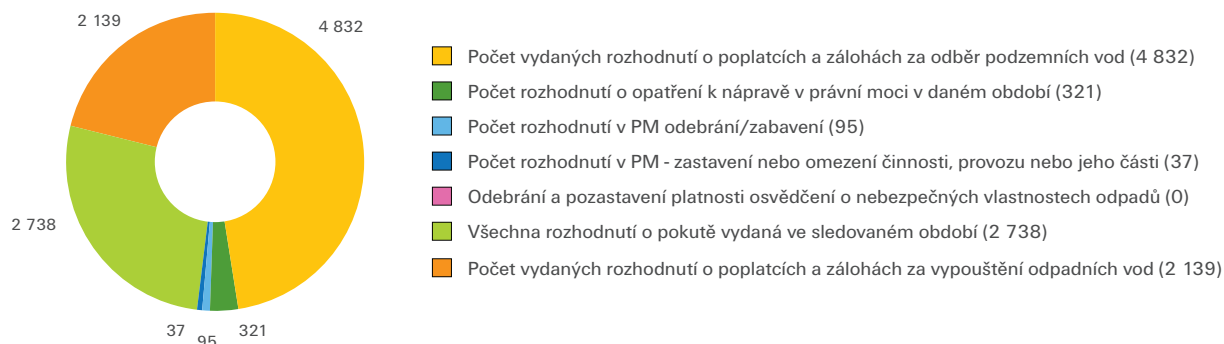
CITES) byl 95 (85 v roce 2012, 58 v roce 2011, 53 v roce 2010, 68 v roce 2009, 84 v roce 2008). Odebrání nedovoleně držených exemplářů, omezení nebo zastavení škodlivé činnosti či provozu je krajní možností odpovědi správního orgánu na zjištěný rozpor se zákonem. Tomu odpovídá i jejich podíl na celkovém počtu rozhodnutí.

2.3 ČINNOST MIMO SPRÁVNÍ ŘÍZENÍ

Tvoří ji vyjádření a stanoviska pro jiné orgány, jako např. vyjádření k žádostem o podporu ze SFŽP, stanoviska ke zpracovaným studiím EIA apod. ČIŽP vydala celkem 1 413 (1 193 v roce 2012, 12 548 v roce 2011, 11 592 v roce 2010, 12 006 v roce 2009, 12 013

v roce 2008) takových stanovisek. ČIŽP spolupracuje s MŽP a organizacemi resortu, dále s Generálním ředitelstvím cel v oblasti CITES, GMO a přeshraničního pohybu odpadů, s Policií ČR, s Hasičským záchranným sborem, s Českou obchodní inspekcí, Inspekcí bezpečnosti práce, hygienickou službou, s krajskými a místními orgány a institucemi, soudními orgány atd.

Správní řízení

03

SPOLUPRÁCE
s veřejností

03 SPOLUPRÁCE S VEŘEJNOSTÍ

3.1 PODNĚTY A STÍŽNOSTI

Česká inspekce životního prostředí vyřizuje podněty upozorňující na poškozování nebo ohrožování životního prostředí a stížnosti proti nevhodnému chování úředních osob nebo proti postupu správního orgánu, a to v právním rámci

- zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů
- zákona č. 85/1990 Sb., o právu petičním
- speciálních zákonů na ochranu jednotlivých složek životního prostředí

PODNĚTY K ZAHÁJENÍ ŘÍZENÍ (§ 42 ZÁKONA Č. 500/2004 SB.)

Podle tohoto ustanovení správního řádu je správní orgán „povinen přijímat podněty, aby bylo zahájeno řízení z moci úřední“. Zákonná lhůta k vyřízení podnětu je 30 dnů ode dne, kdy správní orgán podnět obdržel.

STÍŽNOSTI (§ 175 ZÁKONA Č. 500/2004 SB.)

„Dotčené osoby mají právo obracet se na správní orgány se stížnostmi proti nevhodnému chování úředních osob nebo proti postupu správního orgánu, neposkytuje-li tento zákon jiný prostředek ochrany“. Zákonná lhůta k vyřízení stížnosti je 60 dnů ode dne jejího doručení správnímu orgánu příslušnému k jejímu vyřízení.

FORMA PODÁNÍ (§ 37 ZÁKONA Č. 500/2004 SB.)

Platné znění správního řádu předepisuje náležitosti, které každé podání musí obsahovat. Základními údaji jsou jméno, příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu (ČIŽP nepožaduje pro podání podnětu datum narození – viz platná metodika).

ČIŽP A OBČANSKÁ VEŘEJNOST

Šetření podnětů, stížností a petic tvoří zhruba 6 % z celkové činnosti ČIŽP. Podněty, stížnosti a petice jsou důležitým prvkem komunikace ČIŽP s veřejností. Občanská veřejnost upozorňuje mnohdy na porušení zákona, které by jinak zůstalo skryto. Podněty a petice jsou východiskem pro další postup ČIŽP – pokud byly šetřením ČIŽP shledány důvody k zahájení řízení z moci úřední, pak je zahájeno správní řízení sankční povahy nebo řízení o opatření k nápravě. Některé podněty a petice jsou postoupeny jiným věcně příslušným orgánům veřejné správy k prošetření.

Stížnosti proti nevhodnému chování inspektorů nebo proti postupu oblastního inspektorátu ČIŽP tvoří důležitou zpětnou vazbu, která pomáhá organizaci zlepšovat svoji práci.

Dalším důležitým prvkem řešení podnětů, stížností a petic je zvyšování právního vědomí veřejnosti v oblasti ochrany životního prostředí

1) Počet podnětů a petic přijatých jednotlivými OI ČIŽP v roce 2013

Praha	521
České Budějovice	211
Plzeň	196
Ústí nad Labem	230
Hradec Králové	204
Havlíčkův Brod	189
Brno	264
Olomouc	158
Ostrava	262
Liberec	190
Celkem	2 425

Uvedený počet podnětů a petic prošel evidencí ČIŽP (byl přijat podatelnou ČIŽP). Ne všechny podněty a petice byly ale dořešeny v roce 2013. Některé podněty byly postoupeny jiným orgánům veřejné správy. Dalším důležitým momentem řešení podnětů je fakt, že přijatý podnět může být řešen z hlediska kompetencí ČIŽP hned několika složkami ochrany životního prostředí. To se projeví ve statistice tak, že počet přijatých podnětů nebude totožný s počtem řešených podnětů. V zásadě tato skutečnost není chybou - jedná se především o vykazání práce inspektorů jednotlivých složek ochrany životního prostředí, o vykazání výkonů konkrétních pracovníků, kterým zaznamenání těchto výkonů nelze upřít.

2) Vývoj počtu řešených podnětů v letech 2006 – 2013 v jednotlivých složkách ochrany životního prostředí (z pohledu ČIŽP jako celku)

Složky ŽP	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ovzduší	308	397	441	375	359	393	300	321	355
Voda	240	318	354	310	406	383	368	364	349
Odpady	256	521	682	596	589	507	532	515	482
Příroda	494	649	813	986	1 252	1 160	978	876	885
Les	82	96	105	110	125	138	143	136	172
Celkem	1 380	1 981	2 395	2 377	2 731	2 581	2 321	2 212	2 243

Ředitelství ČIŽP vykonává v oblasti řešení podnětů a stížností metodickou a kontrolní činnost. Podněty, které jsou přijaty přímo podatelnou ředitelství (v roce 2013 to bylo 100 písemných podnětů, 52 písemných stížností a 387 podnětů učiněných v elektronické podobě), jsou doručeny příslušnému oblastnímu inspektorátu nebo odbornému pracovišti ředitelství se závazným pokynem o způsobu řešení věci (pokud nejsou z důvodu věcné nepřislusnosti ČIŽP k prošetření věci postoupeny jinému věcně a místně příslušnému správnímu orgánu).

ZELENÁ LINKA

S účinnosti od 1. 9. 2008 je na ČIŽP realizovaná tzv. zelená linka (800 011 011). Jedná se o přímé a bezplatné spojení ČIŽP s občanskou veřejností. Linka je prioritně využívána k přijímání podnětů a stížností od občanů a současně jsou jejím prostřednictvím občané informováni o zákonných kompetencích ČIŽP. Linka je v provozu každý den od 8:00 do 16:00 hodin. V průměru jsou zaznamenány 2 dotazy (podněty) denně.

ZÁVĚR

Agenda podnětů, stížností a petic je nezbytnou součástí činnosti ČIŽP ve všech složkách ochrany životního prostředí. Řešení podnětů a stížností je vyhrazenou činností ředitele ČIŽP a ředitelů oblastních inspektorátů ČIŽP. Tato činnost je takto zakotvena i ve Statutu ČIŽP a v Organizačním řádu ČIŽP. Metodickým řídicím pracovištěm pro tuto agendu je oddělení vnitřní kontroly ředitelství ČIŽP.

3.2 POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ

Stále více informací vyřizuje Česká inspekce životního prostředí bezprostředně v rámci diskusního fóra, tedy bez omezení lhůtami zákona. Za celý rok obdržela Česká inspekce životního prostředí celkem 52 dotazů a připomínek (39 v roce 2012). Tyto žádosti nejsou zahrnuty do evidence ve smyslu uvedených zákonů. Nejčastější dotazy diskusního fóra se stejně jako minulý rok týkaly odpadového hospodářství a ochrany ovzduší. Zejména byly žádány rady ke způsobu označování a nakládání s nebezpečnými

odpady a elektroodpady. Z oblasti ochrany ovzduší byly nejčastějším tématem emise, emisní limity a další dotazy ke spalovacím zdrojům. Prostřednictvím diskusního fóra byly podány tři podněty, které inspektoři ČIŽP prověřili.

měsíc	počet dotazů
Leden	4
Únor	5
Březen	7
Duben	5
Květen	3
Červen	4
Červenec	6
Srpen	5
Září	5
Říjen	3
Listopad	3
Prosinec	2
celkem	52

04

ÚČAST ČIŽP
na řešení
havárií

CENTRÁLNÍ EVIDENCE HAVÁRIÍ NA VODÁCH V ROCE 2013

ČIŽP podle zákona č. 254/2001 Sb., o vodách, ve znění pozdějších předpisů, vede od roku 2002 centrální evidenci havárií. K doplňování údajů o haváriích, které jsou evidovány v samostatné databázi, přispívá od roku 2003 především Hasičský záchranný sbor.

V roce 2013 bylo zaevidováno 183 havárií, které ve své skutkové podstatě naplnily definici havárie dle § 40 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách. ČIŽP byly v průběhu roku 2013 oznámeny další havárie, ale pro svůj zcela nepatrný rozsah bez dopadu na jakost vod nebyly začleněny do centrální evidence havárií.

Dopravou bylo způsobeno 50 havárií, což představuje 27 % z celkového počtu evidovaných případů. V tomto ukazateli byl zaznamenán nárůst oproti roku 2012 o 1 %.

Úhyn ryb byl průvodním jevem u 25 havárií, což představuje pokles oproti roku 2012 o více jak 2 %.

Původce havárie byl znám ve 112 případech. V 73 případech ČIŽP havárii šetřila nebo se jejího šetření přímo zúčastnila. Hasičský záchranný sbor zasahoval ve 113 případech, které jsou evidovány.

ÚNIK VELKÉHO MNOŽSTVÍ DIGESTÁTU DO ŘEKY ÚPY ZPŮSOBENÝ SPOLEČNOSTÍ ZEMĚDĚLSKÉ DRUŽSTVO ŽERNOV

Dne 30. 3. 2013 došlo k havarijní události způsobené aplikací digestátu z bioplynové stanice. Pracovníci ZD Žernov, které bioplynovou stanicí provozuje, vyvezli cca 238 m³ této závadné látky na zmrzlý povrch pole u silnice mezi Žernovem a Červenou Horou. Většina tohoto množství otekla z pole do řeky Úpy. Ve správním řízení byla ZD Žernov udělena pokuta ve výši 200 000 Kč, která nabyla právní moci.

HAVÁRIE NA BIOPLYNOVÉ STANICI KOZOJÍDKY

Dne 21. 9. 2013 došlo na bioplynové stanici Kozojídky společnosti Rolnická a.s. Hroznová Lhota k havarii, která byla spojena s únikem závadných látek (digestátu – kejdy) z nádrže fermentoru č. 1 (objem nádrže 3400 m³) do dešťové kanalizace střediska Kozojídky a následně do toků Kozojídka, Velička a Morava. Únik závadných látek trval cca 2,5 hodiny, přičemž do toku Kozojídka uniklo dle odhadu cca 500 m³ kejdy. Na místě zasahovaly 4 hasičské záchranné sbory a při likvidaci havárie byli přítomni zástupci vodoprávního úřadu MěÚ Veselí nad Moravou a ČIŽP Ol Brno, OOV. Obsah nádrže a závadné látky zachycené v lagunách byly přečerpány do prázdných nádrží v bioplynové stanici Kozojídky.

K obdobné havarii došlo opětovně dne 12. 11. 2013, kdy z nádrže fermentoru č. 2 do toku Kozojídka uniklo dle odhadu cca 70 – 80 m³ závadných látek.

V obou případech byl únik digestátu – kejdy způsoben netěsností potrubních rozvodů u skladovacích nádrží – fermentorů. V obou případech došlo k úhynu menšího množství malých ryb. Bioplynová stanice je ve zkušebním provozu od září 2013. Správním řízením o uložení pokuty vede vodoprávní úřad.

HAVÁRIE NA PRODUKTOVODU SPOLEČNOSTI ČEPRO A.S. MEZI OBCEMI ČESKÝ DVŮR A KNYK

Havárie na produktovodu

Dne 30. 12. 2013 obdržela ČIŽP Ol Havlíčkův Brod oznámení o havarii, která byla nahlášena dne 29. 12. 2013 vodoprávnímu úřadu Havlíčkův Brod. Dle sdělení pracovníků firmy DEKONTA, a.s. byla havárie způsobena únikem nafty z navrtaného produktovodu společnosti ČEPRO, a.s. Netěsností navrtávky došlo k úniku nafty do horninového prostředí v okolí místa navrtávky a migraci znečištěné až k Cihlářskému potoku.

04 ÚČAST ČIŽP NA ŘEŠENÍ HAVÁRIÍ

O průběhu havárie byl na odboru ŽP MěÚ Havlíčkův Brod za účasti ČIŽP sepsán dne 30. 12. 2013 protokol a stanoven postup prací. Sanační práce jsou prováděny spol. DEKONTA, a.s. V souladu s § 41 odst. 3 vodního zákona řídí práce při zneškodňování havárie příslušný vodoprávní úřad (MěÚ Havlíčkův Brod, OŽP). Včasným a odborně provedeným zásahem se podařilo podle dosavadních poznatků minimalizovat prostor zasažený ropnými látkami a vnikání ropných látek do podzemních a povrchových vod.

ČIŽP poskytuje součinnost při stanovení postupu na odstraňování důsledků havárie. Účastní se kontrolních dnů a provádí samostatná inspekční šetření přímo na místě za účelem kontroly dodržování postupu prací dohodnutých při kontrolních dnech.

Havárie na produktovodu

Rozdělení havárií podle skupiny uniklých látek v roce 2013

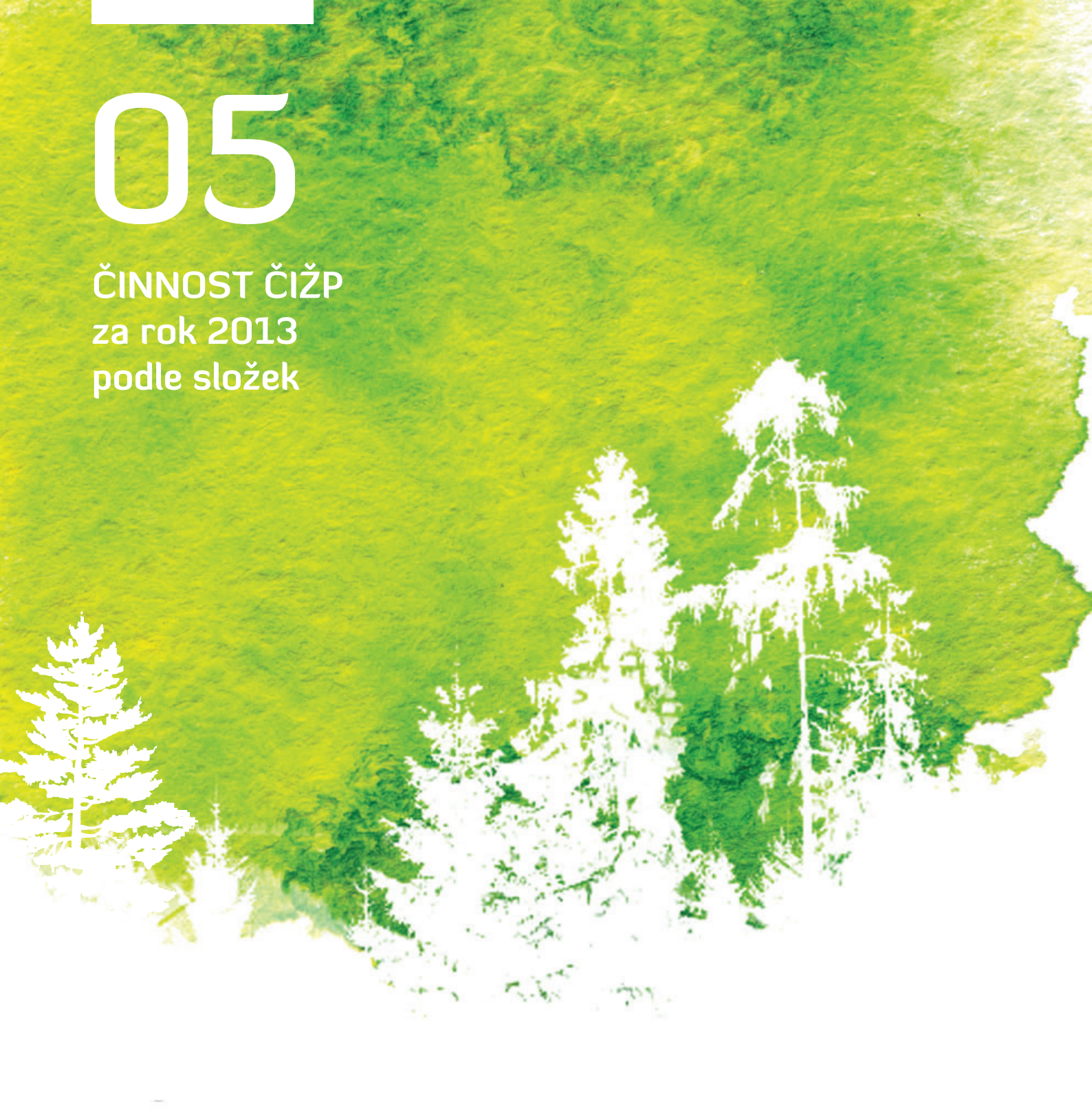
Skupina látek	Počet havárií	%
ropné látky	105	57,4
chemické látky mimo těžkých kovů	14	7,6
odpadní vody	11	6,0
odpady z živočišné výroby	7	3,8
kaly a nerozpuštěné látky	6	3,3
těžké kovy	2	1,1
kyslíkový deficit	4	2,2
ostatní látky	12	6,6
nezjištěna	22	12,0
celkem	183	100

Rozdělení havárií podle hlavních příčin vzniku v roce 2013

Příčina havárie	Počet havárií	%
lidský faktor	96	52,5
technická příčina	34	18,6
příroda	9	4,9
nezjištěna	44	24,0
celkem	183	100

05

ČINNOST ČIŽP
za rok 2013
podle složek

5.1 OCHRANA OVZDUŠÍ

KONTROLNÍ ČINNOST V ROCE 2013

V roce 2013 bylo inspektory ochrany ovzduší provedeno celkem 4 816 kontrol dodržování podmínek ochrany ovzduší, ozonové vrstvy a klimatického systému Země. Z tohoto počtu provedených kontrol bylo 52 % (2 502) kontrol plánovaných a 48 % (2 314) kontrol neplánovaných. Na vlastní ochranu ovzduší bylo zaměřeno 4 037 kontrol. Zbývající část kontrol byla věnována dodržování podmínek provozovatelů zařízení zařazených do systému obchodování s povolenkami na emise oxidu uhličitého (92 kontrol), dodržování podmínek při zacházení s regulovanými látkami a fluorovanými skleníkovými plyny (437 kontrol), výkonu činnosti autorizovaných a certifikovaných osob (230 kontrol) a zbytek prošetření činností s vlivem na ovzduší, které nelze zařadit do žádné z uvedených skupin (20 kontrol). Kromě uvedených kontrol se inspektoři ochrany ovzduší zúčastnili společně s inspektory ostatních technických složek inspekce 254 kontrol zdrojů s integrovaným povolením a podíleli se na 25 společných řízeních, ve kterých za porušení podmínek ochrany ovzduší byly provozovatelům zařízení s integrovaným povolením uloženy pokuty ve výši 1 300 000 Kč.

Výsledkem kontrol bylo 399 sankčních správních řízení vedených za porušení povinností, ze kterých 346 nabylo právní moci již v roce 2013, a dále pak 10 správních řízení s uložením opatření ke zjednání nápravy a 1 řízení o nařízení zastavení provozu. V roce 2013 nabylo právní moci celkem 366 rozhodnutí

o uložení pokut (346 z řízení zahájených v roce 2013 a 20 z řízení zahájených v roce předcházejícím) v celkové výši 13 863 500 Kč. Z uvedeného počtu pravomocných rozhodnutí bylo 288 rozhodnutí o deliktech z oblasti ochrany ovzduší, 78 rozhodnutí o deliktech z oblasti ochrany ozonové vrstvy a klimatického systému Země.

Kontrolní činnost inspektorů ochrany ovzduší – kontrola dodržování emisních limitů – byla ve 27 případech v rámci 9 kontrol u provozovatelů stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší doprovázena zjišťováním úrovně znečišťování (měřeními emisí) znečišťujících látek vlastní měřicí technikou. Ve 3 případech bylo prokázáno překročení emisního limitu oxidu uhelnatého. Za účelem zjištění úrovně znečišťování ovzduší pachovými látkami byly odebrány vzorky emisí z výroby krmiv pro zvířata a odebrané vzorky byly vyhodnoceny dynamickou olfaktometrií přístrojovou technikou inspekce.

V roce 2013 bylo inspektory složky ochrany ovzduší jako dotčeného správního orgánu ochrany ovzduší v řízení o vydání povolení podle zákona o ochraně ovzduší, vedených krajskými úřady, vydáno celkem 5 889 vyjádření. Kromě uvedených vyjádření bylo ve sledovaném období na základě žádostí krajských úřadů i ostatních orgánů ochrany ovzduší, úřadů projednávajících problematiku ochrany ovzduší, ozonové vrstvy a klimatického systému Země i občanů vydáno celkem 1 973 dalších stanovisek a vyjádření.

V roce 2013 nedošlo při činnosti ČIŽP v oblastech ochrany ovzduší, ochrany

ozonové vrstvy a klimatického systému Země k zásadním změnám v počtech provedených kontrol, v počtu kontrolovaných subjektů i poměru počtu plánovaných kontrol k počtu kontrol neplánovaných. Celkový počet kontrol znamenal mírný pokles, a to při jejich celkovém počtu 4 816 v roce 2013 pokles o 192 oproti roku 2012 a jak počtem provedených kontrol, tak počtem kontrolovaných subjektů se shora přiblížil počtům z let předcházejících. Taktéž poměr počtu plánovaných kontrol k počtu kontrol neplánovaných (52 : 48) se v roce 2013 příliš nelišil od poměrů těchto skupin kontrol v předchozích letech. V roce 2013 byl jak počet řízení o pokutách za prokázané delikty ve srovnání s rokem předcházejícím vyšší o 64 a dosáhl celkového počtu 399, stejně tak byl i počet pravomocných rozhodnutí ve srovnání s rokem předcházejícím vyšší o 33 a dosáhl počtu 366. V řadě rozhodnutí o pokutách je uvedeno více prokázaných deliktů, takže celkový počet projednaných deliktů byl v roce 2013 441, v roce 2012 421. Celková částka uložených pokut v roce 2013 byla o 57 000 Kč nižší než v roce 2012. V roce 2013 dosáhla celková výše pokut za delikty, uložené podle právních předpisů ochrany ovzduší, ozonové vrstvy, klimatického systému Země i zákona o integrované prevenci 15 163 500 Kč; v předchozích letech to bylo:

Rok	Celková výše pokut
2012	15 174 500 Kč
2011	15 193 000 Kč
2010	17 487 000 Kč
2009	18 393 000 Kč

V roce 2013 byla průměrná výše pokuty na jedno řízení vedené inspektory složky ochrany ovzduší 38 880 Kč, v roce 2012 43 984 Kč, v roce 2011 39 565 Kč, v roce 2010 dosahovala výše 47 136 Kč a v roce 2009 výše 53 468 Kč. Jedním z důvodů uvedené výše průměrné pokuty v roce 2013 byla relativně vysoká četnost porušování méně závažných povinností.

Nejzávažnějšími delikty prokázanými v roce 2013 bylo nedodržování podmínek provozu s přímým vlivem na úroveň znečišťování ovzduší, provozování zdrojů bez povolení orgánu ochrany ovzduší a překročení emisních limitů. Dalšími početně významnými delikty bylo nezjišťování úrovně znečišťování ovzduší (neměření emisí), nepředložení protokolů o jednorázovém autorizovaném měření emisí inspekci, neposkytnutí údajů o provozu zdrojů inspekci, nevedení provozní evidence nebo nepracování a nepředání souhrnné provozní evidence, porušení nařízení a zákazů při zacházení s regulovanými látkami a porušení nařízení při zacházení s fluorovanými skleníkovými plyny.

Při kontrolách dodržování podmínek stacionárních zařízení zařazených do systému obchodování s povolenkami na emise oxidu uhličitého byla v roce 2013 zjištěna 2 porušení povinností, a to neohlášení změn zařízení. Kontrolovaná zařízení byla provozována s povolením Ministerstva životního prostředí. Jejich provozovatelé až na uvedené výjimky oznamovali změny zařízení, monitorovali, prostřednictvím autorizovaných osob ověřovali a ohlašovali emise oxidu uhličitého. V roce 2013 nebyl kon-

trolován žádný provozovatel letecké dopravy.

Z porovnání počtů prokázaných deliktů v roce 2013 s léty předcházejícími vyplývá, že v roce 2013 byly počty prokázaných deliktů přibližně na úrovni let předcházejících.

Počet uložených opatření k nápravě klesl oproti předcházejícímu roku z 21 na 10, ale počet uložených opatření k dosažení emisních limitů se téměř nezměnil. V roce 2013 bylo uloženo 8 opatření k dosažení emisních limitů, v roce 2012 11 těchto opatření. Rozhodnutí o nařízení zastavení provozu zdroje bylo vydáno jediné. K poklesu počtu ukládaných opatření ke zjednání nápravy oproti dlouhodobému průměru přispělo změněné postavení tohoto institutu v zákoně o ochraně ovzduší č. 201/2012 Sb. Ukládání opatření ke zjednání nápravy již není obligatorní.

V důsledku dlouho trvajícího neuspokojivého stavu kvality ovzduší v některých oblastech České republiky, zejména pak zatížení ovzduší poléťavým prachem v kraji Moravskoslezském, byla kontrolní aktivita inspekce stejně jako v uplynulých letech zaměřena na emisně významné zdroje z oblastí energetiky, zpracování a výroby paliv, výroby železa a oceli, odlévání kovů, výroby minerálních produktů, a to jak v období zhoršených, tak i běžných rozptylových podmínek.

V roce 2013 bylo ve 23 případech provozovatelům stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší prokázano překro-

čení emisních limitů a v 1 případě emisního stropu, za které byly uloženy pokuty v celkové výši 1 615 000 Kč. Dalšími delikty bylo porušení podmínek povolení včetně porušení podmínek provozních řádů (35 případů, pokuty v celkové výši 1 987 000 Kč), nezjišťování úrovně znečišťování ovzduší – neměření emisí – (57 případů, pokuty v celkové výši 2 283 000 Kč), provozování zdroje nebo změna zdroje bez povolení (51 případů, pokuty v celkové výši 1 645 000 Kč), nepředložení protokolů o měření inspekci (80 případů, pokuty v celkové výši 1 072 500 Kč), neposkytnutí údajů o provozu zdrojů inspekci (11 případů, pokuty v celkové výši 259 000 Kč), nevedení provozní evidence nebo nezpracování a nepředání souhrnné provozní evidence (58 případů, pokuty v celkové výši 948 000 Kč), spalování odpadu nebo nepovolených paliv ve stacionárních spalovacích zařízeních (4 případy, pokuty v celkové výši 145 000 Kč), neumožnění přístupu ke zdroji za účelem provedení kontroly (1 případ, pokutovaný opakovaně v celkové výši pokuty 550 000 Kč), odvádění odpadního plynu ze zdroje nepovoleným způsobem (2 případy, pokuty v celkové výši 90 000 Kč) a neúplné zaznamenávání údajů z kontinuálního měření emisí a vyhodnocování získaných údajů (1 případ, pokuta ve výši 200 000 Kč). Za porušení povinností provozovateli stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší při mimořádných situacích byly uloženy pokuty v celkové výši 410 000 Kč (v 5 případech za bezodkladné neodstranění nebezpečného stavu, pokuty v celkové výši 180 000 Kč, ve 3 případech za nezastavení provozu zdroje, pokuty v cel-

kové výši 180 000 Kč a v 1 případě za nepodání zprávy o výskytu nebezpečného stavu, pokuta ve výši 50 000 Kč).

Provozovatelům zařízení zařazených do systému obchodování se skleníkovými plyny (oxidem uhličitým) byly uloženy 2 pokuty v celkové výši 58 000 Kč.

S osobami zacházejícími s regulovanými látkami a s vybranými fluorovanými skleníkovými plyny byla vedena řízení obsahující 105 správních deliktů, a to porušení nařízení a zákazů při zacházení s regulovanými látkami (25 případů, pokuty v celkové výši 488 000 Kč) a porušení nařízení při zacházení s fluorovanými skleníkovými plyny (76 případů, pokuty v celkové výši 2 004 000 Kč). Ve 3 případech bylo osobám provádějícím servis, údržbu a kontroly těsnosti instalací s obsahem regulovaných látek nebo fluorovaných skleníkových plynů prokázáno, že tyto činnosti vykonávaly bez platného certifikátu Ministerstva životního prostředí. Za tyto delikty jim byly uloženy pokuty v celkové výši 104 000 Kč. Kontrolováno bylo též plnění ohlašovacích povinností osob zacházejících s regulovanými látkami nebo fluorovanými skleníkovými plyny prostřednictvím integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností. V 1 případě bylo u osoby zacházející s regulovanými látkami zjištěno porušení této povinnosti a byla jí uložena pokuta ve výši 5 000 Kč. V jednom případě bylo zjištěno porušení povinnosti předat ke zneškodnění regulovanou látku, za což byla uložena pokuta ve výši 30 000 Kč.

V 1 případě bylo za neplnění opatření ke zjednáání nápravy – nebyla realizována technická opatření vedoucí ke snížení emisí – přistoupeno k zastavení provozu tohoto zdroje.

Odděleními ochrany ovzduší oblastních inspektorátů i odborem ochrany ovzduší ředitelství České inspekce životního prostředí byly pro potřeby vedení informačního systému kvality ovzduší, jehož součástí je i registr zdrojů a znečišťování ovzduší, shromážděny a za účelem ověření identifikace ohlašovatelů i provozoven zkontrolovány souhrnné provozní evidence zdrojů vyjmenovaných v příloze č. 2 k zákonu o ochraně ovzduší. Detailní ověřování úplnosti a správnosti údajů nebylo prováděno ve všech případech, ale pouze jako součást kontrol v místech provozu zdrojů nebo po upozornění zpracovatelem a osobou pověřenou vedením databáze, Českým hydrometeorologickým ústavem. Porušení evidenčních nebo ohlašovacích povinností bylo zjištěno v 58 případech a provozovatelům zdrojů byly uloženy pokuty v celkové výši 948 000 Kč.

V rámci spolupráce České inspekce životního prostředí a Ministerstva životního prostředí byly pro potřeby odboru ochrany ovzduší ministerstva poskytnuty podklady ke zprávě o plnění podmínek řešení nevhodné situace z hlediska životního prostředí v Moravskoslezském kraji, byly připomínkovány návrhy 3 metodických pokynů (sčítání jmenovitých tepelných příkonů spalovacích stacionárních zdrojů a projektovaných kapacit jiných stacionárních

zdrojů a k jejich zařazování podle zákona o ochraně ovzduší; stanovení specifických emisních limitů pro tepelné zpracování odpadu ve spalovacích stacionárních zdrojích; kontrola ověřování správnosti výsledků kontinuálního měření emisí). Pro potřeby udělování autorizace Ministerstvem životního prostředí k měření emisí znečišťujících látek bylo u uchazečů o autorizaci inspekci prováděno mezilaboratorní porovnání zkoušek analyzátorů.

Počet řešených podnětů se v roce 2013 pohyboval na průměru z předcházejících let a dosáhl počtu 361 (v roce 2012 bylo řešeno 313 podnětů, v roce 2011 bylo řešeno 300 podnětů, v roce 2010 391 podnětů). V podnětech bylo upozorňováno především na znečišťování ovzduší provozem stacionárních zdrojů, v menší míře pak na nedostatky při zacházení s chladivou a činnost autorizovaných osob. Při rozdělení podnětů podle členění stacionárních zdrojů byly v 281 případech podány podněty na zdroje vyjmenované v příloze č. 2 k zákonu o ochraně ovzduší a v 62 případech na stacionární zdroje ostatní. Dále byly řešeny 2 podněty upozorňující na činnosti spojené s nakládáním s chladivou, 1 podnět na činnost autorizované osoby a 15 podnětů na činnosti, které nebylo možné považovat za zdroje znečišťování ovzduší podle zákona o ochraně ovzduší. Každoročně se opakujícími předměty podnětů je upozorňování na neúnosné obtěžování kouřem a zápachem ze stacionárních spalovacích zdrojů a zápachem z chovů hospodářských zvířat. Dalšími skupinami podnětů byly podněty

na zdroje užívající těkavé organické látky (lakovny) a zdroje emitující tuhé znečišťující látky – slévárny, obrábění kovů, těžba a zpracování nerostů. Při kontrolách provozu zdrojů, na které bylo v podaných podnětech upozorněno, byl cca v jedné pětině případů shledán důvod pro zahájení správního řízení za porušení povinnosti, která stav uvedený v podnětu způsobila.

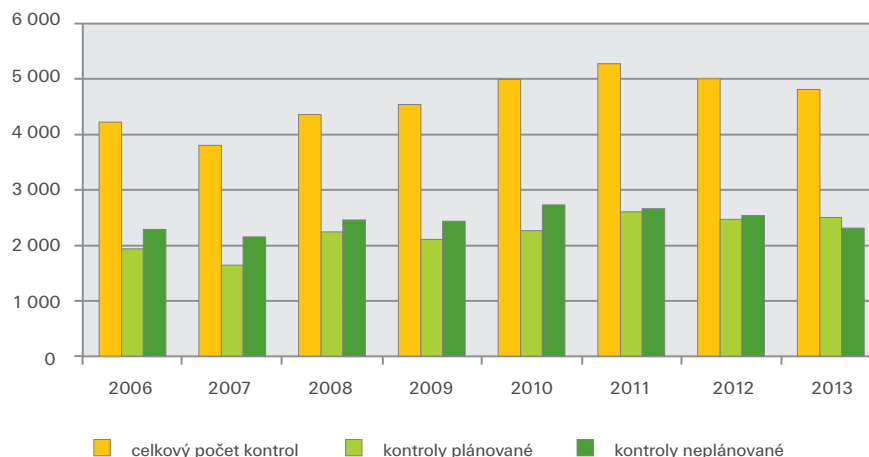
Počet poskytnutých informací v roce 2013 svým počtem setrval přibližně na úrovni předcházejících let. Vyřízeno bylo celkem 56 žádostí o poskytnutí informace.

PŘEHLED PLNĚNÍ SLOŽKOVÝCH ÚKOLŮ

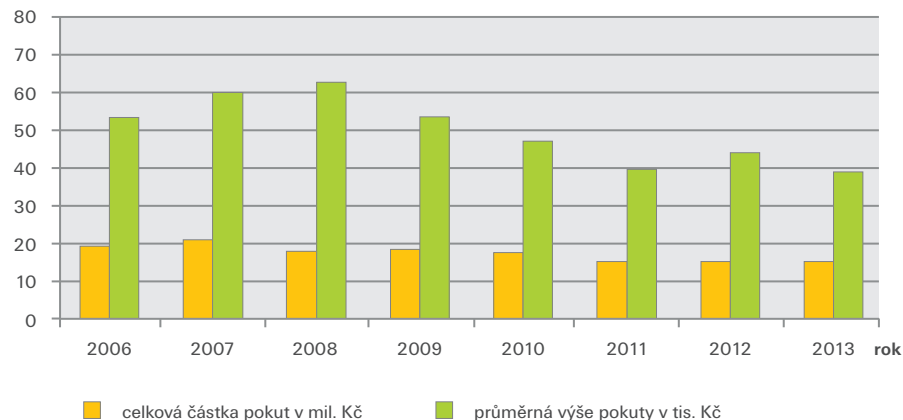
KONTROLY DODRŽOVÁNÍ EMISNÍCH LIMITŮ, EMISNÍCH STROPŮ, DODRŽOVÁNÍ PODMÍNEK POVOLENÍ A PODMÍNEK OPATŘENÍ KE ZJEDNÁNÍ NÁPRAVY

Závažnými delikty prokázanými provozovateli stacionárních zdrojů v roce 2013 bylo překročení emisních limitů, měrných výrobních emisí a emisních stropů znečišťujících látek. Těchto deliktů bylo provozovateli stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší prokázano 24 a byly za ně uloženy pokuty v celkové výši 1 615 000 Kč. Dodržování emisních limitů, měrných výrobních emisí a emisních stropů bylo kontrolováno jak v místě provozu zdrojů při kontrolách, tak z údajů získaných z protokolů o měření emisí vypracovaných autorizovanými osobami nebo Českou inspekcí životního prostředí.

Vývoj počtu kontrol v letech 2006- 2013

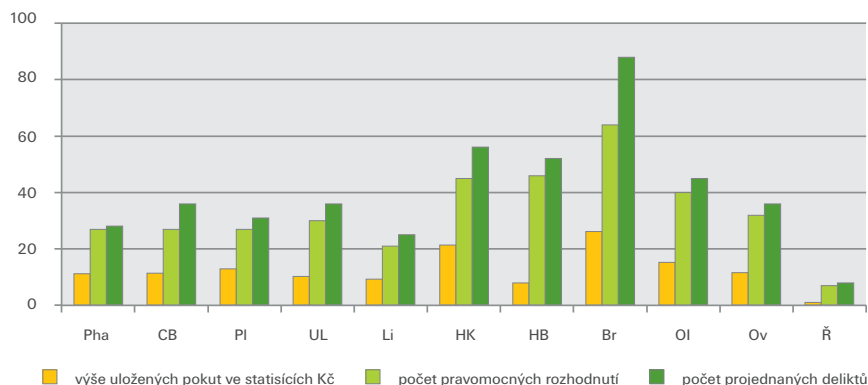
Vývoj celkové částky uložených pokut v mil. Kč a průměrné výše pokuty v tis. Kč v letech 2006 - 2013

V souvislosti se zjištěnými skutečностями bylo vydáno 8 rozhodnutí s opatřeními k nápravě (dodržení emisního limitu) a v 1 případě bylo nařízeno zastavení provozu

z důvodu nezjednání nápravy vedoucího ke snížení emisí znečišťujících látek. Emisní limity byly nejčastěji překročeny u stacionárních spalovacích zdrojů spalující

Celkové částky uložených pokut, počty pravomocných rozhodnutí a projednaných deliktů v roce 2013, podle oblastních inspektorátů

jících pevná paliva (oxid uhelnatý, tuhé znečišťující látky, výjimečně oxidy dusíku; 10 zdrojů), dále u zdrojů užívajících tekavé organické látky (emisní limity fugitivních, tj. volně unikajících do ovzduší, emisí organických látek, měrná výrobní emise a koncentrační limit organických látek u lakoven; 5 zdrojů). Ve 2 případech bylo prokázáno nedodržení emisního limitu tuhých znečišťujících látek u zdrojů na zpracování kovů (sléváren). Překročení emisního limitu úhrnné koncentrace organických látek (TOC) a oxidu uhelnatého bylo zjištěno i u jedné spalovny odpadu. V ostatních případech se jednalo o překročení emisních limitů u stacionárních zdrojů využívajících spalovací procesy k jiným účelům než k výrobě tepla, například k omezování emisí organických látek.

Překročení emisního stropu bylo zjištěno v jediném případě, a to překročení emisního stropu oxidů dusíku z provozu ener-

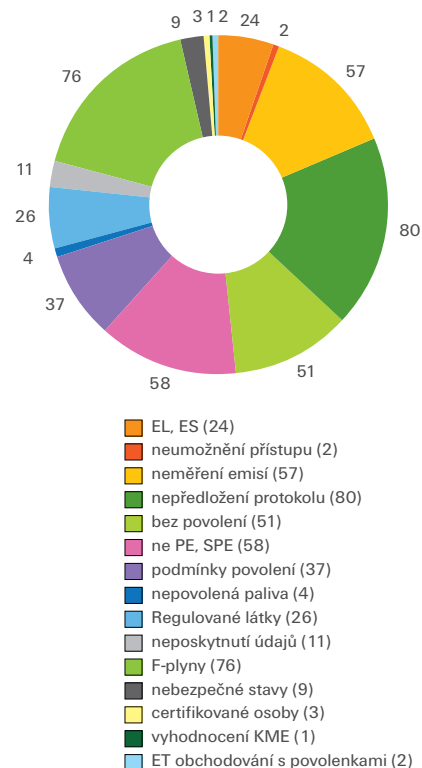
getiky společnosti Mondi Štětí a.s. v roce 2012. Emisní strop 405 tun oxidů dusíku za rok byl v roce 2012 překročen o 10,3 tuny. Za tento delikt byla uložena pokuta ve výši 70 000 Kč.

V 1 případě bylo za neplnění opatření ke zjednání nápravy – nebyla realizována technická opatření vedoucí ke snížení emisí tuhých znečišťujících látek – přistoupeno k zastavení provozu tohoto zdroje (průmyslové zpracování dřeva – výroba lišt a palet).

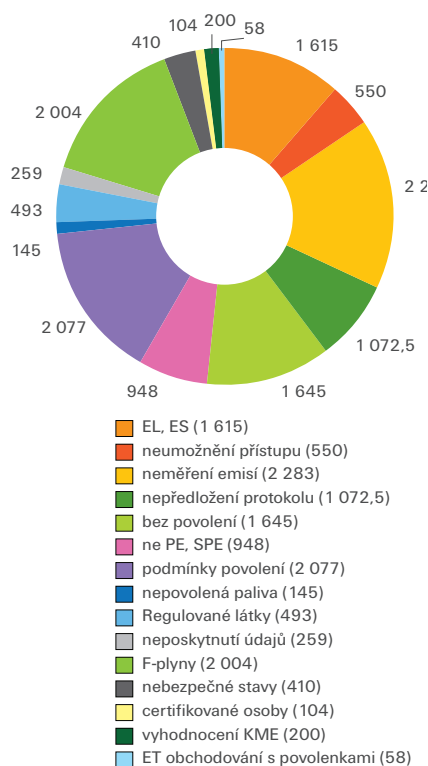
Z ostatních podstatných povinností bylo při uvedených kontrolách kontrolováno provozování zdrojů na základě a v souladu s vydanými povoleními orgánu ochrany ovzduší. V 51 případech bylo zjištěno, že provozovatelé zdrojů provozují zdroj bez příslušného povolení orgánu ochrany ovzduší a jejich provozovatelům byly uloženy pokuty v celkové výši 1 645 000 Kč. Dalšími delikty bylo

nezjišťování úrovně znečišťování ovzduší – neměření emisí – (57 případů, pokuty v celkové výši 2 283 000 Kč), porušení podmínek uvedených v povolení vydaných k provozování zdroje včetně podmínek provozních jako součásti podmínek povolení (35 případů, pokuty v celkové výši 1 987 000 Kč), neposkytnutí údajů o provozu zdrojů inspekci (11 případů, pokuty v celkové výši 259 000 Kč), nepředložení protokolů o jednorázovém autorizovaném měření emisí (80

Počty projednaných deliktů v roce 2013

**Pokuty uložené v roce 2013
podle deliktů (v tis. Kč)**

případů, pokuty v celkové výši 1 072 500 Kč), spalování odpadu nebo nepovolených paliv ve stacionárních spalovacích zařízeních (4 případy, pokuty v celkové výši 145 000 Kč), neumožnění přístupu ke zdroji za účelem provedení kontroly (1 případ, pokutovaný opakovaně v celkové výši pokuty 550 000 Kč), odvádění odpadního plynu ze zdroje nepovoleným způsobem (2 případy, pokuty v celkové výši 90 000 Kč) a neúplné zaznamenávání údajů z kontinuálního měření

emisí a vyhodnocování získaných údajů (1 případ, pokuta ve výši 200 000 Kč).

V roce 2013 byl zaznamenán vyšší výskyt případů porušení povinností provozovatelů stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší při mimořádných situacích. Za prokázané delikty byly uloženy pokuty v celkové výši 410 000 Kč - v 5 případech za bezodkladné neodstranění nebezpečného stavu pokuty v celkové výši 180 000 Kč, ve 3 případech za nezastavení provozu zdroje pokuty v celkové výši 180 000 Kč a v 1 případě za nepodání zprávy o výskytu nebezpečného stavu pokuta ve výši 50 000 Kč.

KONTROLA VEDENÍ PROVOZNÍ EVIDENCE A OHLAŠOVÁNÍ ÚDAJŮ SOUHRNNÉ PROVOZNÍ EVIDENCE

Odděleními ochrany ovzduší oblastních inspektorátů i odborem ochrany ovzduší ředitelství České inspekce životního prostředí byly pro potřeby vedení informačního systému kvality ovzduší, jehož součástí je i registr zdrojů a znečišťování ovzduší, při kontrolách ověřovány údaje předávané provozov

vateli zdrojů v souhrnné provozní evidenci. Dále bylo kontrolováno i vlastní vedení provozní evidence. Výsledkem kontrol bylo zjištění porušení některé z evidenčních nebo ohlašovacích povinností v 58 případech a provozovatelům zdrojů byly uloženy pokuty v celkové výši 948 000 Kč.

KONTROLA DODRŽOVÁNÍ PODMÍNEK OCHRANY OVZDUŠÍ V OBDOBÍ VYHLÁŠENÍ SMOGOVÝCH SITUACÍ PŘEKROČENÍ REGULAČNÍ PRAHOVÉ HODNOTY

V roce 2013 byly „smogové situace“ vyhlášeny v případech překročení vysokých koncentrací suspendovaných částic PM₁₀ a troposférického ozonu (O₃) pro území Středočeského kraje (PM₁₀ po dobu 4 dní; O₃ po dobu 3,5 dne), Jihočeského kraje (O₃ po dobu 5 dní), Plzeňského kraje (O₃ po dobu 2 dní), Libereckého kraje (PM₁₀ po dobu 2 dní; O₃ po dobu 1 dne), Ústeckého kraje (PM₁₀ po dobu 7 dní; O₃ po dobu 4,5 dne), Královéhradeckého a Pardubického kraje (PM₁₀ po dobu 1,5 dne), Jihomoravského kraje (PM₁₀ po dobu 1 dne; O₃ po dobu 3,5 dní), Olomouckého a Zlínského kraje (PM₁₀ po dobu 4 dní), Moravskoslezského kraje (PM₁₀ po dobu 8 dní; O₃ po dobu 2 dní), a dále pak pro území aglomerace Praha (O₃ po dobu 3,5 dne), aglomerace Brno (PM₁₀ po dobu 1 dne; O₃ po dobu 1 dne), aglomerace Ostrava/Karviná/Frýdek Místek bez Třinecka (PM₁₀ po dobu 16 dní) a aglomerace Třinecko (PM₁₀ po dobu 11 dní). K překročení regulační prahové hodnoty suspendovaných částic PM₁₀ došlo pouze

na území aglomerace Ostrava/Karviná/Frýdek-Místek bez Třinecka jednou, po dobu 1 dne a 9 hodin.

Vzhledem k tomu, že v období vyhlášení smogové situace nejsou pro provozovatele dotčených zdrojů stanoveny žádné omezující podmínky provozu a vzhledem ke krátkodobému trvání jediné situace s překročením regulační prahové hodnoty koncentrace suspendovaných částic PM₁₀ (a s klesajícím trendem imisní koncentrace suspendovaných částic PM₁₀), nemusela být inspekci přijata žádná mimořádná kontrolní opatření. Zdroje byly kontrolovány v plánovaném režimu.

KONTROLA VÝKONU ČINNOSTI OSOB S AUTORIZACÍ K MĚŘENÍ EMISÍ, IMISÍ, VYDÁVÁNÍ ODBORNÝCH POSUDKŮ, VÝPOČTU ROZPTYLOVÝCH STUDIÍ, DOHLEDU NAD PROVOZEM SPALOVEN A OVĚŘOVÁNÍ VÝKAZŮ O EMISÍCH OXIDU UHLÍČITÉHO

V roce 2013 bylo kontrolováno celkem 196 dokumentů od osob vykonávajících činnosti, na které je zákonem o ochraně ovzduší vyžadována autorizace Ministerstvem životního prostředí. Při kontrolách nebyly zjištěny takové nedostatky, které vedly ke správnému řízení o uložení sankce. Na zjištěné drobné nedostatky, které se vyskytly v protokolech o měření emisí a v odborných posudcích a nevedly ke správnému řízení, bylo upozorněno Ministerstvo životního prostředí k využití při posuzování žadatelů o prodloužení autorizace. V ostatních oblastech autorizovaných činností nebyly zjištěny žádné nedostatky.

AKTUALIZACE ÚDAJŮ O SPALOVNÁCH ODPADŮ A SPOLUSPALOVACÍCH ZAŘÍZENÍCH

V pravidelných měsíčních intervalech byly Českému hydrometeorologickému ústavu předávány aktuální údaje o provozovaných spalovnách a spalovacích zařízeních, který z pověření Ministerstva životního prostředí vede veřejně přístupný registr těchto zdrojů znečišťování ovzduší. V roce 2013 byly podávány zprávy o 3 spalovnách komunálního odpadu, 31 spalovnách nebezpečného odpadu a o 6 spalovacích zařízeních. S provozovatelem jedné spalovny nebezpečného odpadu bylo vedeno správní řízení za překročení emisního limitu organických látek (TOC) a emisního limitu oxidu uhelnatého a provozovateli tohoto zdroje byla pravomocně uložena pokuta ve výši 30 000 Kč. Jiné porušení podmínek provozu nebylo u spaloven odpadů a spalovacích zařízení zjištěno.

KONTROLY DODRŽOVÁNÍ PODMÍNEK PŘI ZACHÁZENÍ S REGULOVANÝMI LÁTKAMI, FLUOROVANÝMI SKLENÍKOVÝMI PLYNY A S VÝROBKÝ, KTERÉ TYTO LÁTKY OBSAHUJÍ

V rámci složkových úkolů stanovených pro oblast ochrany ozonové vrstvy a klimatického systému Země byly kontrolovány veškeré povinnosti, které jsou osoby zacházející s regulovanými látkami i s vybranými fluorovanými skleníkovými plyny povinny plnit. Tyto úkoly byly kontrolovány souběžně, a to z důvodu společného užívání regulovaných látek a fluorovaných skleníko-

vých plynů ke stejným nebo podobným účelům v aplikacích s obsahem chladiv vyšším než 3 kg. Inspektory České inspekce životního prostředí bylo provedeno celkem 437 kontrol, při kterých bylo zjištěno jak porušení nařízení a zákazů při zacházení s regulovanými látkami (25 případů, pokuty v celkové výši 458 000 Kč) a porušení nařízení při zacházení s fluorovanými skleníkovými plyny (76 případů, pokuty v celkové výši 2 004 000 Kč). Ve 3 případech bylo osobám provádějícím servis, údržbu a kontroly těsnosti instalací s obsahem regulovaných látek nebo fluorovaných skleníkových plynů prokázáno, že tyto činnosti vykonávaly bez platného certifikátu Ministerstva životního prostředí. Za tyto delikty jim byly uloženy pokuty v celkové výši 104 000 Kč. Kontrolováno bylo též plnění ohlašovacích povinností osob zacházejících s regulovanými látkami nebo fluorovanými skleníkovými plyny prostřednictvím integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností. V 1 případě bylo u osoby zacházející s regulovanými látkami zjištěno porušení této povinnosti a byla jí uložena pokuta ve výši 5 000 Kč. V jednom případě bylo zjištěno porušení povinnosti předat ke zneškodnění regulovanou látku, za což byla uložena pokuta ve výši 30 000 Kč.

Nejčastěji se vyskytujícími delikty bylo nezajištění kontroly těsnosti zařízení a aplikací, neodstraňování netěsností chladicích systémů, provádění kontroly těsnosti, údržby a servisu bez platného certifikátu, absence systému detekce úniku chladiv, neověřování funkce systému detekce úniku chladiv, nepředání zakázaných regulovaných látek ke zne-

škodnění a nevedení evidence aplikací a evidenčních knih zařízení.

KONTROLA DODRŽOVÁNÍ POVINNOSTÍ PROVOZOVATELŮ ZAŘÍZENÍ ZAŘAZENÝCH DO SYSTÉMU OBCHODOVÁNÍ S POVOLENKAMI NA EMISE OXIDU UHLÍČITÉHO

Při 92 provedených kontrolách dodržování podmínek stacionárních zařízení zařazených do systému obchodování s povolenkami na emise oxidu uhličitého byla v roce 2013 zjištěna ve 2 případech porušení povinností, a to zanedbání ohlašovacích povinností při změně zařízení. Za tyto prokázané delikty byly uloženy pokuty v úhrnné výši 58 000 Kč.

KONTROLY DODRŽOVÁNÍ POVINNOSTÍ PROVOZOVATELŮ STACIONÁRNÍCH ZDROJŮ ZNEČIŠŤOVÁNÍ OVZDUŠÍ MĚŘICÍ A ANALYTICKOU TECHNIKOU ČESKÉ INSPEKCE ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Kontrolní činnost inspektorů ochrany ovzduší – kontrola dodržování emisních limitů, emisních stropů a specifických výrobních emisí – byla ve 27 případech v rámci 9 kontrol u provozovatelů stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší doprovázena zjišťováním úrovně znečišťování (měřením emisí) znečišťujících látek vlastní měřicí technikou. Ve 3 případech bylo prokázáno překročení emisního limitu oxidu uhelnatého, a to u zdrojů provozovaných společnostmi CIDEM Hranice, a.s., Hranice – Město – energetika, spalování dřevní

štěpky (měřeno: TZL, CO, NO_x, SO₂, TOC – překročen emisní limit CO 250 mg/m³; stanoveno 753,4 mg/m_N³); Energetické centrum s.r.o., Jindřichův Hradec – spalování biomasy (měřeno: TZL, CO, NO_x, SO₂ – překročen emisní limit CO 650 mg/m_N³; stanoveno 1166,8 mg/m_N³); SLÉVÁRNA ANAH Prostějov, s.r.o. – slévárna, kupolové pece (měřeno: TZL, CO, NO_x, SO₂; překročen emisní limit CO 500 mg/m_N³; stanoveno 903 mg/m_N³).

Dále byly měřením emisí kontrolovány provozy energetických spalovacích zařízení spalujících biomasu, provozy výroby a zpracování kovů, autoklávy na vulkanizaci pryže a vypalovací pece brzdových kotoučů.

Analýza koncentrace pachových látek olfaktometrem

Za účelem zjištění úrovně znečišťování ovzduší pachovými látkami byly odebrány vzorky emisí z výroby krmiv pro zvířata a odebrané vzorky byly vyhodnoceny dynamickou olfaktometrií, přístrojovou technikou inspekce. Zároveň byla stanovena účinnost použitého odlučování pachových látek obsažených v odpadním plynu ze sušárny granulí. I přes relativně vysokou účinnost byla

výsledná emise pachových látek stále vysoká – průměrná vstupní koncentrace pachových látek do odlučovače 83 607 ou_E/m³, průměrná výstupní koncentrace 6 208 ou_E/m³.

VÝZNAMNÉ PŘÍPADY

AD ARMATURKA Dýšina s.r.o., Dýšina, provozovatel kupolové pece.

Za neodstranění mimořádného stavu zdroje, při kterém byla ohrožena kvalita ovzduší, nedošlo k jeho bezodkladnému odstranění, provozování zdroje pokračovalo a část odpadní vzdušiny s obsahem znečišťujících látek byla odváděna do ovzduší, aniž byla vedena přes zařízení sloužící k jejich odlučování. Za prokázané delikty byla uložena pokuta v celkové výši 130 000 Kč.

PILSEN STEEL s.r.o., Plzeň, výroba a zpracování oceli

Za překročení emisních limitů na několika provozovaných pecích a za neprovedení jednorázového autorizovaného měření emisí byla uložena pokuta v celkové výši 200 000 Kč.

E.P.S. Euro Painting Systems a.s., provozovna Česká Lípa, provozovatel lakoven

Za provozování zdroje v rozporu s povolením – neodvádění odpadní vzdušiny s obsahem znečišťujících látek přes jejich účinné odlučování, neprovedení autorizovaného měření emisí a neposkytnutí údajů o provozu zdroje – byla uložena pokuta v celkové výši 400 000 Kč.

**IMIS s.r.o., Děčín, provozovatel
recyklační linky stavebních hmot**

Za neposkytnutí informací o zdroji a jeho provozu, dokládající plnění podmínek provozu, uložena pokuta ve výši 250 000 Kč.

**Výrobní D + D Metal group a.s., provozovna Lupenice, provozovatel tavicí
nístějové pece**

Za změnu zdroje bez povolení, zpracovávání nepovolené suroviny, neodvádění odpadní vzdušiny do volného ovzduší výduchem a za neposkytnutí údajů o zdroji a jeho provozu byla uložena pokuta v celkové výši 400 000 Kč.

ALEGO s.r.o., provozovna Staré Město, průmyslová aplikace nátěrových hmot

Za překročení emisního limitu fugitivních emisí těkavých organických látek uložena pokuta 100 000 Kč.

BTH Slavičín, spol. s r.o., Slavičín, provozovatel kotle na spalování pevných paliv

Za překročení emisního limitu CO a za neprovedení jednorázového měření emisí oxidu siřičitého uložena pokuta v celkové výši 100 000 Kč.

PROMET FOUNDRY a.s., provozovna Vsetín, provozovatel kupolových pecí a lakovny

Za nedodržení podmínek provozu – provozování kuploven s netěsnostmi v trase odvodu spalín – uložena pokuta ve výši 100 000 Kč. Za překročení emisního limitu fugitivních emisí těkavých organických látek při provozu lakovny uložena pokuta ve výši 100 000 Kč.

PROMET OK s.r.o., provozovna Kojetín, provozovatel kotle na spalování pevných paliv a tryskače

Za provozování kotle bez povolení orgánu ochrany ovzduší, a za neprovedení měření emisí znečišťujících látek u otryskávání, jakož i za nedodržení oznamovací povinnosti, uložena pokuty v celkové výši 215 000 Kč.

ArcelorMittal Engineering Products Ostrava s.r.o., Ostrava-Kunčice, Závod 2 – strojírny a slévárny

Za překročení emisního limitu tuhých znečišťujících látek uložena pokuta 250 000 Kč.

ZÁVĚRY KONTROLNÍ ČINNOSTI

V oblastech ochrany ovzduší, ozonové vrstvy i klimatického systému Země se činnost složky ochrany ovzduší řídila plánem na rok 2013. Počet kontrol v roce 2013, ani poměr počtů plánovaných kontrol k počtu kontrol neplánovaných se oproti letům předcházejícím významně nezměnil. Za nejzávažnější delikty lze i v roce 2013 považovat překročení emisních limitů znečišťujících látek a podmínek provozu zdrojů, které mají přímý vliv na emise znečišťujících látek do ovzduší. Z tohoto důvodu byla pozornost České inspekce životního prostředí věnována podmínkám provozu zdrojů a vlastní existenci povolení. Relativně vysoký byl počet deliktů provozovatelů stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší, kterých se dotkla nová právní úprava ochrany ovzduší v oblasti zjišťování úrovně znečišťování – jednorázových měření emisí.

Kontrolní působnost inspekce byla doprovázena vlastním měřením emisí znečišťujících látek s důrazem na sledování emisí při spalování paliv rostlinného původu. Ukázalo se, že právě spalování těchto paliv je doprovázeno zvýšenými koncentracemi oxidu uhelnatého v emisích, které nezdědka překračují stanovené emisní limity.

V roce 2013 se v zimním období vyskytovaly zhoršené rozptylové podmínky téměř ve všech krajích republiky. Z důvodu zvýšených koncentrací suspendovaných částic PM10 proto byla pro území dotčených krajů i aglomerací vyhlášována smogová situace, ale signál regulace byl vyhlášen pouze krátkodobě pro aglomeraci Ostrava/Karviná/Frýdek-Místek bez Třinecka. V letním období byl pro většinu krajů i aglomerací často vyhlášována smogová situace z důvodu vysokých koncentrací troposférického ozonu.

Značná pozornost byla inspekcí věnována i oblastem působnosti inspekce mimo vlastní ochranu ovzduší - kontrolám dodržování podmínek při zacházení s regulovanými látkami a s fluorovanými skleníkovými plyny, jakož i dodržování podmínek provozovatelů zařízení zařazených do systému obchodování s povolenkami na emise oxidu uhličitého. Tomu také odpovídá počet prokázaných deliktů, který se i v těchto oblastech drží na poměrně vysoké úrovni.

5.2 OCHRANA VOD A PREVENCE ZÁVAŽNÝCH PRŮMYSLOVÝCH HAVÁRIÍ

KONTROLNÍ ČINNOST V ROCE 2013

V roce 2013 bylo inspektory ochrany vod provedeno celkem 3 379 kontrol dodržování povinností daných zákonem č. 254/2001 Sb., o vodách a zákonem č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií. Z tohoto počtu provedených kontrol bylo 48 % plánovaných (1 622 kontrol) a 52 % neplánovaných (1 757 kontrol). Současně se inspektori podíleli na 255 kontrolách dle zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci.

Ve sledovaném období nabylo právní moci 483 správních rozhodnutí o pokutě (z toho 45 rozhodnutí vydaných v roce 2012) v celkové výši 23 602 880 Kč a 81 správních rozhodnutí o opatření k nápravě závadného stavu (z toho 2 rozhodnutí vydaná v roce 2012). V roce 2013 bylo šetřeno 63 havárií na vodách a řešeno 412 podnětů, z nichž 50 % bylo neoprávněných. Dále bylo zpracováno a vydáno 2 147 stanovisek pro poskytnutí dotací ze SFŽP ČR a ostatních vyjádření. V rámci poplatkové agendy bylo v roce 2013 vydáno 2 139 rozhodnutí o poplatcích a zálohách za vypouštění odpadních vod a 4 884 rozhodnutí o poplatcích a zálohách za odběry podzemních vod. Tyto počty se výrazně neliší od posledních let, vyšší počet neplánovaných kontrol je způsobený řešením podnětů, havárií a akutních případů.

V průběhu června 2013 v souvislosti s povodněmi byla navíc k těmto

činností provedena řada inspekčních šetření nad rámec plánu činnosti, při nichž pracovníci ČIŽP vyvinuli mimořádné úsilí při zjišťování potřebných informací a zpracování příslušných zpráv.

Významnou součástí činnosti složky ochrany vod je rovněž i mezinárodní spolupráce s orgány ochrany životního prostředí sousedních států v oblasti ochrany vod, účast v komisích na ochranu hraničních vod (Mezinárodní komise na ochranu Labe, Mezinárodní komise na ochranu Odry, Mezinárodní komise na ochranu Dunaje, Česko-slovenská komise pro hraniční vody) a účast na jednáních v mezinárodních pracovních skupinách (Čistá Nisa, IMPEL).

PŘEHLED PLNĚNÍ SLOŽKOVÝCH ÚKOLŮ

Hlubkové проверки zaměřené na dodržování zákonných povinností u nejvýznamnějších zdrojů znečišťování životního prostředí, zejména povrchových, případně i podzemních vod

V roce 2013 proběhly na všech oblastních inspektorátech hlubkové kontroly vybraných zdrojů znečišťování spojené s nezávislým monitoringem a jeho následným vyhodnocením.

V rámci tohoto úkolu bylo zkontrolováno 13 ČOV, konkrétně 4 pobočné ČOV na území hl. m. Praha – ČOV Kbely, Uhřetěves - Dubeč, Miškovice, Horní Počernice - Čertouzy, ČOV České Budějovice, ČOV Český Krumlov, ČOV Karlovy Vary, BČOV Pardubice, ČOV Havlíčkův Brod, ČOV Brno-Modřice,

ČOV Olomouc, ÚČOV Ostrava a ČOV Liberec. Při kontrolách byla ověřována účinnost technologického procesu kontrolními odběry vzorků, probíhala kontrola objektů na kanalizační síti a kontrola provozní dokumentace. V případech, kdy jsou na ČOV likvidovány dovážené odpadní vody a odpady, byl proveden i jejich monitoring. V souvislosti s nadlimitním výskytem zinku na odtoku z ČOV v roce 2012 byl v rámci kontroly BČOV Pardubice proveden mimořádný monitoring, jehož cílem bylo dohledání zdroje kontaminace odpadních vod zinkem. Zdroj znečištění ale zatím zjištěn nebyl. Monitoring zaměřený na původ arsenu v odpadních vodách probíhal u ČOV Karlovy Vary. Bylo zjištěno, že původcem jsou lázeňské provozny.

Při kontrolách nebyly zjištěny závažné nedostatky při provozu ČOV ani porušování limitů stanovených v rozhodnutích vodoprávních úřadů. Protokolárně nebo rozhodnutím budou subjektům uložena opatření k nápravě, která by měla vést ke zlepšení účinnosti čištění odpadních vod provozními úpravami. Bylo vydáno 1 rozhodnutí o pokutě, proti kterému se subjekt odvolal.

Další kontroly prováděné v rámci tohoto úkolu proběhly v průmyslových objektech a byly zaměřeny na dodržování limitů k vypouštění odpadních vod včetně průmyslových, na dodržování dalších podmínek v povoleních vodoprávních úřadů a dále na vodohospodářské zabezpečení při nakládání se závadnými látkami. Bylo zkontrolováno 8 průmyslových areálů, a to Česká Rafinérská, a.s. – provoz Kralupy n. Vltavou, KDY-

NIUM Kdyně a.s., Železářny Hrádek a.s., Česká Rafinérská, a.s. – provoz Litvínov, Synthesia, a.s., DEZA, a.s. Valašské Meziříčí, BorsodChem MCHZ, s. r. o., FEREX-ŽSO spol. s r.o. V 6 případech bylo zjištěno porušení právních předpisů a pravomocně byly uloženy 2 pokuty v celkové výši 250 000 Kč, ve 3 případech probíhá odvolací řízení a jedno správní řízení bude zahájeno.

Hlubkové kontroly vybraných subjektů budou pokračovat i v roce 2014.

Kontroly zdrojů znečišťování složek ŽP s platným integrovaným povolením

V rámci této prověrky inspektoři oddělení ochrany vod zkontrolovali tzv. složkovým způsobem plnění povinností u významných zdrojů znečištění s integrovaným povolením, kde byla dominantní problematika ochrany vod.

U daných subjektů byla provedena úplná kontrola vodohospodářské části integrovaného povolení a rovněž orien-

tační kontrola plnění zásadních povinností u ostatních složek. Zejména bylo zjišťováno následující: ověření platnosti integrovaného povolení, kontrola plnění podmínek integrovaného povolení především v oblasti odběrů podzemních a povrchových vod, vypouštění odpadních vod a nakládání se závadnými látkami, kontrola provozních řádů a vedení provozních deníků, aktuálnost havarijních plánů a jejich vypracování dle vyhlášky č. 450/2005 Sb.

Celkem bylo provedeno 194 kontrol, na jejichž základě bylo zahájeno 25 správních řízení o pokutě či nápravných opatřeních. V některých případech stále probíhá šetření.

Další informace týkající se kontrol provedených podle zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů, jsou uvedeny v kapitole Integrované agendy.

Prověrka nejvýznamnějších čistíren odpadních vod velikosti nad 10 000 EO

V roce 2013 byla kontrola nejvýznamnějších zdrojů zaměřena zejména na komunální zdroje znečištění a vzhledem k výsledkům kontrol z předchozích let nebyly kontrolovány plošně všechny zdroje. Kontroly byly zaměřeny na dodržování povolení vodoprávních úřadů, na provozování ČOV v souladu s provozními řády a na plnění směrnice Rady č. 91/271/EHS, o čištění městských odpadních vod. Současně byly sledovány bilance znečištění vypouštěného z významných ČOV.

V roce 2013 bylo fyzicky zkontrolováno 166 komunálních ČOV a 8 ČOV průmyslových. U všech komunálních ČOV této kategorie byly zkontrolovány bilanční údaje za rok 2012.

Na komunálních ČOV sledovaných v roce 2013 bylo na základě bilančních údajů z roku 2012 vyčištěno celkem 640 mil. m³ odpadních vod. Účinnost čištění odpadních vod na zkontrolovaných ČOV byla 98,2 % v ukazateli BSK₅, 94,6 % v ukazateli CHSK_{Cr}, 75,2 % v ukazateli N_{Celk} a 83,4 % v ukazateli P_{Celk}.

Většina významných zdrojů znečištění splňuje požadavky směrnice Rady č. 91/271/EHS nebo jsou realizována opatření k jejich plnění. Problematická zůstává situace na ÚČOV Praha.

V období listopad 2012 až duben 2013 probíhala ve spolupráci složky ochrany vod a odpadového hospodářství kontrola ÚČOV Praha spojená s monitoringem

přítékajících odpadních vod, dovážených odpadních vod a odpadů a jednotlivých čistících stupňů na ÚČOV. Monitoring byl zaměřen zejména na obsah vybraných těžkých kovů. Na základě vyhodnocení kontrolní akce byla provozovateli ÚČOV Praha uložena opatření k nápravě týkající se zejména aktualizace a doplnění provozních předpisů. Výsledná zpráva z kontrolní akce byla předána MŽP jako orgánu vykonávajícímu vrchní vodo-právní dozor.

V rámci kontrol ČOV bylo zjištěno, že nedochází k častým a významným porušením vodního zákona. V roce 2013 bylo zahájeno 12 správních řízení o pokutě, 8 rozhodnutí nabylo právní moci a byly uloženy pokuty ve výši 315 000 Kč. Bylo sankcionováno nedodržení limitů daných v povoleních vodoprávních úřadů a v jednom případě byla pokuta uložena za nedovolené nakládání se závadnou látkou za únik aktivovaného kalu z ČOV.

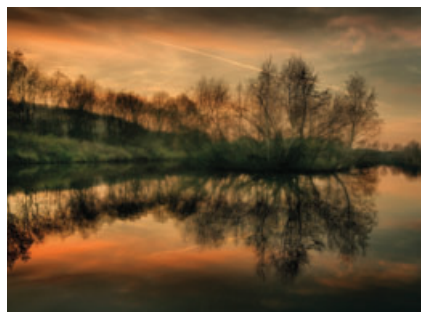
Kontroly čistíren odpadních vod velikosti od 500 do 10 000 EO

Kontroly prováděné v rámci tohoto úkolu se zaměřily především na dodržování limitů stanovených rozhodnutím vodoprávního úřadu pro vypouštění znečištění v odpadních vodách a množství odpadních vod a na plnění dalších podmínek těchto rozhodnutí. V roce 2013 bylo prověřeno celkem 284 ČOV. Na základě kontrol bylo zahájeno 47 správních řízení a právní moci nabylo 32 rozhodnutí o pokutě v celkové výši 845 000 Kč. Pokuty byly uloženy za vypouštění odpadních vod do vod

povrchových v rozporu s povolením nebo bez povolení vodoprávního úřadu, za provozování ČOV v rozporu s provozním řádem nebo za nedovolený odběr podzemních vod pro provoz ČOV.

Poplatky za vypouštění odpadních vod do vod povrchových

V roce 2013 nabylo právní moci 1 101 poplatkových výměrů za rok 2012 stanovujících poplatky v celkové výši 214,8 mil. Kč. Pro platbu záloh v roce 2014 bylo vydáno 1 024 zálohových výměrů v celkové výši 230,6 mil. Kč.

V rámci kontroly poplatkových povinností bylo provedeno 2 339 odběrů vzorků kontrolními laboratořemi a u 83 zdrojů zkontrolováno měření průtoku vypouštěných odpadních vod.

Poplatky za odběry podzemních vod

V roce 2013 nabylo právní moci 4 458 poplatkových výměrů stanovujících poplatky za odběr podzemní vody za rok 2012 ve výši 731 mil. Kč. Pro platbu záloh je pro rok 2014 vydáno 4 519 zálohových výměrů ve výši 1,26 miliardy Kč. V roce 2013 bylo vydáno 424 rozhod-

nutí v souvislosti s novým odběratelem nebo se změnou či zrušením zálohového výměru.

Za nedovolené odběry podzemních vod byly uloženy pokuty ve výši 3,1 mil. Kč.

Kontrola průmyslových a zemědělských podniků z hlediska plnění požadavků vodního zákona

Předmětem kontrol byla prověrka průmyslových a zemědělských subjektů z hlediska plnění požadavků vodního zákona, především ustanovení § 39. Kontroly byly zaměřeny zejména na vodohospodářské zabezpečení skladů a manipulačních ploch a na kontrolu vodoprávní agendy, tj. kontrolu povolení k nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami.

V roce 2013 byl proveden vodoprávní dozor celkem u 249 subjektů, z nichž bylo 128 průmyslových subjektů a 121 zemědělských subjektů. Na základě těchto kontrol bylo uloženo 54 pokut v celkové výši 2,7 mil. Kč a 22 opatření k nápravě závadného stavu, 24 správních řízení není dosud pravomocně ukončeno. Řada dalších kontrol zemědělských podniků proběhla na základě podnětů.

Mezi hlavní zjištěné nedostatky patřilo nedovolené zacházení se závadnými látkami, odběr podzemních vod bez povolení příslušného vodoprávního úřadu, neprovádění zkoušek těsnosti jímek a nádrží určených pro skladování nebezpečných závadných látek odborně způsobilou osobou, vypouštění odpadních vod v rozporu s povoleními vodo-

právních úřadů (konkrétně překračování emisních limitů) a nakládání se závadnými látkami ve větším rozsahu bez schváleného havarijního plánu.

Zvláště u zemědělských subjektů povinnosti týkající se provádění zkoušek těsnosti odborně způsobilou osobou a povolení k odběrům podzemních vod zůstávají i nadále problémem.

Kontrola subjektů v režimu zákona č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií

Na základě Ministerstvem životního prostředí schváleného ročního plánu kontrol bylo provedeno 156 prověrek subjektů ve spolupráci s orgány integrované inspekce a krajskými úřady podle zákona č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií.

Dále bylo nad rámec schváleného ročního plánu provedeno 41 kontrol, které byly např. zaměřeny na prověření aktuálnosti údajů z oznámení o nezařazování objektů, zjištění množství skladovaných a v provozu používaných vybraných nebezpečných chemických látek, zjištění rozsahu činnosti firem.

Během roku došlo k zařazení nových subjektů, nárůst ale nebyl výrazný. Několik subjektů bylo vyřazeno z důvodu snížení množství skladovaných látek nebo z důvodu ukončení provozu.

V roce 2013 byly zjišťovány nedostatky i ze strany orgánů integrované inspekce. Jednalo se o nesrovnalosti v dokumentaci nebo ve vnitřním havarijním plánu.

Některé subjekty neměly uzavřenou platnou pojistnou smlouvu a dále se projeví nedostatky ve vztahu ke speciálním zákonům. Byla navržena opatření k jejich odstranění.

Během roku 2013 došlo ke dvěma závažným haváriím ve smyslu zákona č. 59/2006 Sb. V objektu Synthesia, a.s. došlo k požáru, konkrétně k zahoření mixerů s obsahem lihové suspenze pigmentu. Při šetření příčiny požáru nebylo zjištěno porušení žádného výrobního předpisu a dokumentace související s předmětnou výrobou. Přesto byla přijata opatření k eliminaci vzniku požáru vlivem lidského faktoru a technického zařízení mixerů. Druhou závažnou havárií byl únik motorové nafty do podloží při přečerpávání ze železničních cisteren do skladovacích nádrží v objektu PARAMO, a.s. Tato společností se dopustila správního deliktu dle ust. § 36 odst. 6 zákona o prevenci závažných havárií, z čehož vyplynula pro Českou inspekci životního prostředí na základě ust. § 38 odst. 4 povinnost uložení pokuty dle § 37 písm. d) zákona č. 59/2006 Sb.

Za závažné porušení povinností stanovených zákonem č. 59/2006 Sb. povede ČIŽP další správní řízení o uložení pokuty. Společnost nepostupovala dle schválené Bezpečnostní zprávy.

U několika zařazených subjektů došlo během červnových povodní k přerušení výroby a odstavení, případně omezení provozu ČOV. V průběhu povodní se potvrdilo, že inspekční činnost v rámci tohoto úkolu má pozitivní dopad při předcházení havarijních a mimořádných stavů.

Kontrola řešení starých ekologických zátěží a sanací podzemních vod

Výsledkem sledování stavu sanací dlouhodobých havárií je výstup datových položek obsažených v databázi, která je na základě dodávaných svodných údajů a vlastních fyzických kontrol každoročně aktualizována. V roce 2013 bylo v databázi dlouhodobých havárií evidováno přes 400 lokalit s existencí závažného stavu, který se projevuje různou mírou kontaminace saturované a nesaturované zóny horninového prostředí. Kontrola realizace sanací kontaminovaných lokalit probíhá formou pravidelně svolávaných kontrolních dnů, v rámci nichž je prováděna fyzická kontrola lokalit. Dozorová činnost inspekce v této oblasti zahrnuje kromě vlastní kontroly sanačních, resp. monitorovacích prací i účast na jednáních v rámci opentních řízení jednotlivých projektů sanace, zpracování stanovisek k projektům, metodickým změnám, zprávám o sanaci a sepsání závěrečných protokolů, kterými se stvrzuje splnění opatření k nápravě uložených v rozhodnutí ČIŽP, resp. dosažení cílových sanačních limitů.

V roce 2013 bylo uskutečněno 533 kontrol zaměřených na stav a postup sanačních prací a plnění opatření k nápravě na lokalitách se závažným stavem. Vydáno bylo 33 rozhodnutí s opatřeními k nápravě, která se týkala povinnosti provést hydrogeologický průzkum k upřesnění rozsahu a míry znečištění na lokalitě nebo realizace sanace a monitoringu kvality vod. Rozhodnutí byla vydána k řešení sanací dlouhodobých havárií původcům závažného sta-

vu a rovněž i nabyvatelům majetku, kteří mají uzavřenou tzv. „ekologickou“ smlouvu s Ministerstvem financí na finanční krytí realizace nezbytných sanačních prací. Z tohoto počtu vydaných rozhodnutí bylo 7 rozhodnutí o prodloužení lhůt k plnění nápravných opatření.

Za neplnění uložených opatření k nápravě krajně naléhavého stavu byla uložena 1 pokuta ve výši 250 000 Kč, která však není v právní moci. Další 4 pokuty v celkové výši 180 000 Kč byly uloženy za porušení vodního zákona subjektům nakládajícím s vodami na lokalitách starých ekologických zátěží, kde jsou realizovány sanační práce, přičemž v případě 1 pokuty ve výši 100 000 Kč se subjekt odvolal a rozhodnutí není dosud v právní moci.

V roce 2013 poskytla inspekce podklady pro ukončení 2 „ekologických“ smluv na základě závěrečných kontrolních protokolů deklarujících splnění nápravných opatření, resp. ukončení postsanačního monitoringu, a to u následujících subjektů: Měď Povrly a.s. a ZEKO PROTIVÍN s.r.o. Pouze protokolárně bylo ukončeno dalších 12 lokalit. Mezi nejvýznamnější ukončené sanační práce patřila lokalita „Dioxiny“ ve Spolaně a.s.

Hlavním problémem u sanací realizovaných v režimu ekologických smluv stále zůstává uvolňování finančních prostředků Ministerstvem financí. I přes problémy způsobené nedořešením financování se inspekce snaží udržet kontinuitu sanačních prací, zejména na lokalitách prioritního zájmu, kde jsou ohroženy

zdroje zásobení obyvatel pitnou vodou nebo ekosystémy na lokalitě.

Kontrola subjektů nakládajících ve větším rozsahu se závadnými látkami

Předmětem проверки byla kontrola subjektů nakládajících ve větším rozsahu se závadnými látkami, jako jsou velkosklady ropných látek, dálkovody, vojenské objekty, letiště, sklady pohonných hmot apod. Kontroly byly zaměřeny na vodohospodářské zabezpečení při skladování a manipulaci se závadnými látkami, na odvádění odpadních vod a na provoz vodních děl sloužících ke zneškodňování znečištění v odpadních vodách.

V rámci úkolu bylo zkontrolováno 108 subjektů. Bylo zahájeno 18 správních řízení. Právní moci nabylo 10 rozhodnutí o pokutě v celkové výši 245 000 Kč.

Lze konstatovat, že subjekty, zabývající se nakládáním se závadnými látkami jako předmětem podnikání, znají zákonné povinnosti a vodohospodářské zabezpečení je na profesionální úrovni. Nedostatky byly zjištěny zejména u subjektů, které skladují a manipulují se závadnými látkami v rámci jiné podnikatelské nebo výrobní činnosti.

Nejvýznamnějším případem je havarijní únik nebezpečné závadné látky - nebezpečných odpadů s obsahem ropných látek a chromu z areálu čistírny odpadních vod společnosti KLIO, s.r.o. do povrchových vod. Se subjektem byla zahájena dvě správní řízení, z nichž

nabylo právní moci rozhodnutí o uložení nápravného opatření k odstranění závadného stavu.

Kontrola provozu malých vodních elektráren

V roce 2013 bylo zkontrolováno celkem 85 malých vodních elektráren. Kontroly byly zaměřeny na povolení k nakládání s povrchovými vodami, na dodržování platných a schválených manipulačních řádů (zejména stanovených minimálních zůstatkových průtoků), na nakládání se závadnými látkami (použití mazadel ve strojovnách) a existenci koridorů pro migraci vodních živočichů.

Za porušení ustanovení vodního zákona bylo dosud uloženo 5 pokut v celkové výši 108 000 Kč, dalších 10 správních řízení o pokutě není dosud pravomocně ukončeno. Tak jako v předchozích letech bylo nejvíce pokut uloženo za nedodržování stanovených minimálních zůstatkových průtoků. Další nedostatky se týkaly nedovoleného odběru povrchových vod k využívání energetického potenciálu, neprovedení revizí manipulačních řádů, neosazení vodních děl značkou pro kontrolu minimálního zůstatkového průtoku. Hlavním problémem nadále zůstávají manipulační řády, které nejsou schváleny příslušným vodoprávním úřadem nebo neodpovídají aktuálnímu stavu.

PŘEHLED PLNĚNÍ SPECIFICKÝCH ÚKOLŮ

Kontrolní činnost oblastních inspektorátů v rámci plnění specifických úkolů byla

zaměřena na problematické oblasti a činnosti ve své oblastní působnosti. V roce 2013 bylo v rámci 30 specifických úkolů provedeno 544 kontrol. V tomto roce téměř 48 % úkolů navazovalo na kontrolní činnost v roce minulém. Opakovaně byly provedeny kontroly čerpacích stanic pohonných hmot, průmyslových a zemědělských areálů, rekreačních zařízení, bodových nebo plošných zdrojů znečištění v ochranných pásmech vodních zdrojů. Z výsledků kontrolní činnosti vyplynulo, že k nejčastějším porušením vodního zákona docházelo v oblasti kontrol rekreačních zařízení a menších obcí, kde největším problémem bylo nedovolené nakládání s odpadními vodami, tedy jejich odvádění a čištění. Na základě zjištěných porušení bylo vydáno 127 pravomocných správních rozhodnutí o pokutě a 31 o nápravných opatřeních. Výše uložených pokut za sledované období byla více než 3,2 mil. Kč. Vzhledem k některým neukončeným správním řízením, není výše všech uložených pokut konečná.

VÝZNAMNÉ PŘÍPADY

DAICH spol. s r.o.

Na základě šetření havarijního protržení provizorní dělící hráze na vodním díle Jordán, ke kterému došlo 28. 12. 2012, tedy v době jeho odbahňování a výstavby spodní výpusti, byla společnosti DAICH spol. s r.o. za porušení povinnosti vlastníka vodního díla uložena pokuta, kterou odvolací orgán zrušil. Následně podala ČIŽP Krajskému úřadu Jihočeského kraje jako speciálnímu stavebnímu úřadu podnět, zda nedošlo k porušení staveb-

ního povolení pro objekt dělící hráze. Dne 23. 12. 2013 sdělil Krajský úřad Jihočeského kraje, odbor ŽPZL, že firma DAICH spol. s r.o. při provádění SO 06 – Přehrazení nádrže po dobu výstavby, který je součástí stavby Obnova retenční nádrže Jordán, neporušila ustanovení stavebního zákona, nejsou proto dány důvody pro zahájení sankčního řízení ve věci. Dne 17. 12. 2013 zahájila ČIŽP správní řízení o uložení pokuty pro uvedení společnosti za nedovolené nakládání se závadnými látkami v době havarijního protržení dělící hráze. Správní řízení není dosud ukončeno.

WOWITRA s.r.o. Lovosice

V areálu společnosti WOWITRA s.r.o. již delší dobu neprobíhá žádná výrobní činnost. Společnost plánovala celý areál vyklidit, provést demolici budov a následně realizovat investiční záměr. Na základě kontrolní činnosti ČIŽP bylo zjištěno, že v areálu se nachází stovky tun nebezpečných odpadů a závadných látek škodlivých vodám. Protože na lokalitě docházelo a nadále dochází k závažnému ohrožování a znečišťování vod závadnými látkami a navíc zde byly zjištěny další závažné skutečnosti, vydala ČIŽP dne 6. 9. 2013 rozhodnutí o předběžném opatření – zastavení činnosti a zabezpečení areálu. Společnost WOWITRA s.r.o. se proti tomuto rozhodnutí odvolala a věc je v současné době řešena odvolacím orgánem. ČIŽP následně zahájila správní řízení o uložení pokuty a rovněž dala podnět na Krajský úřad Ústeckého kraje ke zvážení zahájení postupu podle zák. č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a současně podnět na KHS Ústec-

Jihlava pod Mohelnem - kdysi řeka

kého kraje ke kontrole dodržování zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví. Dalším krokem ČIŽP bylo podání podnětu na stavební úřad Lovosice ke kontrole podmínek rozhodnutí na odstranění stavby s výzvou ke zvážení bezodkladného zastavení demoličních prací.

V průběhu září 2013 byly z lokality odvezeny Státním úřadem pro jadernou bezpečnost radioaktivní látky. Ze strany ČIŽP proběhly další kontroly areálu, kdy bylo zjištěno, že uložená opatření nejsou plněna, zejména, že nadále dochází k únikům závadných látek do životního prostředí a že areál není zabezpečen proti vstupu nepovolaných osob. V průběhu září a října 2013 proběhla jednání na Krajském úřadu Ústeckého kraje, kde byla diskutována možnost použití postupu podle krizového zákona, popř. podle zák. č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému. Žádná z těchto schůzek zainteresovaných stran nevedla k urychlení řešení situace. ČIŽP dále požádala Krajský úřad Ústeckého kraje o posouzení celého případu ve smyslu zákona o integrované prevenci.

Lze konstatovat, že ČIŽP zajistila veškeré dostupné důkazy a provedla veškeré legislativní kroky (ve vazbě na kontrolní činnosti), které bylo do současné doby možné učinit. Poté, co ČIŽP obdrží stanovisko Krajského úřadu Ústeckého kraje k posouzení případu z pohledu zákona o integrované prevenci, bude pokračováno v zahájených správních řízeních.

Povodně

Povodně v červnu 2013 zasáhly velkou část území Čech a z hlediska ochrany vod měly zejména vliv na činnost ČOV. Povodněmi bylo ovlivněno celkem 233 ČOV, z toho 29 ČOV mělo kapacitu vyšší než 10 000 EO. Provozovatelé na povodňovou situaci včas zareagovali a na většině ČOV byla realizována protipovodňová opatření, která zamezila významnému poškození technologie a objektů a ČOV mohly být ve většině případů uvedeny do standardního nebo alespoň částečného provozu ihned po opadnutí vody.

Během povodní došlo k zaplavení i významných průmyslových areálů, ve kterých se skladuje nebo manipuluje s velkým množstvím závadných látek. I zde se podařilo provést taková opatření, aby k úniku těchto látek nedošlo nebo aby byl jejich únik minimální. Řádně zabezpečeny byly i ČS PHM.

Inspektoři ČIŽP provedli v průběhu povodní řadu šetření a monitorovali jejich následky a vliv na životní prostředí. Lze konstatovat, že na základě zkušeností z roku 2002 mají subjekty řádně zpracovány protipovodňové a havarijní plány,

jejichž realizace přispěla ke zmírnění následků povodní. Projevila se zde i preventivní činnost inspektorů složky ochrany vod, kteří se v rámci svých kontrol zaměřují i na kontrolu zpracování povodňových a havarijních plánů a na kontrolu řádného vodohospodářského zabezpečení při nakládání se závadnými látkami.

ZÁVĚRY KONTROLNÍ ČINNOSTI

Celkové výsledky revizní činnosti provedené v roce 2013 prokázaly, že mezi nejčastější zjištěné nedostatky v oblasti nakládání s vodami patří vypouštění odpadních vod do vod povrchových v rozporu s povoleními vodoprávních úřadů a nedovolené odběry podzemních vod. V oblasti zacházení se závadnými látkami se jedná o neprovádění zkoušek těsnosti odborně způsobilou osobou, absence havarijních plánů a neučinění přiměřených opatření při manipulaci a skladování závadných látek. Jako v předchozích letech se rovněž potvrzuje, že větší subjekty nemají trvale významné problémy s dodržováním legislativy na úseku životního prostředí. I přes tato zjištění ČIŽP setrvává v systémovém dozoru významných zdrojů znečištění a systematicky "vyhledává" nové zdroje znečištění při terénních šetřeních. Podstatnou činností inspektorů nadále zůstává řešení podnětů s malým lokálním dopadem na životní prostředí, jejichž šetření však bývá časově a administrativně náročné.

Po celý rok 2013 byl sledován a vyhodnocován aktuální stav týkající se řešení starých ekologických zátěží. U některých

významných lokalit byly sanace pozastaveny, resp. probíhaly v omezeném rozsahu. Do budoucna se jeví jako problematická realizace nebo i dokončení sanačních prací na lokalitách, kde již byly vyčerpány finanční prostředky garantované smlouvou s Ministerstvem financí ČR (popř. Fondem národního majetku) a dosud nebyla splněna rozhodnutí ČIŽP a v případech, kdy již původce znečištění zanikl nebo není znám.

Z legislativního hlediska jsou trvalým problémem nejednotnost, změny a právní nezávaznost výkladů ustanovení zákonů a jejich aplikace v praxi. Dalším problémem je nedostatečná úroveň a nejednotnost rozhodnutí, jejichž plnění inspektoři složky ochrany vod kontrolují. Toto nesouvisí jenom s personálními změnami na jednotlivých úřadech a s odborností jejich pracovníků, ale i s častými legislativními změnami, které jsou čím dál více složitější.

5.3 ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ, CHEMICKÉ LÁTKY A BIOCIDNÍ PŘÍPRAVKY

KONTROLNÍ ČINNOST V ROCE 2013

V roce 2013 bylo inspektory oddělení odpadového hospodářství (OOH) v rámci všech 4 040 inspekčních činností provedeno celkem 3 150 kontrol. Z těchto 3 150 kontrol bylo plánovaných 1 149, a neplánovaných 2 001. Podnětů a petičních řešení ČIŽP na úseku odpadového hospodářství bylo 532. Inspektoři OOH v roce 2013 provedli ve spolupráci s ostatními inspektory ČIŽP celkem 227 kontrol plnění povinností vyplývajících ze zákona o integrované prevenci. Na základě zjištění při kontrolách týkajících se dodržování právních norem na úseku odpadového hospodářství byla inspekci podána 4 trestní oznámení. Inspektoři OOH se dále zúčastnili šetření 7 havárií.

Na základě zjištěných porušení právních norem v gesci OOH bylo v roce 2013 zahájeno celkem 994 správních řízení a vydáno 984 rozhodnutí a příkazů o uložení pokuty. V roce 2013 nabylo právní moci celkem 907 rozhodnutí a příkazů, kterými byly uloženy pokuty v celkové výši 92 941 100 Kč. Zároveň v roce 2013 nabylo právní moci 6 rozhodnutí o uložení nápravných opatření.

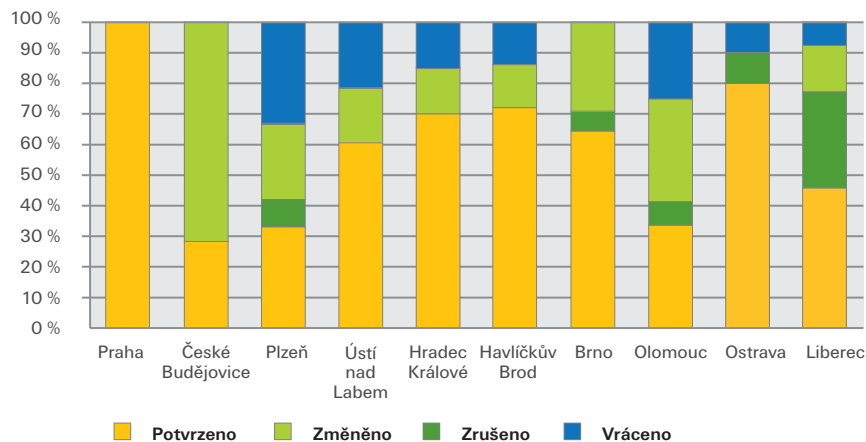
Stejně jako v předchozích letech činnosti, bylo i v roce 2013 nedílnou součástí OOH zpracování vyjádření či stanovisek pro jiné orgány. Konkrétně v roce 2013 bylo inspektory OOH vydáno celkem 381 vyjádření pro jiné orgány, 189 stanovisek

pro SFŽP a 4 posouzení auditů. Na jiné správní orgány bylo ze strany OOH ČIŽP podáno za sledované období celkem 125 podnětů.

V roce 2013 bylo ve 189 případech podáno odvolání proti rozhodnutím, která byla vydána inspektory OOH. Tato rozhodnutí byla v souladu se správním

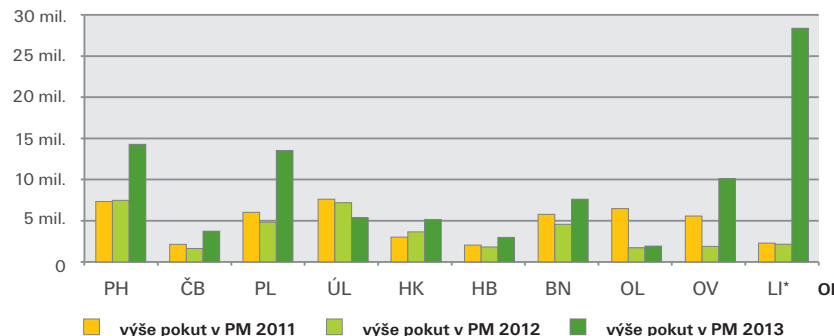
řádem postoupena MŽP. Na základě rozhodnutí MŽP, odborů výkonu státní správy (OVSS), bylo v roce 2013 59 % rozhodnutí inspekce potvrzeno, 21 % pokut uložených inspekcí bylo sníženo a 8 % rozhodnutí zrušeno a řízení inspekce bylo zastaveno (viz graf Rozhodnutí MŽP). 14 % rozhodnutí bylo v roce 2013 vráceno k novému projednání.

Rozhodnutí MŽP – OVSS v roce 2013 dle oblastních inspektorátů

Výše pokut OOH a CHL v PM v období 2011 – 2013

Výše pokut v Kč

* Nárůst způsobila pokuta 25 mil. Kč spol. NISA RECYCLING, s.r.o. Kauza převozu odpadu přes hranice a jeho „uskladnění“ v ČR se táhne od roku 2005.

Při provádění kontrolní činnosti v roce 2013 pokračovala spolupráce ČIŽP OOH s ostatními orgány státní správy, a to především s pracovníky MŽP, dále krajských úřadů, ČOI, SFŽP, KHS, úřadů ORP, finančních a živnostenských úřadů. Tato spolupráce spočívá zejména ve výměně informací týkajících se řešených problémů a dále v poskytování podkladů potřebných při přípravě kontrol. ČIŽP při řešení některých závažných případů dále spolupracuje s Policií ČR a celními orgány.

Na poli mezinárodní spolupráce se zástupci OOH každoročně účastní konferencí a kontrolních projektů pořádaných organizací IMPEL a fórem při Evropské agentuře pro chemické látky. Každoročně provede ČIŽP minimálně jednu společnou kontrolu zaměřenou na přeshraniční přepravu odpadů s každým z našich sousedních států.

Stejným způsobem jako v předchozích letech byla kontrolní činnost OOH i v roce 2013 členěna do sedmi složkových úkolů. Složkové úkoly zahrnují problematiku odpadů, problematiku obalů a dále i problematiku chemických a biocidních látek. Toto členění zajišťuje dozor ČIŽP průřezově celou problematikou odpadového hospodářství a chemických látek, a to dle kompetencí daných jednotlivými zákony.

Inspektoři všech oblastních inspektorátů prováděli kontroly také v rámci tzv. specifických úkolů (priorit), které si jednotlivé OI zvolily samy např. na základě poznatků z vlastní kontrolní činnosti v minulém období.

PŘEHLED PLNĚNÍ SLOŽKOVÝCH ÚKOLŮ

Zařízení k odstraňování a úpravě odpadů

V rámci kontrol zaměřených na provozování zařízení určených k odstraňování odpadů či jejich úpravě před odstraněním bylo v roce 2013 provedeno inspekci celkem 305 kontrol, z toho 96 na základě přijatých podnětů.

Porušení právních předpisů nebo platných rozhodnutí bylo kontrolami zjištěno v 62 případech a následně byla zahájena správní řízení o uložení pokuty. Vydanými rozhodnutími, která v roce 2013 nabyla právní moci, byly uloženy pokuty v celkové výši 3 331 000 Kč.

Skládky odpadů

V roce 2013 provedla ČIŽP celkem 153 kontrol skládek odpadů, včetně skládek již zrekultivovaných (11 kontrol) a v režimu následné péče (9 šetření). Pravidelnými kontrolami bylo mimo jiné i prověřováno nakládání s odpady a výrobky z odpadů pocházejících ze sanace lagun Ostramo, které jsou dočasně skladovány v areálu skládky nebezpečných odpadů u Litvínova (25 kontrol).

Zjištěnými nedostatky při provozování skládek odpadů bylo např. nedodržení povoleného rozsahu aktivní (odkryté) plochy pro ukládání odpadů, zjištění rozsáhlých ploch na svazích tělesa skládky s nedostatečně technicky zabezpečenými odstraněnými odpady, uložení odpadu s obsahem azbestu mimo vyhrazený sektor skládky, nedostatečná

funkčnost drenážního systému odtoku povrchových vod podél tělesa skládky, úlety lehkých frakcí odpadů.

Za opakující se pochybení lze považovat nedostatečné dokladování kvality přijímaných odpadů, a to konkrétně neúplné nebo chybějící základní popisy odpadů včetně protokolů o analýzách vzorků.

Jako mimořádné situace byly OOH řešeny čtyři případy zahoření odpadů uložených na skládkách, čímž v prokázaných případech došlo k porušení zákonné povinnosti, která stanoví zajistit odpady proti znehodnocení. Případy zahoření odpadů často souvisí s problematikou, kdy platné rozhodnutí a provozní řád povoluje ukládat na skládku téměř všechny druhy odpadů a pro technické zabezpečení skládky používat za tímto účelem odpady nevhodné svými vlastnostmi (např. odpady snadno zápalné, nízké měrné hmotnosti apod.).

Za příklad neplnění evidenčních povinností lze uvést situaci, kdy v případě provozování více samostatných zařízení v rámci jednoho areálu bylo kontrolami zjištěno chybné podání hlášení o produkci a nakládání s odpady za příslušný kalendářní rok. Hlášení nebyla podána samostatně za každé z těchto zařízení, ale za všechna zařízení bylo podáno jedno souhrnné hlášení.

V neposlední řadě je nezbytné zmínit kontroly (celkem 125 kontrol) a šetření zabývající se nelegálním ukládáním odpadů v místech k tomu neurčených, zejména ukládání stavebních a demoličních odpadů, jakož

i pálení odpadů a především výskyt tzv. „černých skládek“. Černé skládky jsou veřejností velmi negativně vnímány, což dokládá i velká řada podnětů. Z pohledu zákona o odpadech je ovšem řešení černých skládek velmi obtížné a ČIŽP v dané věci nemá žádné kompetence. Nicméně v roce 2013 proběhlo několik inspekčních šetření s cílem ověřit existenci černých skládek nacházející se na obecních pozemcích, a to za účelem čerpání financí neziskovými organizacemi z dotačního titulu MŽP.

Spalovny a zařízení k úpravě nebezpečných odpadů

V roce 2013 proběhlo 12 kontrol zařízení určených k úpravě odpadů s nebezpečnými vlastnostmi tzn. fyzikálně-chemické úpravy, stabilizace, dekontaminace vč. biodegradace, neutralizace apod.

Provedenými kontrolami bylo inspekci zjištěno provozování zařízení v rozporu se schválenými provozními řády a souhlasy. Konkrétně bylo zjištěno, že shromažďovací prostředky nebezpečných odpadů nebyly řádně označeny a místa nakládání s nebezpečnými odpady nebyla vybavena identifikačními listy nebezpečných odpadů. Za zvláště závažné lze považovat zjištění, že soustředované odpady nebyly zabezpečeny proti nežádoucímu znehodnocení a úniku do životního prostředí, resp. bylo prokázáno nezabezpečení s důsledkem úniku kontaminantů obsažených v odpadech do složek životního prostředí.

Mezi další zjištění patří případ, kdy u výstupu ze zařízení bylo zjištěno výrazné nadlimitní množství sledovaných ukazatelů, to znamená, že proces úpravy nebyl dokončen dle zadaných parametrů. Kontrola dále u přijatého odpadu odhali-

la, že vzhledem k množství a charakteru polutantů (těžké kovy) proces úspěšné dekontaminace v daném zařízení je z principiálních důvodů vyloučen. Na základě kontrolního šetření inspekce iniciovala u krajského úřadu změnu provozního řádu zařízení v tom smyslu, aby u odpadu přijatého do zařízení bylo požadováno splnění daných limitů i v parametrech těžkých kovů.

Spalovny

Vedle stěžejních kontrol skládek odpadů bylo v roce 2013 provedeno 15 kontrol spaloven odpadů příp. zařízení k energetickému využívání odpadů. Těmito kontrolami nebyly zjištěny žádné závažné nedostatky, nicméně některé kontroly a navazující správní řízení i nadále probíhají, a to zejména z důvodu vysoké odborné a časové náročnosti těchto kontrol.

Zařízení k využívání odpadů

V rámci úkolu týkajícího se provozů zařízení určených k využívání odpadů bylo během roku 2013 uskutečněno 276 kontrol, z toho 74 na základě podnětů.

Za celkem 81 zjištění porušení právních předpisů či platných rozhodnutí byla zahájena správní řízení o uložení pokuty. Výše pokut uložená pravomocnými rozhodnutími dosáhla částky 35 366 500 Kč. Nejvyšší částku představuje pokuta 25 000 000 Kč, která byla účastníku řízení vyměřena za hrubé a opakované porušení zákonných povinností.

Zařízení určená k využívání odpadů zahrnují především biologické zpracování

vání odpadů, tj. provozy kompostáren a bioplynové stanice, případně aplikace kalů do půdy, dále recyklaci či regeneraci odpadů (např. plastů, papíru, dřeva, kovů, regenerace odpadních olejů apod.) a v neposlední řadě terénní úpravy, vč. rekultivace lomů či podzemních prostor, při kterých jsou využívány odpady.

Využívání odpadů na povrchu terénu a stavební odpady

Nejčastěji ČIŽP řešila případy provádění nepovolených terénních úprav zeminami. Subjekty se často mylně domnívají, že zemina je vedlejším produktem (přitom nemají zajištěno další využití), nebo že není odpadem (přitom není zřejmé, jaké množství zeminy bude možno použít zpět v rámci stavby). Podstatná je v takových případech činnost stavebních úřadů, které terénní úpravy řeší v rámci stavebního zákona. Právě proti neoprávněnému využívání odpadních výkopových zemin či stavebních odpadů při provádění terénních úprav nebo na nakládání s odpady na místech, která k tomu nejsou určena, směřuje převážná většina podnětů.

Další podstatnou část činnosti ČIŽP v rámci tohoto složkového úkolu představovaly kontroly zařízení provádějící nejrůznější úpravy odpadů (zejména stavební odpady), jejichž výstupem je buď upravený odpad nebo výrobek z odpadu. Při těchto kontrolách se opakoval problém spojený s definováním vedlejšího produktu. Problém spočívá v zařazování vznikajících odpadů po jejich úpravě, kdy dochází k účelové aplikaci zákonného ustanovení (konkrétně § 3 odst. 5 a 6 zákona o odpadech) umožňující vyvedení odpadů mimo

režim zákona o odpadech (cestou tzv. vedlejších produktů či výrobků z odpadů).

Dále byly inspekcí identifikovány problémy při využívání odpadů v rámci rekultivací dobývacích prostor, rekultivace odvalů nebo zavážení lomů (povolené rekultivace lomů), obecně pak v oblastech, kde probíhají stavební práce většího charakteru, např. rekonstrukce železničních tratí.

Kompostárny

Kontrolami provozů kompostáren bylo především zjištěno, že kompostování biologicky rozložitelných odpadů není prováděno v souladu se schváleným provozním řádem zařízení, konkrétně např. že byly do zařízení přijímány odpady bez záznamu o vytváření jednotlivých základek v provozním deníku, nesprávným způsobem vrstvení odpadů na kompostovací ploše nebyl zajištěn správný kompostovací proces, zjištěno bylo zahňívání odpadů, dále byly přijímány nepovolené odpady anebo byla překročena kapacita zařízení.

Při kontrolách nakládání s biologicky rozložitelnými odpady spolupracuje ČIŽP s dalšími orgány státní správy jako např. s Ústředním kontrolním a zkušebním ústavem zemědělským a orgány ochrany ZPF.

Zařízení ke sběru a výkupu odpadů

V průběhu roku 2013 bylo ČIŽP provedeno celkem 384 kontrol sběrů a výkupu odpadů, mobilních zařízení pro sběr odpadů a sběrných dvorů obcí. Ze stacionárních zařízení byly nejčastěji kontrolovány výkupny odpadů kovů.

Na základě zjištěných porušení zákona bylo zahájeno celkem 83 správních řízení a vydáno 116 rozhodnutí a příkazů o uložení pokuty. V roce 2013 nabylo právní moci celkem 175 rozhodnutí a příkazů, kterými byly uloženy pokuty v celkové výši 11 036 000 Kč. Celkem ve dvou případech byla uložena pravomocná pokuta ve výši 1 000 000 Kč.

Nejčastěji zjištěným správním deliktem bylo provozování zařízení v rozporu se schváleným provozním řádem, nakládání s odpady v místech k tomu neurčených a porušení evidenčních a ohlašovacích povinností. Častěji než v minulých letech se vyskytly případy, kdy provozovatelé sběrů vykoupili od občanů druhy odpadů, které prováděcí právní předpis vykupovat zakazuje. Jednalo se o části elektrozařízení, zařízení všeobecně prospěšného charakteru jako jsou dopravní svodidla, ale rovněž předměty pietního charakteru. Právě za vykoupení této komodity (hřbitovní urny) byla uložena pokuta ve výši 700 000 Kč.

Za problematický lze považovat provoz mobilních zařízení ke sběru a výkupu (příp. využívání), a to především v případech, kdy jsou tato zařízení provozována pouze ve formě „překupníků“, tj. v zařízení není s odpady fyzicky vůbec nakládáno. Tento systém pak výrazně komplikuje kontrolu toků odpadů a navíc z důvodu zkreslených evidencí i možnost představu o nakládání s odpady v rámci ČR.

Stejně jako v minulých letech rozdílné závažnosti zjištěných porušení právních

předpisů odpovídaly výše pravomocně vyměřených pokut. Pokuty se pohybovaly řádově od jednotek tisíc do statisíců korun, ve výjimečných případech až do jednotek milionů korun.

Zařízení ke sběru, výkupu a zpracování autovraků

Inspektoři ČIŽP provedli v roce 2013 celkem 101 kontrol v zařízeních pro sběr, výkup a zpracování autovraků.

Za zjištěná porušení bylo v roce 2013 zahájeno 24 správních řízení a vydáno 43 rozhodnutí či příkazů o uložení pokuty. V průběhu roku 2013 nabylo právní moci celkem 39 rozhodnutí a příkazů, kterými byly uloženy pokuty v celkové výši 1 734 000 Kč. Nejvyšší pravomocně uložená pokuta dosáhla výše 275 000 Kč.

Inspekce eviduje řadu případů, kdy nejen fyzické osoby oprávněné k podnikání, ale i občané v rozporu s požadavky zákona na nezabezpečených plochách demontují autovraky nevhodným způsobem, kterým ohrožují životní prostředí a své vlastní zdraví i zdraví občanů žijících v bezprostředním okolí. Tyto případy jsou časté především v sociálně vyloučených oblastech, kde se sociálně slabí občané snaží prodejem různých komodit zís-

kaných demontáží autovraků vylepšit svou ekonomickou situaci.

Obecně lze konstatovat, že k ohrožování životního prostředí při nakládání s autovraky dochází zejména v neschválených zařízeních a u soukromých osob, nicméně i při kontrolách u oprávněných provozovatelů bylo zjištěno porušování zákona o odpadech (nejčastěji provoz zařízení v rozporu s požadavky schváleného provozního řádu a neplnění evidenčních povinností).

Zpětný odběr použitých výrobků

Celkem ČIŽP provedla v rámci tohoto složkového úkolu 140 kontrol. Těmito kontrolami bylo identifikováno 58 porušení zákonných ustanovení u celkem 42 subjektů. Za tato zjištění bylo v roce 2013 zahájeno celkem 34 správních řízení a pravomocně uloženo 30 pokut v celkové výši 715 000 Kč, což je dvojnásobná výše oproti předcházejícím obdobím. Zbývající správní řízení budou zahájena nebo dokončena v roce 2014.

Zajišťování a realizace zpětného odběru povinnými osobami (výrobci, dovozci) a posledními prodejci

ČIŽP se v roce 2013 věnovala všem komoditám, které podléhají zpětnému odběru, primárně se však kontroly zabývaly zpětným odběrem pneumatik u osob, které nabízely prodej prostřednictvím e-shopů a tzv. free ridingem v komoditách baterie a elektrozařízení. Větší kontrolní akci rovněž provedla v rámci kontroly plnění povinnosti zpětného odběru olejů u velkého prodejce - řetězce čerpacích stanic. Kontroly vycházely jak z plánu činnosti (konkrétní zaměření), tak

z podnětů zejm. účastníků trhu a kolektivních systémů.

Hlavní zjištění a porušování zákonných povinností:

Neprovádění zpětného odběru a nedostatečné informování konečných uživatelů o zajištění zpětného odběru bylo zjištěno v 15 případech a to zejm. u prodejců pneumatik a olejů. Nejzávažnější byl, co do rozsahu a výše uložené pokuty, případ neplnění povinnosti zpětného odběru olejů prodávaných v rámci sítě čerpacích stanic Slovnaft.

Free riding byl kontrolami zjištěn v 8 případech. Jednalo se o neplnění povinnosti zápisu do seznamu výrobců MŽP a z toho vyplývající i neplnění dalších souvisejících povinností. V daném případě lze hovořit o opakujícím se zjištění z minulých let, kdy řada subjektů nezná své zákonné povinnosti nebo se jim snaží z důvodu finanční úspory vyhnout.

V této oblasti se rovněž ČIŽP potýkala s neochotou některých subjektů spolupracovat nebo poskytnout požadované informace. Za takové jednání však byla subjektům uložena pravomocná sankce a v dalším období se na ně kontroly ČIŽP opět zaměří. V některých případech byly kontroly plnění povinností v oblasti zpětného odběru spojeny s kontrolní činností prováděnou ČIŽP u dovozců elektronických cigaret v rámci složkového úkolu „chemie“. Dovožci spolu s nikotinovými náplněmi totiž uváděli na trh elektrozařízení, baterie a obaly. Jednomu z dovozců tak byla uložena za tento delikt pokuta 40 000 Kč.

Nezpracování a nezaslání roční zprávy o plnění zpětného odběru bylo zjištěno v 18 případech, a to zejm. v rámci kontrol provozovatelů e-shopů prodávajících pneumatiky. V této souvislosti je rovněž potřeba upozornit na nové povinnosti vyplývající ze zákona o odpadech pro tuto komoditu – zápis do seznamu MŽP a plnění minimální úrovně zpětného odběru pneumatik (35% z množství uvedených na trh).

Nakládání s odpady, které mají původ ve zpětně odebraných výrobcích

V oblasti nakládání s použitými výrobky a nelegálního jednání se tradičně odráží pozitivní ekonomická hodnota zejm. elektrozařízení a autobaterií. Opakují se případy prostého nelegálního výkupu prostřednictvím „mobilních výkupů“ zejm. autobaterií, výkupy částí elektroodpadu ve schválených sběrnách nebo mimo ně. ČIŽP však řešila i sofistikovanější modely nelegální organizace sběru použitých elektrozařízení včetně uzavírání smluv na takový sběr a dokladování ekologické likvidace. Za popsané jednání uložila ČIŽP pokutu 150 000 Kč společnosti Sound & Vision s.r.o. Velký problém jsou nadále sběrný a výkupný, jelikož výrobky určené ke zpětnému odběru, zejména elektrozařízení, bývají mnohdy zdrojem finančních příjmů pro některé občany. V praxi například dochází ke krádežím přímo ze sběrných dvorů nebo shromažďovacích prostředků, zejm. na odlehlých místech. Ve sběrnách se pak často nacházejí části skříně praček, televizorů, chladniček, rozebrané elektromotory apod. Ačkoliv toto jednání zákon zakazuje, není neobvyklé, že sběrný mají takovou činnost povolenu krajským

úřadem. Nezpenžitelný zbytek rozebraných elektrozařízení končí na černých skládkách v rámci katastru obcí a k jejich tíži, což bývá často důvodem podání podnětů od občanů. Je tak zřejmé, že velká část takových výrobků, u kterých zákon předpokládá přímý tok k povinným osobám nebo zpracovatelům, končí nadále mimo tento legislativou regulovaný tok.

Kontroly průmyslových podniků a jiných původců odpadů

V rámci kontrol zaměřených na plnění povinností původců odpadů bylo v roce 2013 provedeno inspekci celkem 1006 kontrol, z toho 174 na základě přijatých podnětů.

V roce 2013 bylo inspekci vedeno 248 správních řízení o uložení pokuty a celková výše pokut uložených v rámci tohoto složkového úkolu dosáhla 5 077 000 Kč.

Z hlediska dodržování zákona o odpadech byly inspekci v roce 2013 kontrolovány především velké průmyslové podniky a zařízení, nevýjimaje ta, která mají pro svůj provoz vydána integrovaná povolení. V rámci šetření podnětů byly ovšem inspekci kontrolovány i relativně malé společnosti. Konkrétně v roce 2013 probíhaly nejen kontroly např. v klasických velkotonážních průmyslových výrobcích, ale i v obcích (nakládání s komunálními a dalšími odpady), ve zdravotnických zařízeních, dopravních podnicích, obchodních a logistických centrech, ve stravovacích zařízeních, školách atd.

Stejně jako v předchozích letech, bylo i v roce 2013 při kontrolách původců odpadů zjišťováno nesprávné zařazení odpadů dle druhů a kategorií, neutříděné shromažďování odpadů, předávání odpadů do vlastnictví osobám, které k jejich příjmu nebyly oprávněny, nezabezpečení odpadů před nežádoucím znehodnocením, odcizením nebo únikem, neoznačování shromažďovacích prostředků určených pro nebezpečné odpady, absence identifikačních listů nebezpečných odpadů, nevedení průběžné evidence odpadů a nezasílání ročních hlášení o nakládání s odpady do databáze ISPOP.

Kontroly plnění povinností dle zákona o obalech

Kontrola plnění povinností dle zákona č. 477/2001 Sb. o obalech byla ČIŽP v roce 2013 provedena u 168 subjektů, které se zabývaly nakládáním s baleným zbožím (dovoz nebo přeshraniční přeprava za účelem prodeje nebo použití dovezeného zboží ve výrobě, distribuce zboží). Za zjištěná porušení zákona o obalech bylo inspekci v roce 2013 vedeno 84 správních řízení, právní moci nabylo 90 sankcí v celkové výši 5 204 000 Kč.

Stejným způsobem jako v předchozích letech byly ČIŽP i v roce 2013 prioritně prováděny kontroly subjektů, které povinnosti dle zákona o obalech neplní vůbec. Celkem se jednalo o 73 subjektů, které nezajišťovaly zpětný odběr a využití obalů žádným způsobem. Těmto subjektům bylo uloženo 47 sankcí v celkové výši 2 667 000 Kč.

MŽP na základě vyhodnocení „Ročních výkazů o obalech a odpadech z obalů“ zasílá inspekci každý rok seznam subjektů, které roční výkaz nezaslaly vůbec nebo nesplnily jiné povinnosti dle zákona o obalech. V roce 2013 bylo na základě požadavku MŽP zkontrolováno 48 subjektů. V některých případech je kontrolou zjištěno, že subjekt již nemá povinnost být v Seznamu osob zapsán. Celkem bylo zkontrolováno 56 subjektů, které byly zapsány v Seznamu osob. Za zjištěná porušení bylo uloženo 35 sankcí o celkové výši 2 175 000 Kč.

V rámci provedených kontrol je zjišťováno jednak neplnění povinnosti využití odpadů z obalů a neprokázání pravdivosti údajů v „Ročním výkazu o obalech a odpadech z obalů“. Dalším častým porušením je nezaslání tohoto výkazu na MŽP. Významná sankce byla uložena například nadnárodnímu řetězci zaměřenému na prodej obuvi a doplňků a výrobci obalového skla.

Z podnětu celních úřadů bylo šetřeno 23 subjektů, kterým bylo uloženo 18 sankcí ve výši 1 111 000 Kč.

V posledních letech je běžné i podání podnětů fyzickými osobami na nedodržování zákona o obalech, případně jejich právními zástupci. V roce 2013 byl takto podán podnět na 8 společností. Z tohoto počtu se 4 společnosti zabývaly výrobou vína, další subjekty například obchodovaly s dětským zbožím (autosedačky).

Jedním z důležitých přínosů kontrol plnění povinností dle zákona o obalech

je náprava stavu po uložení sankce. V případě, že subjekt neprovede nápravu nezákonného stavu, je sankce inspekci uložena opakovaně. Tímto je zajištěno, že subjekty, které neplnily své povinnosti, přestávají být na trhu zvýhodněny. Současně je také sníženo zatížení subjektů, které své povinnosti plní, protože nemusí vynakládat prostředky na využití odpadů z obalů, které uvedly na trh nebo do oběhu tzv. „freerideři“. Nezanedbatelný je také dopad na hodnoty, které jsou uváděny v souhrnných evidencích vedených o obalech a odpadech z obalů a následně zasílány EU.

Kontroly dodržování chemického zákona

V roce 2013 bylo provedeno 706 kontrol za chemický zákon č. 350/2011 Sb. (včetně evropské legislativy – nařízení REACH, nařízení CLP a nařízení o detergentech). Kontroly dle chemického zákona zahrnovaly zejména dozor klasifikace, balení a označování nebezpečných chemických látek a směsí. Část z celového počtu kontrol tvořila dozorová činnost podle nařízení REACH (287 subjektů), nařízení CLP (81 subjektů), nařízení o detergentech (4 subjekty) a nařízení o POPs (3 subjekty). Při kontrolách nařízení REACH tvořili 7 % kontrolovaných subjektů výrobci v ČR, 19 % dovozci ze zemí mimo EU, 22 % následní uživatelé a 58 % distributoři (vč. těch, kteří na trh ČR uvádí chemikálie pocházející z EU).

Kromě toho ČIŽP prováděla dozor v rámci systému RAPEX, konkrétně provedla 53 kontrol 10 oznámení (notifikací). Kontroly se uskutečnily na základě oznámení

poskytnutých Ministerstvem průmyslu a obchodu. Ve sledovaném období byl nalezen jeden oznámený výrobek.

V roce 2013 nabylo právní moci za chemický zákon celkem 188 rozhodnutí o pokutě. Pokuty byly uloženy v celkové výši 5 336 100 Kč.

Většina pokut byla uložena z hlediska neplnění požadavků chemického zákona za klasifikaci chemických směsí a za jejich nesprávné balení a označování. Významný podíl porušení se týkal neplnění povinností vyplývajících z nařízení REACH (např. bezpečnostních listů). Inspekce také obdržela v roce 2013 tři prohlášení o nesouladu s nařízením REACH vydaná Evropskou agenturou pro chemické látky (ECHA), která se týkala českých firem. V jednom takovém případě bylo již zahájeno správní řízení a uložena sankce. Inspekce v roce 2013 též řešila jeden případ předaný polskými inspekčními orgány a naopak předala do Spolkové republiky Německo 2 případy, které se týkaly špatné klasifikace směsí uváděných na trh v ČR.

Kontroly náplní do elektronických cigaret

Elektronická cigareta je zařízení, které zahřátím kapalně náplně (e-liquid) vytváří páru podobnou kouři. E-liquidy se prodávají v lahvičkách o objemech od 10 do 30 ml a obsahují toxickou látku – nikotin. Tyto náplně jsou z pohledu chemického zákona směsmi a jejich distributoři tak musí dodržovat požadavky tohoto zákona a evropských nařízení (REACH a CLP). ČIŽP v roce 2013 zkontrolovala 67 dovozců nebo distributorů těchto

směsí a více než 249 různých náplní s různými přidanými aromaty od prostého tabáku až po mentol nebo borůvku. Většina kontrolovaných směsí pocházela z Číny. 59 z provedených kontrol bylo v roce 2013 uzavřeno a ve všech těchto případech bylo konstatováno porušení chemického zákona (špatná klasifikace nebo špatné označení výstražnými symboly a povinnými větami, nepřítomnost dětské pojistky, neoznámení klasifikace, atd.). 38 pokut za e-liquidy v celkové výši 1 551 000 Kč nabylo v roce 2013 právní moci.

Kontroly dovozců chemikálií v rámci celoevropské kampaně

V roce 2013 provedly OI ČIŽP kontroly v rámci celoevropského kontrolního projektu REACH-EN-FORCE 3 zaměřeného na dovoz chemických látek (např. chlornanů, halogenderivátů, uhlovodíků nebo hnojiv). Z 18 kontrol bylo zjištěno porušení chemické legislativy ve 4 případech. Kontroly byly prováděny stejným způsobem ve všech státech EU a jejich výsledky jsou tak srovnatelné.

PŘEHLED PLNĚNÍ SPECIFICKÝCH ÚKOLŮ

Každé oddělení odpadového hospodářství jednotlivých OI si v rámci plánu činnosti stanovilo i tzv. specifické úkoly a prioritní kontroly. Specifické úkoly a prioritní kontroly byly zvoleny OI v závislosti na konkrétních problémech jednotlivých regionů.

V rámci specifických úkolů a prioritních kontrol byla v roce 2013 zkontrolována celá řada zařízení pro nakládání s od-

pady, včetně původců odpadů. Jednalo se například o kontroly nakládání s kaly z ČOV, využívání odpadů k výrobě tzv. tuhých alternativních paliv (TAP) nebo zařízení určená k úpravě odpadů (dekontaminační plochy). Zvláštní důraz při provádění prioritních kontrol byl kladen na ověřování skutečných vlastností odpadů (odběry a následné analýzy vzorků), příp. v rámci kontrol ČIŽP zadávající vypracování znaleckých posudků.

Vzhledem k tomu, že se ve většině případů jednalo o náročná šetření, budou některé kontroly dokončeny v roce 2014.

VÝZNAMNÉ PŘÍPADY

V roce 2013 nabylo právní moci několik rozhodnutí inspekce týkající se případů, které lze z pohledu odpadového hospodářství považovat za významné.

Agentura CITY LOGISTIKA

V roce 2013 nabylo právní moci rozhodnutí ČIŽP OI Praha o uložení pokuty ve výši 5 000 000 Kč právnické osobě Agentura „CITY LOGISTIKA“ za porušení § 12 odst. 2 zákona o odpadech. Tohoto porušení zákona o odpadech se Agentura „CITY LOGISTIKA“ dopustila tím, že v roce 2011, 2012 a v části roku 2013 nakládala s velkým množstvím stavebních odpadů (beton, směsné stavební a demoliční odpady) a odpadní výkopové zeminy (minimálně desítky tisíc tun) na pozemcích v k. ú. Lahovice, které nebyly k nakládání s odpady určeny.

Při stanovení výše pokuty inspekce vzala do úvahy zejména tu skutečnost, že za stejné porušení zákona o odpa-

dech (neoprávněné nakládání s odpady v k. ú. Lahovice) uložila této právnické osobě již v roce 2010 pokutu ve výši 1 500 000 Kč. Agentura „CITY LOGISTIKA“ ovšem svoji nelegální činnost v roce 2010 neukončila a i nadále v k. ú. Lahovice s odpady nakládala. V tomto konkrétním případě bylo inspekci dále zohledněno, že k nakládání s takto velkým množstvím odpadů docházelo na pozemcích nacházejících se v záplavovém území a mohlo tak dojít ke zhoršení průtokového profilu rozvodněného toku (Berounka, Vltava) v záplavové zóně (znemožněním retence vody v říční nivě).

V kauze nakládání s odpady Agenturou „CITY LOGISTIKA“ bylo inspekci zároveň podáno trestní oznámení.

Agentura CITY LOGISTIKA - plocha zavezená odpadními zeminami

BD Enviro s.r.o.

V roce 2013 nabylo právní moci rozhodnutí o uložení pokuty společnosti BD Enviro s.r.o. za porušení několika ustanovení zákona o odpadech. Kauzu začala ČIŽP řešit v roce 2012, a to na základě výsledků kontroly, kterou prováděl Krajský úřad

Moravskoslezského kraje a Magistrát města Karviné (odbor stavební a odbor životního prostředí) ve společnosti BD Enviro s.r.o. Zákon společnost porušila především tím, že přijala v období r. 2010 - 2012 do zařízení extrémně nadlimitní množství odpadů (cca 130 tisíc tun), přičemž roční povolená kapacita činila 6 tisíc tun odpadů. Z tohoto důvodu také došlo k nakládání se stavebními odpady mimo schválené zařízení, resp. na místech k tomu neurčených. Inspekce uložila společnosti BD Enviro s.r.o. pokutu ve výši 1 300 000 Kč.

BD Enviro s.r.o. - „zařízení k využívání odpadu“

HULMAN – kovošrot s.r.o.

Šetřením ČIŽP bylo zjištěno, že společnost HULMAN – kovošrot s.r.o., jakožto osoba oprávněná k provozování zařízení ke sběru, výkupu a zpracování autovraků, vystavila celkem 11 potvrzení o převzetí autovraků do zařízení, aniž by ve skutečnosti tyto autovraky fyzicky do zařízení převzala. Těchto 11 vozidel bylo inspekcí zjištěno v provozovnách dvou fyzických osob oprávněných k podnikání v různém stupni demontáže.

Výše uvedeným jednáním porušila společnost HULMAN – kovošrot s.r.o. ustanovení § 37b odst. 1 písm. d) zákona o odpadech, za což jí byla rozhodnutím uložena pokuta ve výši 110 000 Kč. Proti tomuto rozhodnutí bylo podáno odvolání. Pokuta byla odvolacím orgánem potvrzena.

Vrakoviště společnosti HULMAN

Tipsport.net a.s.

Inspekce uložila v roce 2013 pokutu firmě Tipsport.net a.s. ve výši 320 000 Kč. Společnost Tipsport distribuovala na území ČR ve svých provo-

Náplně do elektronických cigaret

vnách náplně do elektronických cigaret, které nevyhovovaly požadavkům chemického zákona. Konkrétně náplně zn.

„Salubrius“, klasifikované jako toxické, nebyly vybaveny hmatatelnými výstraahami pro nevidomé, výstražnými symboly (lebkou), návodem k použití a povinnými R a S větami. Společnost se proti pokutě odvolala k Ministerstvu životního prostředí. Odvolací orgán odvolání zamítl a potvrdil rozhodnutí inspekce v plném rozsahu.

MATRIX GROUP s.r.o.

Inspekce uložila společnosti MATRIX GROUP s.r.o. v roce 2013 pokutu 70 000 Kč za distribuci nebezpečné chemické směsi „Stripper Acid“ v šestikilogramovém balení. Tato žíravá směs určená k odstraňování nátěrů obsahovala látku dichlormethan v množství 78-82%. Podle nařízení REACH však mohou odstraňovače nátěrů obsahovat max. 0,1% dichlormethanu (tedy 780x méně než bylo nalezeno v daném výrobku). Dichlormethan je podezřelý z karcinogenních účinků a jeho vdechováním při vyšších koncentracích může dojít k poruše sluchu a zraku.

ZÁVĚRY KONTROLNÍ ČINNOSTI

Z pohledu OOH ČIŽP lze konstatovat, že rok 2013 byl rokem řešení významných kauz a intenzivní práce inspektorů v terénu. Této skutečnosti odpovídá nejen celková výše uložených pokut, ale i zvýšení počtu kontrol oproti předchozímu období. Je ovšem nutné zdůraznit, že na celkové výši pokut se podílely i kauzy, které jsou ČIŽP řešeny dlouhodobě, a to jak z důvodu složitosti kauzy (provádění odběrů vzorků, zajišťování znaleckých posudků atd.), tak i z důvodu poměrně složité legislativy.

Z kontrolní činnosti OOH ČIŽP vyplývá, že velmi zásadním problémem ochrany životního prostředí při nakládání s odpady je velmi obtížná až téměř nemožná vymahatelnost nápravy zjištěných nedostatků v případech úpadku podnikatelského subjektu. ČIŽP se tak i nadále setkává s případy, kdy neodstraněné odpady po zániku podnikatelského subjektu

představují velmi vážné riziko pro životní prostředí.

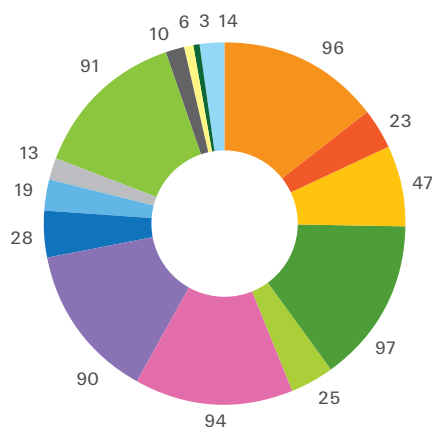
Dalším poměrně významným problémem, se kterým se ČIŽP při kontrole setkává, je neumožnění kontroly a neposkytování požadovaných dokladů souvisejících s předmětem kontroly. Za zvláště závažný lze pak tento postup považovat u společností, které do svého vlastnictví prokazatelně přijímají velké množství nebezpečných odpadů, avšak následně již kontrolním orgánům odmítají doložit, jak s těmito odpady následně naložily. V takovýchto případech následně inspekce přistupuje k ukládání sankcí v horní polovině zákonného rozpětí.

V roce 2013 dále ČIŽP poměrně intenzivně prováděla odběr a následně analýzy vzorků odpadů, a to za účelem

ověřování kvality odpadů přijímaných do různých typů zařízení. Na základě analýz odebraných vzorků bylo v některých případech zjištěno překročení kvalitativních limitů daných legislativou nebo schválenými provozními řády. Tato pochybení považuje ČIŽP za zvláště závažná a v kontrolách spojených s kontrolními odběry vzorků odpadů bude pokračovat i v dalším roce.

Z pohledu dozorové činnosti v oblasti chemických látek došlo v roce 2013 k poměrně značnému zvýšení efektivity kontrol. Důvodem bylo přehodnocení zaměření některých kontrol, dále celorepubliková kontrolní akce zaměřená na kontrolu náplní do elektronických cigaret a v neposlední řadě i přístup inspektorů při výběru konkrétních subjektů ke kontrole.

Počty nejčastěji zjištěných deliktů v roce 2013

- Nakládání s odpady v místě neurčeném (96)
- Nakládání bez souhlasu KÚ (23)
- Nakládání s NO bez souhlasu (47)
- Provoz v rozporu s prov. řádem (97)
- Nezabezpečení odpadů (25)
- Nevedení evidence (94)
- Roční hlášení (90)
- Předání odpadů neoprávněné osobě (28)
- Označování NO (19)
- Nezařazení odpadu (13)
- Neutříděné shromažďování (91)
- Zápis na Seznam výrobců (10)
- Nezajištění zpětného odběru (6)
- Neposkytnutí informací (3)
- Porušení integrovaného povolení (14)

5.4 OCHRANA PŘÍRODY A CITES

KONTROLNÍ ČINNOST V ROCE 2013

V roce 2013 provedla oddělení ochrany přírody (OOP) 1019 plánovaných z celkového počtu 2880 provedených inspekčních šetření. Plánovaná činnost zahrnuje plnění složkových a specifických úkolů. Neplánovaná činnost je výsledkem obdržených podnětů a vlastních zjištění v návaznosti na kontrolní činnost.

OOP v roce 2013 vydala 613 pravomocných správních rozhodnutí, z toho 467 sankčních, 17 opatření k nápravě a 34 omezení či zastavení činnosti. Celková výše uložených pokut činila 11 913 700 Kč, z toho 9 830 000 Kč právnickým a fyzickým podnikajícím, 2 083 700 Kč fyzickým osobám nepodnikajícím. Pravomocně uložená celková částka pokut se meziročně významně zvýšila, a to za současného zvýšení počtu sankčních řízení při snižujícím se počtu kontrol. Dále bylo vydáno 95 rozhodnutí o odebrání neoprávněně držených jedinců a 49 předběžných opatření. Oproti roku 2012 stoupl počet podaných trestních oznámení, a to z 11 na 14. Celková výše uložených pokut na jednotlivých OI je ovlivněna celkovým počtem vydaných rozhodnutí, charakterem případů, kvalitou výkonu státní správy, a v neposlední řadě také postupem MŽP v odvolacím řízení. Celkově bylo v roce 2013 v odvolacím řízení rozhodováno o pokutách uložených inspekcí v celkové částce 8 033 700 Kč, právní moci nabyla rozhodnutí o odvolání v celkové částce

4 855 000 Kč. Celková částka pokut byla odvolacím orgánem snížena o téměř 40 %, což je stejně jako v roce 2012.

V roce 2013 se několik let trvajících pokles celorepublikového počtu šetřených podnětů zastavil (rok 2012 - 867, rok 2013 - 891). U některých OI však došlo k meziročnímu nárůstu řešených podnětů. Objem práce spojený s vyřizováním podnětů je i nadále velmi vysoký a omezuje možnosti provádění jiné, především plánované činnosti. Oprávněnost podnětů činí téměř 50 %, tedy až v polovině případů inspekce přistoupila k dalšímu šetření došlých podnětů s následným vedením postupkového či správního řízení. Menší část podnětů OOP řešilo ve spolupráci s jinou odbornou složkou ČIŽP. Opět jako v minulých letech tvoří dřevinou část podnětů v oblasti ochrany dřevin rostoucích mimo les, a to jak v oblasti ochrany dřevin v intravilánech obcí, tak i rozsáhlejšího kácení dřevin ve volné krajině. Druhou nejpočetnější skupinou byly podněty upozorňující na druhovou ochranu. Významné zastoupení měla i nejrůznější škodlivá činnost ve zvláště chráněných územích a rovněž poškozování významných krajinných prvků.

Nová právní úprava § 66 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (omezení a zákaz činnosti) platná od 1. 1. 2013 oproti minulým rokům neznamenala ve sledovaném období omezení použití tohoto nástroje, v roce 2012 ve 38 případech a v roce 2013 ve 32 případech.

S ohledem na účinné znění zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ČIŽP vydávala v roce 2013 stanoviska k opatřením nezbytným k ochraně životního prostředí v blízkosti ošetřované oblasti, která jsou součástí plánu leteckých aplikací. Významným aspektem této vyjadřovací činnosti byla výrazná časová náročnost srovnatelná např. s kontrolní činností Cross Compliance. Novelou zákona je tato problematika nově převedena z ČIŽP na obecní úřady obcí s rozšířenou působností. Tato změna na jednu stranu ČIŽP pomůže (z časového hlediska), na druhou stranu (z věcného hlediska) jde však o krok zpět, neboť dlouhodobá zkušenost ČIŽP s činností obecních úřadů opravňuje k domněnce, že podmínky ochrany přírody a dalších složek ŽP, které ČIŽP v uplynulých obdobích nastavila, budou výrazným způsobem změkčovány, resp. zájmy ochrany přírody budou hájeny pouze formálním způsobem.

OBCHOD S OHROŽENÝMI DRUHY - CITES

V roce 2013 bylo inspektory ČIŽP provedeno 671 kontrol dle zákona č. 100/2004 Sb. 76 % kontrol se týkalo dovozu a vývozu přes mezinárodní letiště a celní poštu, tj. mezinárodní obchod s ohroženými druhy, 24 % kontrol se týkalo vnitrouniního obchodu s exempláři CITES. Při kontrolách dovážených a vyvážených exemplářů CITES bylo u 20 % kontrol zjištěno porušení zákona tj. každá 5. kontrolovaná zásilka nebyla v pořádku. ČIŽP vedla 131 pokutových řízení, celkem byly uloženy v oblasti CITES pokuty ve výši 575 800 Kč (pravo-

mocná rozhodnutí). Dále bylo vedeno 95 řízení o zabavení exemplářů – zabaveno bylo celkem 631 exemplářů.

ČIŽP asistovala u 6 domovních prohlídek a realizací prováděných orgány činnými v trestním řízení, inspektoři ČIŽP se na akcích podíleli jako odborní konzultanti.

Oddělení mezinárodní ochrany biodiverzity a kontroly CITES na ředitelství ČIŽP se věnuje primárně mezinárodní problematice úmluvy CITES (kontroly dovozu, vývozu, mezinárodní spolupráce), šetření závažných případů porušení zákona a spolupráci s orgány činnými v trestním řízení a poskytuje rovněž odborný servis ostatním inspektorům ČIŽP a složkám státní správy. V současné době zajišťuje 75% veškeré kontrolní činnosti CITES na ČIŽP.

Nadále probíhá úspěšná spolupráce s Celní správou v rámci Stálé zvláštní pracovní skupiny, která byla zřízena v roce 2007. V rámci této spolupráce byl v roce 2013 realizován významný případ, týkající se nelegálního obchodu s nosorožčími rohy, při němž bylo zadrženo 24 nosorožčích rohů v hodnotě přes 100 milionů Kč.

Je vyvíjena snaha o zlepšení spolupráce s Policií ČR a o navázání užších kontaktů se soudní složkou státní správy – se státními zástupci a soudci. V roce 2013 byl uspořádán 6. ročník 3denního semináře Prosazování úmluvy CITES v ČR určeného Inspekci, policii, Celní správě, státním zástupcům a soudcům, jehož se zúčastnilo 119 účastníků včetně

8 státních zástupců. V rámci semináře byly prezentovány významné aktuální případy, nové trendy v oblasti úmluvy CITES, forensní metody ad.

GMO (ZÁK. Č. 78/2004 Sb. V PLATNÉM ZNĚNÍ)

V roce 2013 v rámci kontrolní činnosti v oblasti GMO bylo provedeno celkem 35 kontrol, z toho 10 bylo zaměřených na uvádění do životního prostředí (polní pokusy), 25 bylo zaměřeno na kontrolu subjektů nakládajících s GMO v režimu uzavřeného nakládání v 1., 2. a 3. kategorii rizika.

Kontrolní činnost probíhala podle vnitřních plánů jednotlivých OI ČIŽP na základě doporučení ředitelství ČIŽP. Kontroly byly zaměřeny zejména na subjekty, kde byla poslední kontrola před 3 a více roky, a také na nové subjekty, které nakládají na základě oznámení nebo žádosti. Dále byly zkontrolovány všechny probíhající polní pokusy povolené Odborem environmentálních rizik a ekologických škod (OERES) MŽP ČR. Jednalo se převážně o polní pokusy s transgenní kukuřicí, slivoní - klon C5, dříve nazývanou „Stanley“, Inem, hračem, ječmenem a tabákem.

Provedenými kontrolami jednotlivých subjektů, plánovanými i neplánovanými, během roku 2013 nebyly zjištěny nedostatky ohrožující životní prostředí nebo významné porušení zákona. Kontrolami byly zjištěny většinou pouze drobné, převážně administrativní nedostatky z hlediska zákona č. 78/2004 Sb., popř. vyhlášky č. 209/2004 Sb., které byly kontrolovanými subjekty většinou ihned

po upozornění odstraněny, popř. byly odstraněny ve lhůtě určené inspekcí.

V roce 2013 pokračovala spolupráce se Slovenskou inspekcí životního prostředí (SIŽP) v oblasti GMO, odborem biologické bezpečnosti, společným odborným pracovním seminářem, týkajícím se kontroly GMO v obou státech.

Významnou událostí bylo uspořádání konference EEP (European Enforcement Project on Contained Use and Deliberate release of GMO's), sdružení pracovníků inspekcí GMO zemí EU, na základě žádosti řídicího výboru (Steering Committee) v samém závěru roku 2012. Jednání se uskutečnilo ve dnech 23. - 24. 5. 2013 v Praze, v zasedací místnosti v budově Ředitelství ČIŽP. Konference je pořádána každoročně za účelem sjednocení postupů inspektorů GMO v jednotlivých zemích EU při kontrolní činnosti, také za účelem návrhu možné změny nebo úpravy legislativy v rámci EU a předávání odborných informací a kontrolních postupů. Důležité je také vzájemné informování o inspekční praxi v jednotlivých zemích EU.

Během roku 2013 bylo podáno na ČIŽP dozorovými orgány státní správy několik podnětů týkajících se GMO, a sice obsahu příměsí GMO v osivech. Prošetřením a analýzou v případě sóji a kukuřice byl limit nepovolených GMO pod limitem určeným na základě statistického hodnocení analytických limitů. Podnět, týkající se řepky, je dosud v šetření.

Výskyt příměsí GMO v osivech má v posledních letech mírně vzestupnou tenden-

ci a je potřeba této problematice věnovat pozornost.

ZOO (ZÁK. Č. 162/2003 Sb., V PLATNÉM ZNĚNÍ)

Kontrola zoologických zahrad byla prováděna ČIŽP v roce 2013 v souvislosti s pravidelnými kontrolami licencovaných ZOO, které organizuje Odbor druhové ochrany a implementace mezinárodních závazků (ODOIMZ) MŽP s Komisí pro ZOO při MŽP a ČIŽP.

Během roku 2013 byly provedeny kontroly v celkem 11 zoologických zahradách. Při kontrolách ZOO nebyly nalezeny výrazné nedostatky, které by byly v rozporu se zákonem č. 162/2003 Sb., tudíž „de facto“ i s podmínkami uvedenými v licenci k provozování ZOO, jež jsou v kompetenci kontrolní činnosti ČIŽP.

Byly nalezeny pouze drobné nedostatky týkající se zúřadování výjimek z chovu ZCHD, respektive povolení KÚ, které byly v rozporu se zákonem č. 114/1992 Sb. a zák. č. 100/2004 Sb., jen v případě jedné ZOO.

ČIŽP dále kontrolovala 2 ZOO, které si požádaly o licenci před dvěma lety, tedy v rámci licenčního řízení a v letošním roce dvouletá lhůta vypršela. Kontrolou ČIŽP byly v těchto ZOO nalezeny drobné nesoulady, které byly postupně odstraněny. Licence byla udělena ODOIMZ MŽP po odstranění závad, v licenčním řízení během roku 2013, na dobu neurčitou. Pro informaci: Zoo Tábor-Větrovy, a.s., Zoopark Jázjed, o.p.s.

PŘEHLED PLNĚNÍ SLOŽKOVÝCH ÚKOLŮ

Kontroly zemědělsky hospodařících subjektů v rámci procesu Cross Compliance se zaměřením na definované kontrolní požadavky

V roce 2013 byly provedeny tzv. „křížové kontroly“ u 287 zemědělsky hospodařících subjektů, u kterých se hodnotilo dodržování legislativních požadavků na hospodaření plynoucích ze směrnice Rady č. 79/409/EHS o ochraně volně žijících ptáků (223 kontrol) a směrnice Rady č. 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť (92 kontrol). V souladu se stanovenými kontrolními body se inspekce zaměřila na zjišťování negativních vlivů hospodaření na vodní toky a údolní nivy, dřeviny rostoucí mimo les, populace volně žijících ptáků a na evropsky významné lokality.

V několika případech bylo zaznamenáno poškození či nedovolené kácení dřevin ze strany kontrolovaných subjektů, nejzávažnější zjištění pak vedla k zahájení správního řízení o uložení sankce. Ve výsledku byly dvěma právníkům osobám uloženy pokuty ve výši 30 000 Kč a jedné fyzické osobě pokuta ve výši 10 000 Kč. Vzhledem k okolnostem ale nebylo přikročeno k návrhu na snížení dotace v rámci přímých plateb, stejně jako v případě přestupku další fyzické osoby, která se protiprávního jednání dopustila bez souvislosti se zemědělským hospodařením.

Návrhem na snížení dotace byla naproti tomu ukončena jedna z kontrol zaměřených na hospodaření na půdních blocích evidovaných jako hnízdiště vybraných druhů ptáků v rámci dotačního titulu AEO. Kontrolovaný subjekt zde nesplnil podmínky požadavku SMR 1/3 tím, že v době hnízdění realizoval pastvu skotu na PB vymezeném za účelem ochrany chřástala polního a tím negativně ovlivnil místní populaci tohoto druhu. Názor inspekce byl v tomto případě podpořen stanoviskem příslušného orgánu ochrany přírody, kterým je správa CHKO Labské pískovce.

Méně závažná pochybení byla řešena formou dohody přímo na místě nebo v rámci protokolu o kontrolním zjištění, kdy je především stanoven způsob a termín odstranění zjištěných nedostatků. V poslední řadě ČIŽP průběžně upozorňuje na všechny potenciálně rizikové činnosti, jejichž důsledky by mohly být hodnoceny jako porušení zákona o ochraně přírody a krajiny, případně mohly vést k návrhu na krácení dotací.

Z pohledu počtu kontrol a povinnosti plnění plánu se v současnosti jedná o nejobsáhlejší a nejsledovanější složkový úkol, jehož primárním cílem je zjištění, zda kontrolované subjekty na úseku směrnice o ptácích a směrnice o stanovištích plní podmínky pro vyplácení dotací resortem zemědělství. Jedná se o pevně stanovený počet kontrol, prováděných na základě požadavku Mze. Přestože možnost reálného krácení dotací na základě kontrol ČIŽP je spíše hypotetická, každým rokem tak musí být provedena kontrola u minimálně jedno-

ho procenta všech žadatelů o přímé dotace, což opakovaně představuje téměř 300 prověřovaných zemědělců ročně. To v současnosti představuje u většiny oblastních inspektorátů přibližně třetinu všech plánovaných kontrol (tj. kontrol pro všechny složkové a specifické úkoly OOP) a obvykle více jak 10% veškeré kontrolní činnosti (včetně prošetřování podnětů). Tato skutečnost již velmi významně omezuje možnosti složky ochrany přírody. Z pohledu časových nároků je podíl kontrol Cross Compliance ještě minimálně dvojnásobný, neboť jejich příprava a vyhodnocení jsou časově velmi náročné a vyžadují systematickou práci s externími informačními systémy.

Kontrola dodržování zákona č. 114/1992 Sb. při správě a údržbě vodních toků

V rámci složkového úkolu byly kontrolovány nejen činnosti spojené s vlastní správou toku (správci s. p. Povodí, Lesy ČR), ale i činnosti spojené s využíváním vodních toků, např. provozování MVE.

Celkem bylo v roce 2013 provedeno 46 kontrol, čímž byl splněn plán kontrol. Kontroly byly zaměřeny především na postup správců toků při údržbě břehových porostů a na dodržování podmínek stanovisek orgánů ochrany přírody k zásahu do VKP vodní tok nebo údolní niva. Ve dvou případech bylo zahájeno správní řízení za nedodržování podmínek závazného stanoviska k zásahu do VKP a v jednom případě za uskutečnění zásahu do VKP v souvislosti s protipovodňovými opatřeními bez závazného stanoviska k zásahu do VKP.

V dalším případě byl koncem roku 2013 zjištěn na řece Labi zásah spočívající v odstranění sedimentů, přičemž došlo k nedovolenému zásahu do VKP vodní tok, biotopu ZCHD a EVL. S původcem zásahu bude zahájeno správní řízení. V jednom případě bylo podáno trestní oznámení za nedovolené usmrcení ZCHD živočichů při manipulaci s průtokem řeky Mže. V jednom případě bylo vydáno rozhodnutí o pozastavení a omezení činnosti, čímž došlo k zastavení plošného kácení břehových porostů v povodí Sedleckého potoka.

Přestože zásahy do vodních toků, především v jejich horních a středních úsecích, jsou velmi problematické jak z pohledu ZOPK, tak i z pohledu vodního zákona a směrnice o vodách (nutnost nezhoršovat a zlepšovat ekologický stav vodních toků), stále se nedaří změnit povědomí správců toků. Především při tzv. odstraňování povodňových škod jsou stále uplatňovány schématické postupy, jako je zajišťování průtočného profilu tvorbou lichoběžníkového koryta, často opevňovaného, dále obnovou nefunkčních vodních děl, odstraňováním sedimentů apod., to vše v místech, kde vodní tok nezpůsobuje při rozlivu významné škody. Ekologicky významné je také plošné odstraňování břehových porostů, které jsou označovány jako překážka odtoku vod. Tyto postupy jsou nejen devastující tam, kde toky mají přírodní či přírodě blízký charakter, ale často nemají význam z hlediska protipovodňové ochrany, nebo přímo zhoršují situaci níže po toku. Jedná se o závažný stav, který nelze řešit pouhou kontrolou dodržování zákona. Je třeba změnit vnímání pro-

blematiky jak ze strany správců toků, tak i orgánů ochrany přírody. Ty často vydávají správní akty, které jsou v rozporu se zákonem, nehájí veřejné zájmy, nereagují na chybná oznámení a žádosti apod.

V únoru roku 2014 je plánováno pracovní setkání za účasti ČIŽP, AOPK a Jihočeské univerzity, kde budou diskutovány zkušenosti z kontrol na vodních tocích, a kde budou stanoveny priority další kontrolní činnosti, jako je ochrana břehových porostů, dobrý morfologický stav toku, migrační prostupnost apod.

Zásah do biotopu ZCHD, do EVL a do VKP změnou příčného profilu koryta řeky Labe

PŘEHLED PLNĚNÍ SPECIFICKÝCH ÚKOLŮ

OBEČNÁ OCHRANA

Ochrana dřevin

V působnosti více OI byly shledány nedostatky v ukládání náhradních výsadeb. Tato zákonná možnost je využívána jen příležitostně, případně jsou náhradní výsadby ukládány zcela nekontrolovatelným či nevymahatelným způsobem. Často chybí specifikace dřevin určených

k výsadbě, ale i místo výsadby či termín jejího provedení.

Bylo zjištěno, že náhradní výsadby nejsou plněny nejenom soukromými subjekty, ale i státními organizacemi (správci komunikací, správci vodních toků, města a obce).

Dále se objevují případy velkoplošného kácení dřevin rostoucích mimo les, ale často i s charakterem „lesa“ na pozemcích, které nejsou určeny pro plnění funkcí lesa. V této skupině případů je třeba rozlišit dvě skupiny, které mají shodného jmenovatele a tím je využití dřevní hmoty pro energetické účely, a to jak prodej dřevní štěpky do velkých výroben energie, tak i přímý prodej palivového dříví.

Vodní toky

Na vodní toky se kontrolní činnost zaměřila v sušších obdobích roku, kdy dochází ve vodních tocích k mnohdy výraznému snížení průtoků, a tím ke zvýšení rizika porušování zákona ze strany provozovatelů MVE, kteří v důsledku nedodržení minimálních zůstatkových průtoků mohou způsobovat škodlivé zásahy do významných krajinných prvků vodních toků a současně i do biotopů zvláště chráněných druhů živočichů (ryb, raků aj.) vázaných na tento typ ekosystému.

Relativně novým problémem se ukázal přístup správců vodních toků, kteří začali uplatňovat v rámci jednotlivých provozů striktní dodržování ust. § 59 vodního zákona, dle kterého je správce vodního toku povinen odstraňovat veškeré

dřeviny z vybudovaných hrází. Dochází tak k situacím, kdy po legislativní stránce je věc vyřízena uspokojivě, ale podél vodního toku v zemědělské krajině se nenachází žádná popř. pouze minimální doprovodná zeleň.

Z pohledu ochrany přírody by byla žádoucí změna uvedeného ustanovení tak, aby správce povodí byl nucen zvážit nutnost zásahu a jednotlivé zásahy neprováděl pouze mechanicky tak, jak mu nařizuje zákon. Nutnost odstraňování dřevin se dá chápat např. v případech zděných hrází, avšak ze strany povodí jsou odstraňovány i dřeviny ze sypaných hrází a berem (prostor mezi hrází a vodním tokem), což může mít i opačný důsledek, než kvůli kterému jsou dřeviny odstraňovány.

Další část kontrol se týkala zásahů do vodních toků a údolních niv. Jednalo se především o opravy jezů, úpravy koryt vodních toků, odběry vody pro zasněžování, kácení dřevin břehových porostů a systematický monitoring stavu vodních toků, na kterých byly v minulosti provedeny zásahy nebo v jejich blízkosti je prováděna stavební činnost.

Zvláštní ochrana (územní a druhová)

Trvalým a nejen odbornou veřejností hojně sledovaným aspektem ochrany přírody je ohrožení hnízdišť a biotopů zvláště chráněných druhů živočichů a volně žijících ptáků při rekonstrukci obytných budov. ČIŽP standardně v těchto případech využívá institut § 66 příp. 80 zákona č. 114/1992 Sb. Za pokračující trend lze označit i problémy s ochranou hnízdišť rorýsů příp.

jiných živočichů vázaných na bytové domy ve městech. Obecně se zlepšila informovanost místních orgánů ochrany přírody o výskytu těchto druhů, na druhou stranu ne vždy jsou tyto orgány v postavení DOSS (dotčených orgánů státní správy) při řízení o povolení stavby, což je často způsobené prací stavebních úřadů, kdy některé vyžadují řízení o povolení stavby, někde tyto práce probíhají pouze v režimu ohlášení.

Poměrně častým předmětem kontroly byly i zásahy do biotopu spojené s výstavbou investičních akcí ve volné krajině. Další specifické kontroly se týkaly např. ochrany kriticky ohroženého raka říčního, hnízdiště vlhy pestré, zvláště chráněných druhů obojživelníků a chovu sov a dravců.

VÝZNAMNÉ PŘÍPADY

Roman Kovář s.r.o.

Společnost Roman Kovář s.r.o. navezla na pozemek v katastrálním území Plevnice, který tvoří údolní nivu bezejmenného pravostranného přítoku potoka Olešná, a na pozemky v k. ú. Stanovice, které tvoří údolní nivu řeky Želivky na celkovou plochu nivy 7300 m² výkopovou zeminu. Tím došlo k provedení škodlivého zásahu do významného krajinného prvku. Zásah byl proveden bez souhlasu příslušného orgánu ochrany přírody. Byla uložena pokuta ve výši 180 000 Kč.

Poškození dřevin silničního stromořadí u obce Bílá Třemešná

Při kontrole u obce Bílá Třemešná ČIŽP zjistila radikální ořez 54 vzrostlých

lip z celkového počtu 85 stromů rostoucích liniově podél jižní strany silnice č. 32544. Na každé z uvedených 54 dřevin rostoucích mimo les byla zjištěna jedna nebo více řezných ran svým průměrem přesahujících 10 cm, přičemž těmito řezy byly zjevně odstraněny kosterní větve primární koruny, případně některé kmeny dřevin rostoucích jako

Poškození dřevin silničního stromořadí
ořezem

vícekmeny. Většina zjištěných řezů byla vedena nevhodným způsobem. Velké části ořezaných lip byla současně odstraněna funkční část koruny nesoucí minimálně třetinu asimilační plochy stromu, nadto často pouze z jedné strany. Poškození uvedených dřevin ČIŽP následně prokázala odborným posudkem AOPK.

Z uvedeného důvodu ČIŽP původci deliktního jednání (SÚS Královéhradeckého kraje a.s.), uložila pokutu ve výši 300 000 Kč, přičemž při jejím stanovení současně zohlednila skutečnost, že předchozí nižší pokuty za poškozování dřevin zjevně nevedly k zjednání nápravy. Výše pokuty byla následně potvrzena odvolacím orgánem.

Obec Hrabšířín

Obci Hrabšířín byla uložena pokuta podle § 88 odst. 1 písm. i) zákona č. 114/1992 Sb. ve výši 200 000 Kč za správní delikt, kterého se dopustila tím, že nechala navést zeminu z výkopových prací v obci Hrabšířín na pozemek p. č. 1895/5 v k. ú. Hrabšířín, který se nachází v údolní nivě bezejmenného pravostranného přítoku toku Loučka, a provedla tak škodlivý zásah do významného krajinného prvku bez souhlasu orgánu ochrany přírody, čímž došlo k porušení ust. § 4 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb. Obec se proti rozhodnutí neodvolala.

I. L. C., a.s.

Rozhodnutím ČIŽP byla právnické osobě I. L. C., a.s. uložena pokuta ve výši 880 000 Kč za spáchání správních deliktů podle ust. § 88 odst. 1 písm. d) zákona č. 114/1992 Sb. (nedovolený

zásah do přirozeného vývoje zvláště chráněných druhů rostlin) porušením povinnosti dané ustanovením § 49 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. a podle ust. § 88 odst. 2 písm. b) zákona č. 114/1992 Sb. (závažné poškození významného krajinného prvku) porušením povinnosti dané ust. § 4 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb.

Těchto správních deliktů se společnost I. L. C., a.s. dopustila tím, že škodlivě zasáhla do přirozeného vývoje zvláště chráněného druhu rostlin šateru svazčitého pravého (*Gypsophila fastigiata* subsp. *fastigiata*) bez výjimky ze zákazů u zvláště chráněných druhů rostlin dle ustanovení § 56 zákona č. 114/1992 Sb., a současně vykácením lesních porostů bez závazného stanoviska orgánu ochrany přírody závažně poškodila významný krajinný prvek – les.

Revitalizace lázeňského parku v Luhačovicích

V roce 2013 řešila inspekce případ revitalizace lázeňského parku v Luhačovicích, o plánované realizaci se dozvěděla formou podnětu v březnu roku 2013. Akce byla těsně před realizací. V rámci „Revitalizace zeleně v lázeňském areálu Luhačovice“ mělo dojít k masivnímu kácení celkem 164 ks stromů a 9728 m² keřů. Na skácení vydal povolení MěÚ Luhačovice dvěma rozhodnutími. Inspekce zjistila, že obě rozhodnutí byla vydána v rozporu s právními předpisy, a to mimo jiné z následujících důvodů. Správní orgán při vydávání výše uvedených rozhodnutí neprovedl vyhodnocení funkčního a estetického stavu dřevin. Z rozhodnutí správního orgánu nebylo

patrné, jakou úvahou se při posouzení těchto otázek řídil a zda význam dřevin na straně jedné i závažnost důvodů pro jejich pokácení na straně druhé dostatečně zhodnotil. Dřeviny, zejména stromy, v rozhodnutích ani v žádosti o povolení kácení nebyly vůbec specifikovány. Inspekce dle § 80 odst. 2 zákona zastavila možnou škodlivou činnost, která spočívá v realizaci kácení dřevin v lázeňském areálu a zaslala dle § 84 zákona podnět MěÚ Luhačovice ke změně nebo zrušení těchto rozhodnutí. MěÚ předmětná rozhodnutí zrušil a provedl nové správní řízení, jehož výsledkem bylo snížení počtu skácených stromů i keřů a uložení adekvátní náhradní výsadby.

Chovatelka papoušků

V minulosti byla chovatelce papoušků pravomocně uložena pokuta 50 000 Kč za porušení registrační povinnosti u 20 papoušků. Její právní zástupce tehdy při ústním jednání uvedl, že den předtím všechny tyto exempláře řádně za/registroval. Po zjištění, že tak neučinil a majitelka stále nemá na sebe z celého chovu zaregistrovaného jediného papouška, byly v roce 2013 provedeny další 2 kontroly tohoto chovu, při kterých vyšlo najevo, že existence některých nezaregistrovaných papoušků byla před inspekci v minulém roce zatajena. Vzhledem k zjištěným skutečnostem byla v roce 2013 uložena pokuta 100 000 Kč a to za promeškání lhůt k ohlášení nabytí 21 papoušků, přihlášení k registraci 13 papoušků, ohlášení jedné změny označení a úhynů pěti papoušků, jejichž potvrzení o výjimce ze zákazu obchodních činností navíc nebyly včas vráceny. Teprve po letošních kontrolách chovatel-

ka postupně uvedla svůj chov do souladu s právními předpisy.

STANOVISKA, VYJÁDŘENÍ A SPOLUPRÁCE S JINÝMI ORGÁNY

Dlouhodobě významný podíl na činnosti OOP představuje vyjadřovací činnost k záměrům ve všech stupních procesu EIA. Zde je trend setrvalý. Jedná se o vysoký počet oznámení, dokumentací i posudků, ke kterým se ČIŽP vyjadřuje (v roce 2013 cca 750 vyjádření), a ve kterých shledává často zásadní a v podstatě stále stejné chyby. Příčina je zjevně systémového charakteru a její řešení je z velké části v rukou orgánu EIA. Další příčinou je nedostatečný zájem orgánu EIA o obsah vyjádření ČIŽP, která je často jedním z mála nebo jediným úřadem, který uplatňuje nějaké výhrady nebo připomínky k předkládaným záměrům a dokumentacím.

Často zjišťovaným trendem, který má v rámci procesu EIA rostoucí tendenci, je

předkládání neúplných oznámení záměrů zjevně s cílem získat od dotčených úřadů konkrétní připomínky a požadavky. Takto předložená oznámení jsou následně stažena (aby nebyla posuzována v rámci požadovaných dalších náročnějších stupňů EIA), přepracována a znovu předkládána k posouzení (mnohdy opět v nekompletní podobě). Uvedený přístup zpracovatelů vede k navyšování pracovního a časového zatížení inspektorů. Vyjadřovací činnost přispívající k dodržování a respektování zákonem chráněných zájmů ochrany přírody a krajiny je přitom již tak často srovnatelná s výkonem vlastní inspekční činnosti.

Dále inspekce spolupracuje s orgány činnými v trestním řízení, kdy v souvislosti s ochranou přírody a krajiny podala 14 trestních oznámení a často se obrací na Agenturu ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK), zejména při místních šetřeních, konzultacích a zadávání odborných posudků. S ostatními orgány ochrany přírody inspekce spolupracuje

na úrovni obcí a měst i krajských úřadů, a také na úrovni odvolacích orgánů MŽP (OVSS), stejně tak s nejrůznějšími vědeckými pracovišti a s rezortem zemědělství a celníky.

ZÁVĚRY KONTROLNÍ ČINNOSTI

Při kontrolní činnosti se lze ve stále větší míře setkat s naprosto formalistickým přístupem k výkonu státní správy na úseku ochrany přírody, a to zejména na obecních úřadech všech stupňů. Orgány ochrany přírody jsou si mnohdy vědomy praktické beztrestnosti v případě, kdy poruší příslušné právní předpisy, ať již procesně-právní nebo hmotně-právní, a toto porušení nedosáhne společenské nebezpečnosti trestného činu. Inspekce tak většinou na základě podnětů řeší faktické nebo hrozící poškození zájmů chráněných zákonem, ke kterému by při řádném výkonu státní správy nedošlo, nebo by jeho následky nebyly tak vysoké. Naprosto tristní je pak situace na úseku povolování kácení dřevin, kdy orgán obce rozhoduje o žádosti vlastní obce. Lze mít důvodné pochybnosti o tom, zda je tento stav způsoben výhradně nedostatečnou metodickou činností ze strany nadřízených orgánů.

Nadále se oddělení ochrany přírody bude věnovat kontrolám obecních úřadů, neboť dozorová činnost v této oblasti se ukazuje být potřebná z důvodu opakujících se pochybení nejen formálního charakteru. Vzhledem k velkému rozsahu porušování zákona na úseku ochrany dřevin právníckými i fyzickými osobami se bezchybný výkon

státní správy v této oblasti jeví jako nezbytný.

ČIŽP považuje i nadále za potřebné věnovat pozornost kontrolám provedení náhradních výsadeb zejména ve městech, která jsou v důsledku značného kácení dřevin vystavena riziku úbytku zeleně. Je účelné a žádoucí tato opatření a ukládané náhradní výsadby důsledně kontrolovat.

Z výsledků kontrol zemědělsky hospodařících subjektů v rámci procesu Cross Compliance je zřejmé, že v této oblasti nedocházelo ve větším měřítku k závažnému porušování právních předpisů na úseku ochrany přírody a krajiny, na jehož základě by bylo nutno přistoupit k uložení sankce nebo jiných opatření. Hlavní význam tedy inspekce spatřuje v osvětové činnosti mezi zemědělci vedoucí k udržení a zlepšení stavu přírodního prostředí.

V rámci specifických úkolů (kontroly malých vodních elektráren) byly zjištěny v minulých letech nedostatky v dodržování provozně manipulačního řádu, minimálního zůstatkového průtoku provozovateli MVE.

Inspekční kontrolní akce oddělení ochrany přírody všech oblastních inspektorátů budou v roce 2014 zaměřeny na kontrolu souladu vydaných vodohospodářských povolení ke stavbě a provozu malých vodních elektráren (MVE) s reálným provozem MVE z hlediska dopadu na tok, jako významný krajinný prvek a biotop mnoha zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů,

dále na vliv na vodní ptactvo, splaveninový a plaveninový režim a na kontrolu souladu nově vydávaných povolení s příslušnými ustanoveními zákona č. 114/1992 Sb.

Poškození dřeviny odstraněním větví koruny nesoucích veškerou asimilační plochu.

5.5 OCHRANA LESA

KONTROLNÍ ČINNOST V ROCE 2013

V roce 2013 provádělo inspekční činnost na úseku ochrany lesa 42 inspektorů, což je oproti roku 2012 o čtyři inspektory méně. Teoreticky tak připadá na jednoho inspektora průměrných 63 425 ha lesů.

Právní rámec, stanovící povinnosti a kompetence na úseku ochrany lesa, se v uplynulém roce neměnil. Představoval ho především zákon č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa, zákon č. 289/1991 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), zákon č. 149/2003 Sb., o uvádění do oběhu reprodukčního materiálu lesních dřevin lesnický významných druhů a umělých kříženců, určeného k obnově lesa a k zalesňování, a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin) a zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

Na úrovni oddělení ochrany lesa oblastních inspektorátů ČIŽP bylo realizováno celkem 1192 kontrol, z toho 657 kontrol plánovaných a 535 kontrol provedených mimo plán. Účast inspektorů na vícesložkových kontrolách nebyla nijak rozsáhlá a představovala 69 akcí. Jednalo se zejména o kontroly v součinnosti s oddělením ochrany přírody (OI č. Budějovice, Plzeň, Ústí n/L., H. Králové, Brno, Olomouc, Ostrava a Liberec), oddělením odpadového hospodářství (OI č. Budějovice, Plzeň, Brno, Olomouc a Ostrava), nebo oddělením ochrany vod (OI Olomouc

a Ostrava). Tak jako v předchozích letech, byla objektem těchto kontrol zejména území se zvýšeným režimem ochrany.

Úhrnný počet kontrol je oproti r. 2012 o 107 kontrol nižší. Vedle personálních změn a dlouhodobé nemoci některých inspektorů (OI Ústí n/L., Ostrava) se na využití disponibilního časového fondu negativně promítly některé rozsáhlé nebo vleklé kauzy, spojené se správními delikty v minulých letech (nelegální těžby).

Obdobně jako v předchozích letech se inspekční činnost dotkla lesních majetků všech typů vlastnictví. Menší počet kontrol, oproti drobným vlastníkům, byl realizován u majetků státu, kde je dlouhodobě situace v ochraně lesů na dobré úrovni.

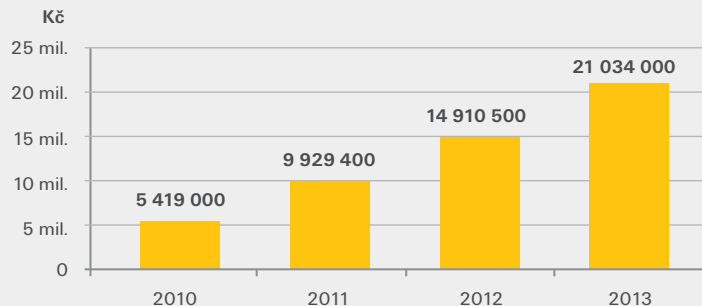
V hodnoceném roce bylo z inspekční činnosti vydáno 219 rozhodnutí o pokutě. Právní moci nabylo 201 rozhodnutí s úhrnnou výší pokut 21 034 000 Kč.

Oproti roku 2012, kdy objem pravomocných rozhodnutí o pokutě činil 14 910 500 Kč, představuje výsledek r. 2013 nárůst pokut o 6 123 500 Kč. Příčinou těchto správních deliktů je nebývalý rozvoj nelegálních těžeb, jakož i opakované problémy se zalesňováním v zákonných lhůtách.

Struktura pokut v právní moci podle OOL OI je následující: Praha 4 410 000 Kč, České Budějovice 3 052 000 Kč, Plzeň 2 633 000 Kč, Ústí nad Labem 2 143 000 Kč, Hradec Králové 1 066 000 Kč, Havlíčkův Brod 1 018 000 Kč, Brno 2 791 000 Kč, Olomouc 2 113 000 Kč, Ostrava 1 341 000 Kč, Liberec 467 000 Kč.

Úhrnná výše pokut za rok 2013 je v oblasti ochrany lesa historicky nejvyšší. Na jejich objem mají značný vliv nelegální těžby, které jsou v posledních letech stále častějším správním deliktem a mají přímou souvislost s vývojem na trhu s dřívím.

Pravomocné pokuty v Kč v letech 2010 - 2013

Ve správních řízeních bylo vydáno rovněž 224 rozhodnutí o opatřeních k nápravě, z nichž nabylo právní moci 206 rozhodnutí. Tato rozhodnutí jsou funkčním a významným prvkem zlepšování plnění funkcí lesů.

I v r. 2013 lze výstupy z činnosti na úseku ochrany lesa směrem k odvolacím řízením hodnotit jako úspěšné. V rámci odvolacích řízení bylo z vydaných rozhodnutí o pokutě a o opatření k nápravě projednáno u odvolacích orgánů cca

7 % rozhodnutí. O náročnosti správních řízení svědčí i jejich časté projednávání u soudů, kdy např. u OI Praha je v soudním řízení 9 případů.

V průběhu roku bylo podáno jedno trestní oznámení na těžbu provedenou v k. ú. Crhov, včetně dvou stížností na usnesení Policie ČR o odložení trestní věci. Výsledkem bylo rozhodnutí státního zastupitelství, které potvrzuje, že skutek se stal, ale nebylo prokázáno, kým byl způsoben (OI Olomouc).

Stěžejní problém v r. 2013 představovaly nelegální těžby a následné nezalesnění odlesněných ploch. Jen z úrovně orgánů ochrany lesa ČIŽP bylo řešeno 47 případů o objemu 14 040 m³ na ploše 54,55 ha, a to u všech inspektorátů ČIŽP.

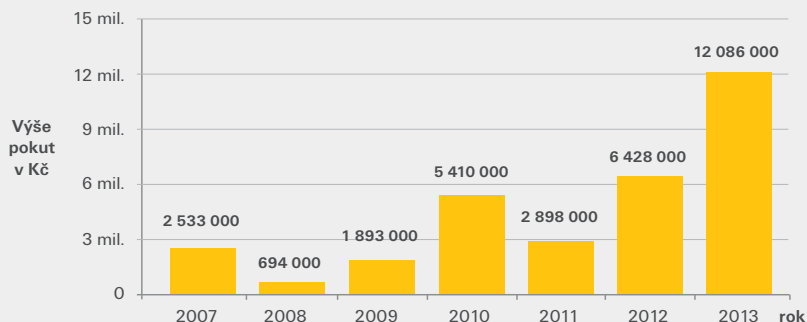

Na základě podnětu byl zjištěn únik hnojůvek do lesa s následným správním řízením o uložení pokuty – OI Olomouc

Struktura a vývoj nezákonných těžeb řešených ČIŽP

Rok	plocha (ha)	objem (m3)	počet případů	pokuty	
				počet	Kč
2007	29,62	4 630	27	14	2 533 000
2008	20,76	5 831	20	13	694 000
2009	18,38	5 298	16	14	1 893 000
2010	57,65	14 491	29	17	5 410 000
2011	56,10	15 706	31	14	2 898 000
2012	60,47	15 049	33	19	6 428 000
2013	54,55	14 040	47	37	12 086 000
Celkem	297,53	75 045	203	128	31 942 000

Pokuty ČIŽP OOL za nezákonné těžby

V rámci provedených kontrol bylo vydáno jedno předběžné opatření (OI Ostrava) a dvě rozhodnutí v PM o zastavení nebo omezení činnosti (OI Olomouc a Ostrava). Šetřeno bylo 155 případů podnětů. Jejich hlavní náplní byly těžby dřeva, poškození půdního krytu lesní dopravou, rozvoj biotických činitelů, nezalesnění v zákonných lhůtách, odpady a odpadky na lesních pozemcích a škody zvěří.

Žádosti o informace byly podány pouze ojediněle (5 žádostí dle zákona č. 123/1998 Sb. a zákona č. 106/1999 Sb. u OI Praha, 3 žádosti dle zákona č. 123/1998 Sb. u OI Plzeň, Ústí n/L. a Liberec) a tyto byly v zákonných lhůtách vyřízeny.

NEJVÝZNAMNĚJŠÍ KONTROLNÍ ZJIŠTĚNÍ ROKU 2013

- nelegální těžby dřeva
- nařezávání stromů
- nezalesnění holin starších 2 let
- nezalesnění holin po nezákonných těžbách
- nedodržování zákona č. 149/2003 Sb.
- nezajištění mladých lesních porostů
- poškozování lesa zvěří
- nárůst vývoje kůrovců po teplém období měsíce srpna (ORP Hranice, Lipník n/B., Olomouc, Šternberk, Zábřeh)
- protiprávní přiřazování sečí k nezajištěným mladým lesním porostům
- znečišťování lesa odpady a odpadky
- nezákonné využívání lesní půdy k jiným účelům než k plnění funkcí lesa
- protiprávní přiřazování sečí k nezajištěným mladým lesním porostům
- porušování zákona o lesích při zalesňování zemědělských pozemků
- postupný rozpad porostů s vysokým zastoupením smrku na rozsáhlé ploše Moravskoslezského kraje jako důsledek dřívější výsadby smrku na nevhodných stanovištích, lokálních změn klimatu, rozvoje kůrovců, stavu imisí, následných změn v půdě atd.

Předmětné správní delikty byly často složité, náročné na odbornou kapacitu, a měly za následek složité a zdlouhavé správní řízení. S růstem počtu vedených správních řízení, zvláště o pokutách, roste odpor vlastníků lesa, kteří se brání podáváním odporů, odvolání, obstrukčních stížností a žádostí

Kůrovci byly napadeny jak mladé, tak staré porosty. Průběh odumírání stromů byl od srpna velmi rychlý – k. ú. Dlouhomilov u Olomouce

o informace, což se odráží v úbytku časového fondu stráveného při kontrolní činnosti v terénu. Činnost orgánů inspekce v některých případech komplikuje i nedostatečná funkce odborných lesních hospodářů, jejímž výsledkem je hospodaření na hraně, resp. za hranou zákona.

NEJZÁVAŽNĚJŠÍ SPRÁVNÍ DELIKTY A ULOŽENÉ POKUTY

- pravomocná pokuta 1 000 000 Kč společnosti Agentura Alfa CZ s.r.o. za nelegální těžbu dřeva (OI Praha)
- pravomocné pokuty společnosti KANT S+P s.r.o. v souhrnné výši 2 445 000 Kč za nelegální těžby a ochranu kultur (OI Praha)
- nezákonná těžba v lesích soukromých vlastníků v k. ú. Rankov u Trhových Svinů s následnými pravomocnými pokutami společnosti Wood – Steel a.s. ve výši 1 500 000 Kč a společnosti FINETRANS, s.r.o. s pokutou 200 000 Kč (OI Č. Budějovice)
- nezákonná těžba v lesích soukromých vlastníků v k. ú. Vyšetice, Moraveč

u Mladé Vožice s pravomocnou pokutou 300 000 Kč společnosti Wide Poster, s.r.o. (OI Č. Budějovice)

- pravomocná pokuta za poškozování lesa jelenem sikou v honitbě Líšťany – Hunčice ve výši 1 100 000 Kč (OI Plzeň)
- nezákonná těžba společností DRUHOLES s.r.o. v k. ú. Sušice nad Otavou s pravomocnou pokutou 300 000 Kč (OI Plzeň)

Přemnožený jelen sika v k. ú. Líšťany devastuje lesní ekosystém – OI Plzeň

Poškození lesního porostu jelenem sikou v k. ú. Líšťany

- v důsledku rozsáhlých těžeb v r. 2011 na majetku v k. ú. Libořice, řešeno v r. 2013 nezalesnění plochy 5,24 ha s následnou pokutou v právní moci ve výši 1 500 000 Kč (OI Ústí n/L.)

- pokuta fyzické osobě za neoprávněné nahodilé těžby v k. ú. Žabokliky ve výši 400 000 Kč v právní moci (OI Ústí n/L.)
- pokuty ve výši 150 000 a 100 000 Kč fyzické osobě za nezalesnění holin po nezákonných těžbách v k. ú. Dlouhá Třebová a Bor u Skutče (OI H. Králové)
- pravomocná pokuta fyzické osobě ve výši 250 000 Kč za nesplnění opatření k nápravě v podobě zalesnění v k. ú. Střížov u Třebíče (OI H. Brod)
- pravomocná pokuta společnosti Wood - Steel a.s. ve výši 1 600 000 Kč za nedodržení zákonných parametrů holé seče a překročení celkového objemu těžby a porušení zákona o ochraně přírody a krajiny (OI Brno)
- pravomocná pokuta společnosti LANDININE s.r.o. ve výši 200 000 Kč za vznik holiny při nepovolené mýtní úmyslné těžbě nad rámec zákona (OI Brno)
- pravomocná pokuta uložená společnosti HOLDING VINOHRADY s.r.o. za nesplnění opatření k obnově lesa ve výši 250 000 Kč (OI Brno)
- pravomocné pokuty firmě Wood - Steel a.s. ve výši 400 000 Kč v k. ú. Hradečná a 500 000 Kč v k. ú.

Nezákonná těžba dřeva v k. ú. Nová Hradečná, kde bylo vytěžené dřevo zabaveno Policií ČR – OI Olomouc

- Činín za předčasně provedenou těžbu a následný vznik holin nad rámec zákonných ustanovení (OI Olomouc)
- pravomocná pokuta uložená společnosti I. L. C. a.s. ve výši 500 000 Kč v k. ú. Přemyslovice a Konice za vznik holin nad rámec zákonných ustanovení (OI Olomouc)

Plocha s překročením šířky a velikosti těžby provedené I.L.C., a.s. v k. ú. Přemyslovice – OI Olomouc

- pravomocná pokuta společnosti Lesy města Prostějova, s.r.o. ve výši 260 000 Kč za uvedení sazenic lesních dřevin do oběhu s doklady obsahujícími nepravdivé údaje o původu. V průběhu správního řízení současně vydán zákaz uvést do oběhu pro účely obnovy lesa a zalesňování celkem 188 500 ks sazenic (OI Olomouc)
- pravomocná pokuta společnosti DRUHOLES s.r.o. za přiřazení holin k plochám nezajištěným a nezalesněným a za nezákonnou těžbu porostů do 80 let ve výši 320 000 Kč (OI Ostrava)
- uložení 5 pravomocných pořádkových pokut v celkové výši 200 000 Kč společnosti IXOS INVEST s.r.o. a fyzickým osobám v k. ú. Skotnice (OI Ostrava)

- pravomocná pokuta obci Fryčovice ve výši 260 000 Kč za rozvoj hmyzích škůdců (OI Ostrava)
- pravomocná pokuta firmě SOLARBEN s.r.o. za neoprávněné použití lesní půdy k jiným účelům než pro plnění funkcí lesů ve výši 200 000 Kč (OI Liberec)
- pravomocná pokuta společnosti BRONSON s.r.o. ve výši 90 000 Kč za nesplnění opatření k nápravě při obnově lesa v k. ú. Chlístov u Železného Brodu (OI Liberec)

PŘEHLED PLNĚNÍ SLOŽKOVÝCH ÚKOLŮ

V r. 2013, obdobně jako v r. 2012, nebyly z úrovně oddělení ochrany krajiny a lesa MŽP stanoveny ani doporučeny složkové úkoly. Proto i v roce 2013 bylo pokračováno, jak je výše zmíněno, v zaměření OOL OI na komplexní kontroly. Jde o formu kontroly, kdy je na daném lesním majetku posuzováno dodržování všech právních předpisů, vztahujících se k hospodaření v lesích. Současně je posuzováno plnění všech funkcí lesů, jako složky životního prostředí. Tento typ kontrol byl uplatněn u OOL OI celkem ve 216 případech, což z celkového počtu 1 192 kontrol činí 18 %. Z protokolů o kontrole, majících charakter komplexního posouzení stavu lesů lze získat informace, které byly v minulosti předmětem složkových úkolů.

PŘEHLED PLNĚNÍ SPECIFICKÝCH ÚKOLŮ

V uplynulém roce byly plánované i neplánované kontroly zaměřeny na 16 témat. Jednalo se o kontroly:

- komplexní kontroly
- rozvoj biotických činitelů (škodliví hmyzí škůdci, houby, hlodavci)
- škody zvěří
- používání biologicky odbouratelných olejů a hydraulických kapalin
- poškození lesů těžbou, přibližováním, narušení stability porostů
- ochrana lesního půdního fondu, včetně využívání okolí dobývacích prostorů
- uvádění reprodukčního materiálu lesních dřevin do oběhu
- obnova lesních porostů, včetně porostů po nezákonných těžbách
- dodržování závazných ustanovení LHP a LHO
- plnění opatření k nápravě ze správních rozhodnutí
- ochrana LPF – rekreační aktivity
- ekologická újma v lesích
- využitelnost sukcese na holinách z nelegálních, případně z kalamitních těžeb
- zalesnění zemědělského půdního fondu
- výchovné zásahy v porostních skupinách do 40 let věku
- kontroly v součinnosti s OOP dle zákona č. 114/1992 Sb.

Zásadními tématy kontrol v hodnoceném roce byly:

- nezákonné těžby v regionech většiny oblastních inspektorátů
- porušování zákona při obnově lesních porostů a jejich následném zajištění
- poškozování mladých lesních porostů zvěří, kdy dochází k enormnímu zatížení lesů v důsledku jejího přemnožení a nedostatečné regulace
- plnění opatření k nápravě ze správních rozhodnutí
- reprodukční materiál lesních dřevin uváděný do oběhu
- ochrana lesa, hmyzí škůdci
- ochrana lesního půdního fondu

STANOVISKA, VYJÁDRĚNÍ A SPOLUPRÁCE S JINÝMI ORGÁNY:

V r. 2013 bylo orgány ochrany lesa ČIŽP v rámci procesu EIA vyhotoveno 343 odborných vyjádření, vesměs na vysoké profesní úrovni. Jejich smyslem je dozor nad dodržováním zákonnosti a ochrana funkcí lesů a životního prostředí v nich. Zpracováno bylo rovněž 7 posudků a 240 ostatních vyjádření a stanovisek.

Ve většině případů lze pozitivně hodnotit spolupráci s orgány státní správy lesů na obcích s rozšířenou působností. Setrvalým problémem je kapacita těchto orgánů, kdy stále platí, že časová náročnost velkých kauz, personální situace i podjatost často omezují výkon státní správy lesů v plném rozsahu a ČIŽP jsou četné případy postupovány. ČIŽP činí i nadále problémy ověřování věrohodnosti předložených podkladů LHE vlastníky lesů, kdy chybí vymáhání

plnění § 40 lesního zákona ze strany ORP SSL (OI Ústí n/L.). Je pak téměř nemožné zjistit, např. dodržení celkové výše těžeb, uplatnění §§ 32 a 33 lesního zákona při ověřování stavu a vymáhání plnění reálného rozsahu bezodkladných opatření vlastníkem lesa. Je tak založen stav možnosti provedení těžeb, které naplňují svým charakterem realizace znaky nezákonnosti, z výše uvedených důvodů však nesankcionovatelné. Problémem je i dohledávání aktuálních vlastníků (prodeje, dědictví) z důvodu jejich neoznámení ORP. Zvyšuje se podíl zjištění změn vlastnického stavu z důvodu provedení těžeb a bezprostředního následného prodeje majetku. Tyto změny jsou často prováděny cíleně z důvodu vyhnutí se vlastníka povinnosti zalesnění; u majetků nad 50 ha pak i z důvodu možnosti přístupu k dalším těžbám (nový LHP).

V oblasti stávající legislativy činí problémy ve výkonu inspekční práce absence novely lesního zákona (zejména v oblasti definic některých pojmů, odpovědnosti odborných lesních hospodářů (tato je ve stávající legislativě de facto nulová) a specifikace povinností ve vedení lesní hospodářské evidence), je potřebná novela zákona o myslivosti (hodnocení stavů zvěře), jakož i nejednotné výkladové postoje OVSS MŽP.

Problémy trvaly v dostupnosti údajů o kontrolovaných subjektech (např. údaje o hospodaření dle LHP), kdy orgány státní správy tato data odmítají poskytovat (např. neúspěšné jednání s orgány státní správy lesů KÚ Olomouckého kraje v případě nelegální těžby v k. ú. Bartoňov).

Kooperace s Celním úřadem lze hodnotit kladně, i když trvají problémy s vymáháním pokut, zejména u recidivistů. Pokud se nebude dařit prosadit sankce, je ohrožena autorita ČIŽP u odborné i laické veřejnosti.

Další pozitivní vývoj byl zaznamenán v součinnosti s Policií ČR s orgány Ministerstva vnitra ČR.

Na trvale vysoké úrovni je spolupráce s pobočkami ÚHÚL při provádění kontrol uvádění reprodukčního materiálu lesních dřevin do oběhu dle zákona č. 149/2003 Sb.

Z úrovně některých OI byla jako neúměrně dlouhá hodnocena doba vyřizování odvolání ve správních řízeních u odvolacího orgánu MŽP v Olomouci, Brně a v Praze (OI Brno, H. Brod, Praha).

Zástupci složky ochrany lesa se v hodnoceném roce aktivně podíleli na prezentaci

ČIŽP v zahraničí v oblasti ochrany přírody a lesnictví, angažovali se v kauzách nezákonných těžeb, v síti IMPEL a zúčastnili se činnosti v certifikačních organizacích FSC, PFC i v rámci NLP II. Nepodařilo se (z rozhodnutí MZe) získat kompetence v rámci implementace nařízení Rady EU a EP č. 995/2010 s cílem omezení nezákonných těžeb. Tyto kompetence získal ÚHÚL, krajské úřady, Česká obchodní inspekce a Generální ředitelství cel.

ZÁVĚRY KONTROLNÍ ČINNOSTI V ROCE 2013

V roce 2013, obdobně jako v předchozích letech, se dařilo plnit základní poslání inspekce na úseku ochrany lesa, tj. transparentně a objektivně posuzovat stav lesů na celém území ČR, plnění všech jejich funkcí, jakož i náročně hodnotit ohrožení, resp. poškození životního prostředí v nich. Nezanedbatelná je i funkce inspektorů ochrany lesa v pre-

venci možných pochybení či správních deliktů vlastníky lesů.

Negativním zjištěním uplynulého roku je skutečnost, že některá porušení zákonů, zejména nelegální těžby dřeva, dostala charakter organizované činnosti stejnými právníky nebo fyzickými osobami na větší než regionální úrovni. Tato činnost, často ekonomicky účelového charakteru, se velmi obtížně prokazuje a správní i policejní orgány se často ocitají v důkazní nouzi.

Obdobně legislativní nedostatečnost v podobě potřeby novely zákona o lesích i zákona o ČIŽP často komplikuje efektivní přípravu a provedení kontrol, jakož i následné odůvodnění správních rozhodnutí.

Trvalým problémem, který znevěrohodňuje inspekční práci, je vymáhání pokut, zejména u recidivistů. Vymahatelnost práva, ať již cestou celních úřadů, policie či exekutorských úřadů, je stále na nedostatečné úrovni.

I když se inspekční práce OOL OI orientovala zejména na problémové majetky všech typů vlastnictví, přece jen i nadále funguje preventivní a celoplošný dozor v podobě namátkových kontrol. Přítomnost inspektorů v terénu, na rozdíl od státní správy lesů, jejíž terénní činnost je z různých důvodů značně komplikovaná, působí preventivně a výchovně a vede (u většiny subjektů) k řádnému nakládání s lesy, jako národním bohatstvím v rámci platné legislativy ČR. V tom lze spatřovat nenahraditelný přínos ČIŽP.

06

INTEGROVANÉ
agendy

Integrovaný přístup v ochraně životního prostředí je, za koordinace zkušených inspektorů ze sekretariátů ředitelů oblastních inspektorátů a metodického vedení ředitelstvem, zabezpečován víceméně všemi odbornými složkami ČIŽP. Zásadní je činnost dozorová (kontrolní), dalšími jsou činnosti převážně preventivního rázu, jako např. vydávání vyjádření a stanovisek (v rámci EIA/SEA, IPPC atd. viz dále).

Kontrolní činnost v oblasti integrovaných agend je na ČIŽP delegována zejména zákony:

- č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění (IPPC), o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (dále též „zákon o integrované prevenci“). Podstatou tohoto zákona je dosáhnout maximální možné prevence průmyslového znečišťování ve všech složkách životního prostředí a jeho ochrany jako celku,
- č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování životního prostředí, o integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů (dále též „zákon o IRZ“) ve vazbě na Nařízení Evropského parlamentu a rady (ES) č. 166/2006, kterým se zřizuje evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek (E-PRTR – European Pollutant Release and Transfer Register).

Nedozorová činnost ČIŽP v oblasti integrovaných agend zahrnuje zejména tvorbu vyjádření a stanovisek v rámci

procesu posuzování vlivů na životní prostředí, tj. EIA/SEA, k žádostem o vydání integrovaných povolení nebo ke změnám integrovaných povolení, k dotacím z Operačních programů ŽP vyhlášených SFŽP, k systému environmentálního managementu a auditu (v rámci registrace EMAS, EMS) v rámci programu Bezpečný podnik, k ekologickým auditům, v rámci žádostí o informace dle zákona č.123/1998 Sb., apod.

V roce 2013 ČIŽP aktivně spolupracovala při přípravě nové legislativy v technických pracovních skupinách zejména při MŽP a MPO např.: při návrhu novely zákona o integrované prevenci č. 69/2013 Sb. Důvodem byla povinnost implementace Směrnice o průmyslových emisích č. 2010/75/EU do českého právního řádu. Nový je § 20b, který mimo jiné specifikuje kontrolu dodržování podmínek integrovaného povolení jako komplexní prověření environmentálního chování zařízení vč. monitorování emisí, kontrol dokumentace, ověřování monitoringu, zhodnocení nejlepších dostupných technik (BAT), bilancí atd. Dále stanoví nejzazší termíny kontrol dle rizikovosti zařízení, opakované kontroly na místě a mimořádné kontroly. ČIŽP se podílela na návrhu vyhlášky č. 288/2013 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o integrované prevenci, kterou se stanoví Vzor žádosti o vydání integrovaného povolení, rozsah a způsob jejího vyplnění, Základní zpráva, Odborné posouzení k udělení výjimky z BAT a Vzor zprávy o plnění podmínek integrovaného povolení; dále i na návrhu změny nařízení vlády č. 145/2008 Sb., kterým se stanoví seznam znečišťujících

látek a prahových hodnot a údaje požadované pro ohlašování do integrovaného registru znečišťování životního prostředí, a to vzhledem k tzv. Ekoaudit, tj. k vládou schváleném „Opatření k posílení konkurenceschopnosti a rozvoje podnikání v ČR eliminací nadbytečných požadavků environmentální legislativy“.

KONTROLNÍ ČINNOST V ROCE 2013

Vlastní činnost v rámci integrovaných agend prováděná odbornými složkami ČIŽP je uvedena v oddíle Činnost ČIŽP za rok 2013 podle složek. Koordinátoři integrovaných agend OI ČIŽP (dále též „KIA“) za úzké spolupráce s těmito odbornými složkovými odděleními se zúčastnili, spolupracovali nebo koordinovali provedení 467 kontrol na 370 zařízeních IPPC a provozovnách. Tento počet zahrnuje jak kontroly dle zákona o integrované prevenci, tak i dle zákona o IRZ. Ve sledovaném období bylo KIA zahájeno celkem 53 správních řízení. Počet rozhodnutí o pokutě (včetně příkazů), které nabyly právní moci v roce 2013, byl 58. Rozmezí výše uložených pokut se pohybovalo od 1 tisíce do 700 tisíc korun (Obec Radim - řízená skládka) a celková výše pokut v právní moci činila 3 943 tisíc korun. Průměrná výše uložené pokuty na rozhodnutí (příkaz) v právní moci v tomto období tedy činila téměř 68 tisíc korun.

ČIŽP kontrolami zjistila porušení právních předpisů vydaných na ochranu životního prostředí; především šlo o neplnění závazných podmínek provozu integrovaného povolení, nesplnění ohlašovací povinnosti dle zákona o integrované pre-

venci, neplnění povinností stanovených zákony č. 185/2001 Sb., 201/2012 Sb. (86/2002 Sb.), 254/2001 Sb., či zákonem č. 25/2008 Sb. Při porušení zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší, které bylo zjištěno např. při integrované kontrole (dle zákona o integrované prevenci) nebylo správné řízení vedeno, pokud předmětná povinnost již v novém zákoně č. 201/2012 Sb. není vyžadována. Tento zákon nabyl účinnosti dnem 1. 9. 2012. Podobně tak v rámci účinnosti (od 1. 10. 2013) ekoauditové novely zákona o odpadech č. 169/2013 Sb. (např. souhlas k nakládání s nebezpečnými odpady při jejich shromažďování).

Problematika integrovaného registru znečišťování (IRZ)

Z hlediska dodržování zákona o IRZ bylo v roce 2013 zkontrolováno 208 provozoven, z toho v rámci integrovaných kontrol (dle zákona č. 76/2002 Sb.) bylo provedeno 191 kontrol. Samostatných bylo 13 a 4 kontroly byly provedeny formou porovnání s provozní evidencí zdrojů znečišťování např. v ovzduší REZZO, případně zjištěním korespondenční formou.

Celková částka uložených pokut v právní moci za nedodržení ohlašovacích povinností do IRZ činila 363 tis. Kč. Při počtu 28 rozhodnutí byla tedy průměrná výše pokuty cca 13 tis Kč.

Ukládané sankce se stejně jako v předchozích letech pohybovaly v dolní hranici zákonného rozpětí - od 1 do 70 tis. Kč, zejména formou příkazu

a příkazu na místě dle správního řádu. Pokuta 70 tis. byla uložena ArcelorMittal Energy Ostrava s.r.o. za nepodání hlášení pro úniky chloru a některých anorganických sloučenin (HCl, HF) do ovzduší za rok 2011 v zákonném termínu do 31. 3. 2012, ale až dodatečně. Rozhodnutí nabylo právní moci 30. 12. 2013.

Porušení právních předpisů v oblasti IRZ se týkala zejména nepodání včasného hlášení, ohlášení nesprávných údajů, neohlášení přenosů odpadů či znečišťujících látek v odpadech.

V případě dozorové činnosti v rámci IRZ se obecně vesměs jedná o nepodstatné formální prohřešky provozovatelů či nedorozumění a opožděná hlášení.

Z hlediska kontrolní činnosti prováděné inspekci v rámci integrovaného registru znečišťování je téměř pravidlem, že velcí provozovatelé zařízení např. s vydaným integrovaným povolením (dle zákona č. 76/2002 Sb.) plní povinnosti dané příslušnou legislativou podstatně lépe než ostatní subjekty tj. zejména malé a střední provozovny a zařízení. Tyto menší subjekty zpravidla o IRZ nemají dostatečné informace. Na základě postupných výsledků z kontrolní činnosti ČIŽP v oblasti IRZ lze ale konstatovat, že se celkově povědomost o povinnostech vyplývajících z příslušné legislativy a její dodržování zlepšuje, a tím se i snižuje počet správních deliktů.

Podněty a petice

Koordinátoři integrovaných agend se aktivně zúčastnili při řešení 69 podnětů

a petic, a to zejména u případů dotýkajících se působnosti více složkových oddělení. Hlavním úkolem KIA bylo právě zajištění koordinovaného přístupu při řešení těchto případů.

Zajímavostí byl podnět ve věci "světelného znečištění", podaný na OI Brno, k řešení kterého ale není ČIŽP kompetentní.

Na základě podnětů, které OI Praha obdržel ve dnech 20. 8. 2012 a 3. 9. 2012, provedla Inspekce neohlášenou kontrolu skládky Radlák, kterou provozuje společnost AVE CZ. Jedná se o zařízení kategorie 5.4 Skládky, které přijímají více než 10t denně nebo mají celkovou kapacitu větší než 25 000t, s výjimkou skládek inertního odpadu.

Byla zjištěna dvě porušení - jednak podmínky schváleného provozního řádu tím, že po provozní době skládky nebyl přítomný stálý dozor a dále porušení bodů souboru technickoprovozních parametrů a technickoorganizačních opatření tím, že nebyla mimo aktivní plochu překryta plocha odpadů na jižní části temene skládky o ploše cca 2000 m², kde bylo ukládání odpadů ukončeno již cca měsíc před provedením kontrol a současně nebyly udržovány v plynotěsném stavu plynové studny, takže docházelo k volnému úniku skládkového plynu do ovzduší. Byla uložena pokuta 200 tis. Kč za porušení ustanovení § 16 odst. 1 písm. a) zákona o integrované prevenci, provozovatel se odvolal, MŽP odvolání zamítlo a napadené rozhodnutí ČIŽP potvrdilo. Pokuta nabyla právní moci.

Ekologická újma

Správní řízení ve vazbě na zákon č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmy a o její nápravě a o změně některých zákonů, zatím nebylo žádné zahájeno ani na základě žádosti ani z moci úřední. Na OI Ostrava byly podány dva podněty na ekologickou újmu, a to znečištění rybníku v Trojanovicích (je řešeno dle zákona o vodách) a černá skládka v Horní Lhotě (je řešeno dle zákona o odpadech).

KIA provedli celkem 23 kontrol dodržování zákona o předcházení ekologické újmy. Předložena byla základní hodnocení rizika - překročení 50 bodů nebylo nikde.

Časté byly dotazy ohledně zařazování dle činností atd. - řešeno operativně OI a ředitelstvím ČIŽP.

Povodně

V období červnové podvodně např. OI Praha provedl v rámci popovodňových opatření zjišťování stavu zařízení, pro jejichž provozování byla vydána integrovaná povolení podle zákona o integrované prevenci.

Bylo zjištěno, že povodní bylo zaplaveno 8 zařízení. V Středočeském kraji se jednalo především o oblast kolem obce Neratovice – areál společnosti Spolana a.s., kde bylo zaplaveno celkem 7 zařízení dvou provozovatelů. Na území hlavního města Prahy došlo k zaplavení zařízení společnosti Pivovary Staropramen, a.s.

Inspekce eviduje 18 zařízení včetně zaplavených, která v rámci preventivních povodňových opatření přerušila v inkriminované době provoz. Provoz přerušili podle zaplavených zařízení především provozovatelé v oblasti Kralup nad Vltavou – areál SYNTHOS Kralupy a.s., kde bylo preventivně odstaveno celkem 9 zařízení 4 provozovatelů.

DALŠÍ INTEGROVANÉ ČINNOSTI

EIA/SEA

V roce 2013 bylo ČIŽP zpracováno celkem 1 090 vyjádření k záměrům, dokumentacím, posudkům, oznámením o koncepci a k návrhům koncepce v rámci procesu EIA/SEA. Oproti loňskému roku se za stejné období jedná o cca 9 % pokles vydaných vyjádření (1 193).

Stejně jako v předchozích letech lze i v roce 2013 konstatovat, že kvalita předkládaných oznámení stále ještě vykazuje určité nedostatky. Zejména chybí údaje o vstupech a výstupech, jejich vyhodnocení nebo variantní řešení. Jako značně komplikovaný a nekonečný postup při posuzování vlivů záměru na životní prostředí lze z pohledu ČIŽP označit např. každoročně zmiňovanou kauzu:

ZEVO, spol. s r. o. - Bioplynová stanice Velký Karlov (BPS)

Dne 13. 4. 2012 obdrželo MŽP dokumentaci záměru „BPS“. Vzhledem k tomu, že předložená dokumentace neobsahovala všechny údaje potřebné k objektivnímu posouzení vlivů předmětného záměru na ŽP, byla oznamovateli záměru vrácena k přepracování dopisem v květnu

2012. Přepracovaná dokumentace byla MŽP předložena v červnu 2012 a v srpnu 2012 byla tato dokumentace doručena na ČIŽP. Ve svém vyjádření k dokumentaci ze dne 24. 8. 2012 upozornila inspekce na zjištěné nedostatky v dokumentaci. Dokumentace včetně všech obdržených vyjádření k ní byla zpracovateli posudku předána v září 2012. V říjnu 2012 Ministerstvo životního prostředí obdrželo od zpracovatele posudku doporučení vrátit dokumentaci EIA k doplnění. Dopisem ze dne 22. 10. 2012 požadovalo MŽP po oznamovateli doplnění dokumentace a takto doplněná dokumentace musí zohlednit a vypořádat veškeré požadavky uvedené ve vyjádřeních k dokumentaci. V dubnu 2013 obdrželo MŽP doplnění dokumentace záměru a v květnu 2013 MŽP zaslalo doplnění dokumentace záměru zpracovateli posudku. V červnu 2013 byl na MŽP předložen zpracovaný posudek, ke kterému ČIŽP OI Brno dne 5. 9. 2013 zaslala své vyjádření k doplnění dokumentace a posudku.

Dne 11. 9. 2013 se konalo veřejné jednání posudku včetně doplnění dokumentace a současně dokumentace. V průběhu veřejného jednání provozovatel ustoupil od zpracování vedlejších živočišných produktů z jatek v zařízení.

V hodnocení záměru MŽP konstatovalo, že: „Pokud bude provoz zařízení realizován, vč. všech navržených úprav a provozován tak, jak je uvedeno v dokumentaci, příp. doplnění dokumentace, budou využívány pouze vstupní suroviny uvedené ve stanovisku EIA a budou realizována opatření navržená v posudku, resp. podmínky tohoto stanoviska, bude mít

06 INTEGROVANÉ AGENDY

zařízení minimální vlivy na ŽP i veřejné zdraví a bude splňovat požadavky právních předpisů na úseku ochrany ŽP, veřejného zdraví a veterinární péče.“

A dále, že BPS lze dle stanoviska MŽP s navrženými úpravami provozovat bezproblémově v případě nevyužívání VŽP, které vyžadují hygienizaci (v tom případě není nutno realizovat opatření týkající se vlastní hygienizace, včetně chladicího boxu). V případě zahrnutí všech uvažovaných VŽP mezi vstupní suroviny bude rozhodující stanovisko Státní veterinární správy. Pro posuzovaný záměr bylo vydáno Souhlasné stanovisko - připomínky ČIŽP byly uznány jako opodstatněné a byly zapracovány do stanoviska.

Žádosti o vydání integrovaného povolení

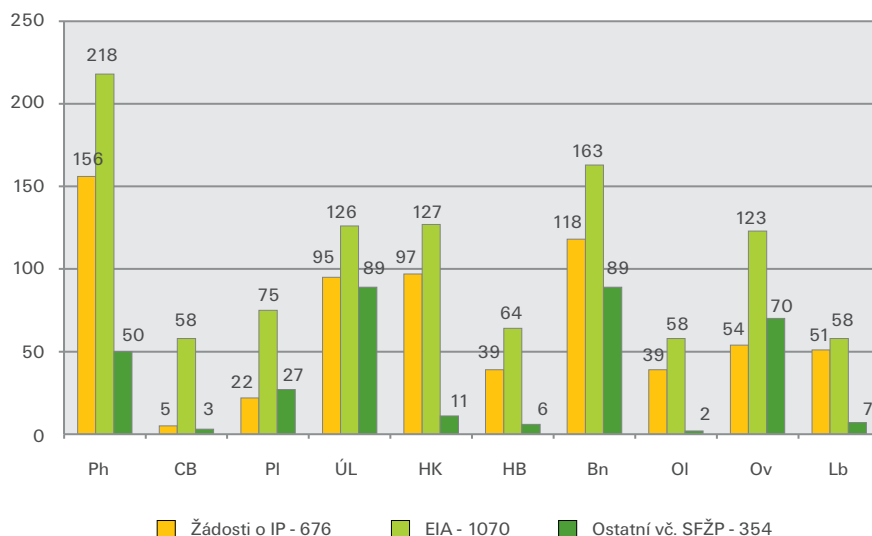
ČIŽP v oblasti integrované prevence aktivně spolupracuje s krajskými úřady, přičemž do této spolupráce lze zahrnout i vydávání vyjádření k integrovaným povolením a mnohem častěji k podstatným změnám integrovaných povolení.

Za rok 2013 bylo ČIŽP celkem zpracováno 676 vyjádření k žádostem o vydání integrovaného povolení nebo jejich změnám. V 24 případech se zástupci ČIŽP zúčastnili i ústních jednání k žádosti o vydání nebo změně integrovaného povolení.

Další vyjádření a stanoviska

Oddělení integrace ČIŽP koordinovala nebo zpracovala 52 vyjádření pro SFŽP

Vydaná vyjádření a stanoviska

a celkem 302 dalších stanovisek k ISO 14001, stanovisek v rámci programu Bezpečný podnik a stanovisek k žádosti o registraci do programu EMAS, k ekologickým auditům atd.

VÝZNAMNÉ PŘÍPADY Z KONTROLNÍ ČINNOSTI

JIP – Papírny Větrní a.s., zařízení „Papírny Větrní“

Při kontrole Ol České Budějovice bylo zjištěno shromažďování obrovského množství odpadu vzniklého z rozvláknování odpadních TETRAPAKŮ (ze kterých provozovatel získává buničinu k výrobě papíru). U vzniklého odpadu se jedná o směs nadrcené plastové a hliníkové folie, zbytků buničiny a vodu. V době kontroly provozovatel shromažďoval okolo 6 000t vzniklého odpadu na provozovně. ČIŽP vyzvala KÚ

Jihočeského kraje ke stanovení podmínek pro shromažďování uvedeného odpadu na předem určeném zařízení, ten však žádné podmínky provozovateli nestanovil. ČIŽP v současné době požádala MŽP o výklad ke shromažďování uvedeného odpadu. Dále je odpad vstupující do výroby - TETRAPAK - dovážen v naprosté většině ze zahraničí (z EU i ze zemí mimo EU), přitom výtěžnost buničiny je necelých 60%, zbývající část je pak shromažďována na zařízení, a neexistuje pro ni žádné využití. Po kontrole byl na provozovatele vyhlášen konkurz, a činnost zařízení byla v období cca květen až listopad 2013 zastavena.

Obec Radim (okres Kolín), zařízení „Radim – řízená skládka“

Ve dnech 21. a 22. 3. 2012 inspekce provedla v tomto zařízení kontrolu plnění podmínek integrovaného povolení (IP)

a dalších zákonů v oblasti ŽP. Šetřením inspekce zjistila, že Obec Radim jako provozovatel předmětného zařízení neplnila podmínky IP a to podmínky zasahující do téměř všech oblastí ŽP (celkem 8), a neplnila povinnosti dle zákona č. 25/2008 Sb. OI

Porušení zákona č. 76/2002 Sb. se Obec Radim dopustila tím, že v období od 21. 3. 2012 do 10. 8. 2012

- nedodržovala maximální povolenou velikost aktivní plochy. Dle zjištění inspekce při provedených kontrolách v uvedeném období byla rozloha aktivní plochy několikanásobně překročena (povoleno 1000 m², zjištěno cca 6700 m²),
- nepřekrývala odpady uložené do tělesa skládky vrstvou inertního materiálu/odpadu k TZS tak, aby byla zajištěna maximální ochrana životního prostředí před negativními vlivy ze skládky. Nebyly překrývány odpady uložené v nově naskladněné části skládky (plocha o velikosti cca 6 700 m²) včetně otevřené hrany skládky v délce cca 150 m a výšce 2 – 5 m,
- neprováděla v místě otevřené hrany skládky vytváření pomocných zemních hrázek a to v celé délce této hrany, tj. 150 m.

a dále že:

- dne 21. 3. 2012 neprováděla opatření k omezování emisí TZL (prašnosti do ovzduší). K prašnosti docházelo především z drtiče odpadu (porušení podmínky určující za jakých podmínek je možné provozovat mobilní drtící

linku na skládce) a tentýž den nekropila komunikace,

- nezaslala inspekci zprávu o zahoření na skládce dle bodu 14. provozního řádu vypracovaného dle zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů v platném a účinném znění do 31. 8. 2012. K zahoření na skládce došlo dne 26. 4. 2011.

I vzhledem k tomu, že Obec Radim opakovaně nedodržovala v posledních letech velikost aktivní plochy, udělil OI Praha za porušení zákona č. 76/2002 Sb. pokutu ve výši 700 000 Kč.

Aktivní plochy 2. etapy skládky provozované obcí Radim.

Obec Radim se dopustila i porušení zákona č. 25/2008 Sb. tím, že jako významný producent znečišťující látky methan (CH₄), neprováděla ohlášení úniku (emise) této látky do integrovaného registru znečišťování za roky 2010 (více jak 10 násobné překročení ohlašovací prahu) a 2011 (pouze méně jak 2 násobné překročení). Za toto porušení ji byla

uložena pokuta ve výši 40 000 Kč. Obě pokuty jsou již pravomocné.

HAVÁRIE

V roce 2013 bylo řešeno 16 havárií na zařízení pod IPPC. Významná, mediálně sledovaná kauza s havarijními důsledky vznikla likvidací bývalé olejny (areál WOWITRA Lovosice):

ANIVEG ECO s.r.o. - WOWITRA s.r.o.

Zde se ve venkovních prostorách i v jednotlivých objektech nachází velké množství jak odpadů kategorie ostatní, tak i kategorie nebezpečný. Jedná se zejména o stavební sutě obsahující nebezpečné látky (především zbytky olejů, dále např. rtuť), vyřazené anorganické a organické chemikálie, laboratorní chemikálie, obaly obsahující nebezpečné látky ("NL"), absorpční činidla obsahující NL atd. V řadě případů již došlo k úniku NL mimo shromažďovací prostředky, a to zejména z důvodu neodborné manipulace s těmito látkami a dále z důvodu demontáže jednotlivých technologických zařízení. ČIŽP objednala u společnosti DEKONTA a.s. provedení předběžného průzkumu areálu Wowitra za účelem monitoringu výskytu chemických a jiných NL v areálu. V závěrečné zprávě z tohoto průzkumu je uvedeno, že prakticky po celém areálu je rozseto několik hlavních a několik menších ložisek, kde jsou uloženy látky s rizikovými vlastnostmi. V září 2013 byla vlastníkem areálu (resp. společností CANNONEER group s.r.o.) provedena demolice hlavní budovy v areálu za účelem získání kovových součástí této stavby.

06 INTEGROVANÉ AGENDY

Na základě provedených kontrol v areálu, odborných analýz a výsledků předběžného průzkumu zahájila ČIŽP se spol. WOWITRA s.r.o. a se společností CANNONEER group s.r.o. 16. 9. 2013 správní řízení o uložení pokuty za údajné porušení zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech v platném znění a téhož dne se spol. WOWITRA s.r.o. správní řízení o uložení pokuty za údajné porušení zákona č. 254/2001 Sb., o vodách v platném znění. Všechna správní řízení v současné době probíhají a nebyla ještě ukončena. Dne 6. 9. 2013 vydala ČIŽP spol. WOWITRA s.r.o. rozhodnutí o předběžném opatření, ve kterém bylo požadováno zastavení veškeré činnosti v areálu s výjimkou činností směřujících k odstranění závadného stavu a řádného zabezpečení odpadů a závadných látek v areálu i zabezpečení areálu samotného. Proti uvedenému rozhodnutí se účastník řízení odvolal a v současné době je rozhodnutí v odvolacím řízení.

V areálu bývalé olejny bylo minimálně do r. 2008 provozováno zařízení „Výroba organických derivátů“ (jednalo se zejména o zpracování rostlinných tuků a mastných kyselin), pro které bylo spol. ANIVEG ECO s.r.o. vydáno integrované povolení. Na adrese bývalé olejny mají sídlo 3 firmy (ANIVEG CZ s.r.o., NIVEG ECO s.r.o. a WOWITRA s.r.o.), které měly do r. 2012 stejného jednatele (občan jiného státu), v září 2012 se jednatelem spol. WOWITRA stala jiná osoba (také občan jiného státu) – vlastníkem pozemků a budov v areálu je od roku 2002 spol. WOWITRA. Společnosti ANIVEG CZ a ANIVEG ECO jsou od r. 2010 v insolvenčním řízení. Je tedy

problém s rozklíčováním zodpovědnosti za nynější stav areálu, smlouvy uzavírané mezi firmami a podepisované za obě smluvní strany stejným člověkem, nejsou k dispozici dokumenty týkající se minulé činnosti v areálu (insolvenční správce je zřejmě nemá k dispozici).

Vnitřní prostor budovy.

ČIŽP podala 30. 8. 2013 podnět na KÚ, aby provedl přezkum IP „Výroba organických derivátů“ a stavu areálu WOWITRA, zejména, aby KÚ určil, v jakém stavu se zařízení nachází a kdo je jeho provozovatelem (spol. ANIVEG ECO nebo WOWITRA, která je vlastníkem budov a byla i vlastníkem technologií, které byly součástí IP), doposud není k dispozici žádný výsledek šetření KÚ.

ZÁVĚRY KONTROLNÍ ČINNOSTI

Porušování povinností provozem zařízení s vydaným integrovaným povolením vykazuje sestupnou tendenci, neboť na těchto zařízeních byly již vesměs komplexní kontroly provedeny a provozovatelé jsou si již vědomi a své legislativní povinnosti plní.

ČIŽP se v rámci své činnosti nezaměřuje striktně jen na ukládání pokut, využívá i tzv. měkké metody a též aktivně spolupracuje s dalšími orgány státní správy zejména s krajskými úřady, které provozování jednotlivých zařízení dle zákona o integrované prevenci povolují. Cílem této vzájemné spolupráce je snaha o zvyšování kvality integrovaných povolení a tímto zabezpečení vysoké úrovně ochrany životního prostředí.

Postupný nárůst počtu změn integrovaných povolení má ovšem za následek zvyšující se náročnost prováděných kontrol. Kontroly v oblasti integrované prevence tedy vyžadují zejména preciznost přípravy a dostatečný časový prostor.

S novelou zákona o integrované prevenci dochází k poměrně značnému zvýšení rozsahu povinností pro provozovatele (základní zprávy již při první změně), krajské úřady (závěry o BAT a výjimky), ČIŽP a KHS (navýšení kontrolní činnosti, zprávy z kontrol).

07

MEZINÁRODNÍ
spolupráce

V roce 2013 proběhlo 44 zahraničních cest, kterých se zúčastnilo celkem 80 zaměstnanců. Jednou z nejdůležitějších zahraničních aktivit je naše spolupráce v síti IMPEL, což je síť pro implementaci a prosazování práva životního prostředí a je mezinárodním sdružením organizací, které se věnují životnímu prostředí v Evropě. Síť se zavázala přispívat k efektivní aplikaci environmentální legislativy EU skrze budování kapacit, sdílení dobré praxe, poskytování příruček a nástrojů, prosazování spolupráce a poskytování zpětné vazby zákonodárcům a regulátorům o praktičnosti a prosaditelnosti environmentální legislativy. Jádrem činnosti sítě jsou jednotlivé projekty.

V rámci sítě IMPEL se konala Konference o implementaci a prosazování práva životního prostředí. Byla zaměřena

na spolupráci jednotlivých organizací při implementaci a prosazování práva životního prostředí, určena byla odborníkům z praxe. Zúčastnilo se jí více než 200 expertů z 34 zemí, a to jak z členských zemí EU, tak i kandidátských zemí, Austrálie, mezinárodních sítí, Evropské komise, Evropského parlamentu, zástupců průmyslu a nevládních organizací. V rámci konference proběhlo několik workshopů, jejichž závěry budou využity pro další práci sítě IMPEL. Dále se uskutečnilo Valné shromáždění v Litvě a inspektoři ČIŽP se podíleli na práci Clusteru I (zlepšování povolování a prosazování), Clusteru II – TFS (přeshraniční přeprava odpadů) a jako již každoročně se zúčastnili konference TFS. V rámci sítě IMPEL se dále inspektoři zapojili do těchto projektů: setkání kontaktních osob pro přeshraniční

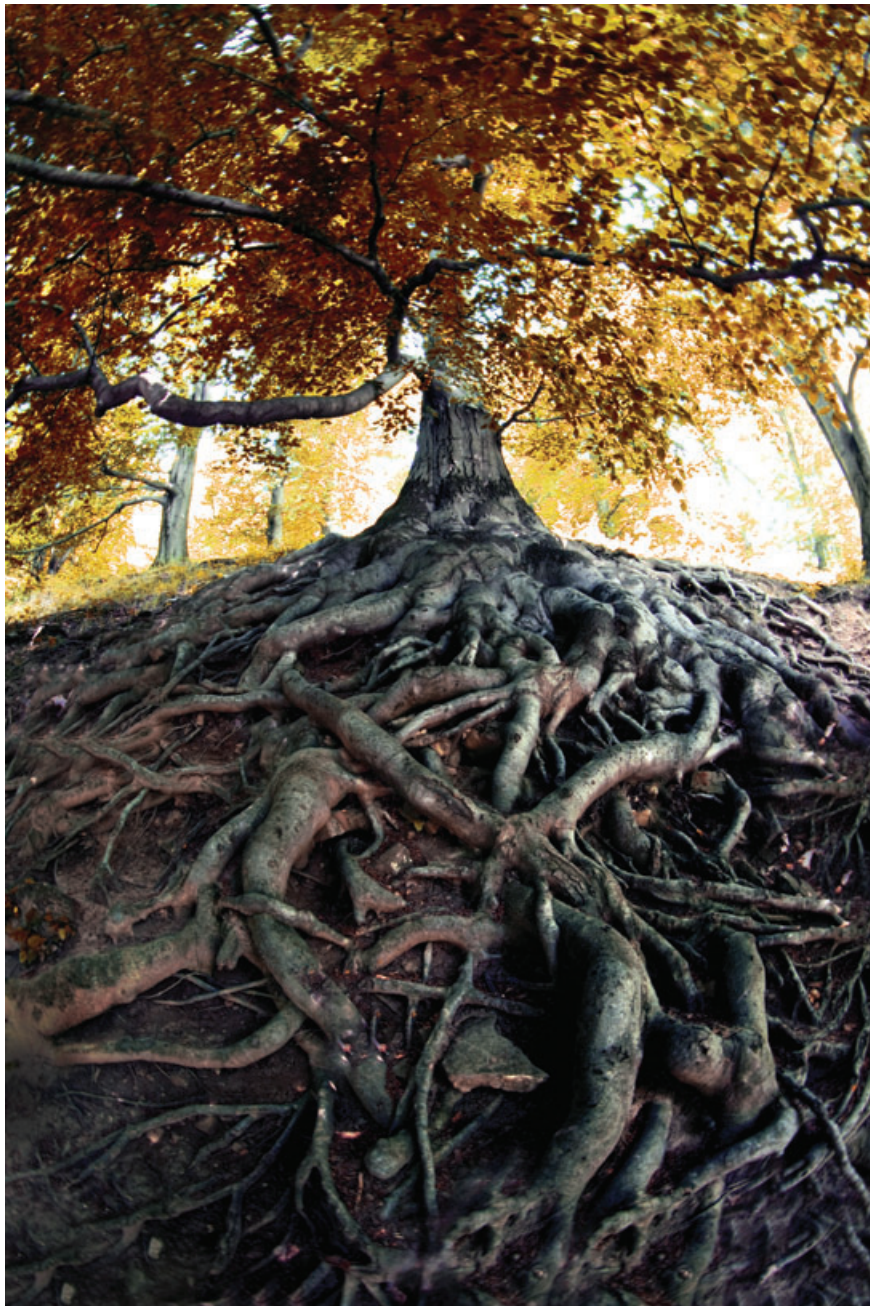
přepravu odpadů a projektu o skládkách. Naši inspektoři byli členy projektového týmu projektu „Kontrola zařízení podle směrnice o průmyslových emisích + IRAM“ a aktivně se účastnili schůzek projektového týmu. Dále jsme se zapojili do projektu „DECO“ a semináře „Poučení získané z havárií“. Vzhledem k tomu, že nově byla zařazena do plánu sítě IMPEL také ochrana přírody, tak proběhly dva projekty zaměřené na tuto oblast, a to „Nelegální zabíjení ptáků“ a „Budování kapacit v ochraně přírody“. Účastnili jsme se obou projektů, přičemž náš inspektor byl vedoucím projektu „Budování kapacit v ochraně přírody“.

V oblasti mezinárodní úmluvy CITES inspektoři ČIŽP zastupují Českou republiku na zasedáních odborných skupin a komisí zaměřených na prosazování zákonů týkajících se ochrany ohrožených druhů. Jedná se především o evropskou skupinu EU Wildlife Enforcement Group, jež v roce 2013 zasedala 2x v Bruselu. Velmi významná je i spolupráce v rámci Interpol Wildlife Working Group, která pomáhá při řešení závažných případů mezinárodního charakteru. V roce 2013 se naše inspektorky zúčastnily 24. zasedání Interpol Wildlife Working Group spojeného s jednáním „Rhinoceros Task Force“ a jednáním COBRA II. Naše inspektorka se zúčastnila 2. Konference o nelegálním zabíjení, odchytu a obchodování s divokými zvířaty a 4. Zasedání skupiny expertů k ochraně ptáků. Dále jsme se zúčastnili workshopu zaměřeného na nařízení ES č. 995/2010, které zakazuje uvádět na trh EU nezákonně vytěžené dřevo.

Zástupce ČIŽP se účastnil Fóra pořádaného Evropskou agenturou pro chemické látky (ECHA), které slouží k výměně informací o prosazování nařízení REACH. Na základě smlouvy se Slovenskem se uskutečnilo několik zahraničních cest věnovaných problematice ochrany vod, přírody a lesa.

V rámci tzv. výkonných mezinárodních vztahů inspektoři zastupovali resort životního prostředí ČR při jednáních mezinárodních komisí na ochranu hraničních vod, resp. velkých řek (Mezinárodní komise na ochranu Odry a Labe, Dunajská komise, Rakouské hraniční vody). Většina zahraničních cest se uskutečnila z důvodu zabezpečení smluvních závazků ČR v rámci mezinárodních organizací, úmluv a protokolů na jedné straně a aktivit přímo souvisejících s členstvím v EU na straně druhé. Celkově ČIŽP vynaložila na zahraniční cesty částku 253 468,73 Kč, kdy velká část nákladů byla financována přímo z rozpočtu Evropské komise.

08

LIDSKÉ
zdroje

08 LIDSKÉ ZDROJE

8.1 PERSONALISTIKA

Činnost odboru personálního se v roce 2013 především zaměřovala na kvalitní a včasnou realizaci legislativních změn v oblasti pracovního práva, mezd a vzdělávání v ČIŽP. V průběhu celého hodnoceného období se všichni zaměstnanci odboru personálního podíleli na tom, aby bezchybně a včas reagovali na nové legislativní úpravy.

Ke dni 31. 12. 2013 bylo v zaměstnaneckém poměru k ČIŽP 543 osob. Průměrný přepočtený roční evidenční počet zaměstnanců za rok 2013 činil 535 osob.

Nadále byla ze strany oddělení personalistiky velká pozornost věnována tomu, aby se neustále zlepšovala komunikace mezi jednotlivými vedoucími zaměstnanci ČIŽP a odborem personálním tak, aby každý z vedoucích zaměstnanců na jemu svěřeném pracovišti kromě své odbornosti byl schopen provádět kvalitně i personální práci.

Dominantním úkolem odboru personálního bylo jako každoročně hospodárné a účelné využívání přidělených mzdových prostředků.

Celkový údaj o vzniku a skončení pracovních poměrů zaměstnanců k 31. 12. 2013

	počet
nástupy	36
odchody	35

Členění zaměstnanců podle věku a pohlaví - stav k 31. 12. 2013

Věk	muži	ženy	celkem	%
20 - 29 let	13	16	29	5,34
30 - 39 let	76	68	144	26,52
40 - 49 let	60	93	153	28,18
50 - 59 let	89	85	174	32,04
60 let a více	34	9	43	7,92
celkem	272	271	543	100,00
%	50,09	49,91	100	x

Členění zaměstnanců podle vzdělávání a pohlaví - stav k 31. 12. 2013

Dosažené vzdělání	muži	ženy	celkem	%
základní	0	0	0	0
vyučen	0	0	0	0
střední odborné	3	2	5	0,92
úplné střední	0	7	7	1,29
úplné střední odborné	28	89	117	21,55
vyšší odborné	1	0	1	0,18
vysokoškolské	240	173	413	76,06
celkem	272	271	543	100,00

Celkový údaj o průměrných platech k 31. 12. 2013

průměrný hrubý měsíční plat	26 235,00 Kč
------------------------------------	---------------------

Trvání pracovního poměru zaměstnanců - stav k 31. 12. 2013

Doba trvání	počet	%
do 5 let	228	41,99
do 10 let	122	22,47
do 15 let	92	16,94
do 20 let	75	13,81
nad 20 let	26	4,79
celkem	543	100,00

8.2 VZDĚLÁVÁNÍ

V roce 2013 bylo vzdělávání zaměstnanců uskutečňováno v souladu se Směrnicí ČIŽP č. 7/2011 a od 1. 2. 2013 nabyla účinnosti Směrnice č. 5/2013 o vzdělávání zaměstnanců ČIŽP, do které byla zapracována aktualizace související s novým Organizačním řádem.

Povinné vzdělávání nově přijatých zaměstnanců probíhalo v souladu s usnesením vlády č.1542/2005. Jedná se o vstupní vzdělávání úvodní, kterého se ve čtyřech termínech zúčastnilo 23 zaměstnanců. Tuto část vzdělávání v prezenční formě pro oblastní inspektoráty a ředitelství organizačně i lektorsky zajišťovalo ředitelství ČIŽP. Cílem je zejména seznámení se specifickou problematikou ČIŽP, základními znalostmi a právními normami pro vykonávání činnosti ve státní správě. Další povinnou součástí vzdělávání je vstupní vzdělávání následné, které ve sledovaném období zajišťovalo jako odborný garant Ministerstvo vnitra. V devíti e-learningových kurzech jej úspěšně absolvovalo 18 zaměstnanců. Obsahem jsou hlavně základy právního vědomí, správní řád, veřejná správa ČR,

veřejné finance, minimum o EU atd. Odborní referenti a inspektoři se v rámci prohlubujícího vzdělávání účastnili teoretické a praktické specializační přípravy. Úspěšně ji v 9 termínech zakončilo 20 zaměstnanců. Jednalo se o specializaci v oblasti odpadového hospodářství, ochrany ovzduší, přírody, vody a lesa. Možnost jazykové výuky byla zachována pro oblast získání a prokázání jazykové kvalifikace podle Systému jazykové kvalifikace zaměstnanců ve správních úřadech. V roce 2013 však nebyla využita. Ostatní jazykové vzdělávání bylo z důvodu finančních úspor uskutečněno pouze v rámci výjimky související s nutností konverzace v anglickém jazyce, udělené ředitelem Inspekce. Pro další vzdělávání zaměstnanců byl využíván zejména Institut pro veřejnou správu Praha, vlastní lektori a externí agentury.

Celkový počet účastníků těchto akcí je 830. Účastníci se věnovali zejména specializovanému odbornému vzdělávání. V této oblasti je například zahrnuto velmi úspěšné vzdělávání v problematice správního práva, kdy byly ve spolupráci s Odborem právním uspořádány dva semináře na ředitelství a dva na oblastních inspektorátech. Školení v základním rozsahu správního práva se zúčastnilo 33 zaměstnanců, v pokročilém 98 zaměstnanců. Dále byly v oblasti práva uspořádány dva semináře na téma přestupkového zákona a dva k problematice nového občanského zákoníku. Těchto akcí se zúčastnilo celkem 90 zaměstnanců.

09

EKONOMIKA

170 946 000

195 000

400 000

58 256 000

229 797 000

50 946 000
1 709 000
3 314 135.12
58 256 000
229 797 000
37 964
14 770
25 989
40 120
78 332
33 698

1 709 000

170 946 000

45 012

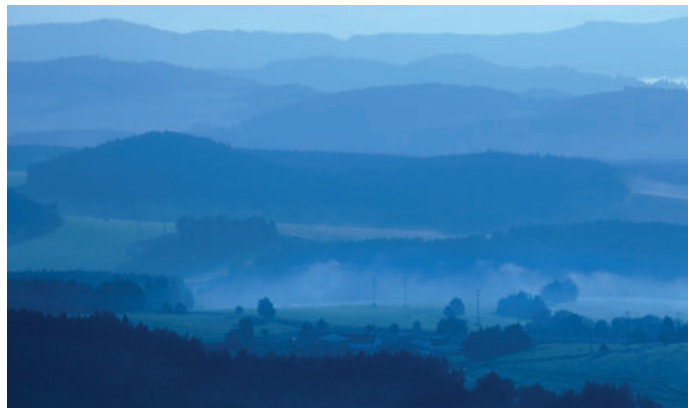
53 658 000

191 524

V roce 2013 ČIŽP hospodařila s rozpočtovými neinvestičními prostředky ve výši **293 593 644,82 Kč**, a realizovala investiční prostředky ve výši **6 679 822 Kč**. Celkové rozpočtové prostředky tedy činily částku **313 513 428,01 Kč**.

ČIŽP také využila limit **mimorozpočtových** prostředků ve výši **4 428 891,11 Kč**.

Čerpání neinvestičních výdajů na rok 2013 v Kč

Ukazatel	Rozpočet upravený	Čerpání	Zůstatek
Platy	170 946 000,00	170 946 000,00	
OOV	195 000,00	195 000,00	
Mimorozpočtový zdroj - OOV	0,00	0,00	
Odstupné	400 000,00	400 000,00	
Mimorozpočtový zdroj - odstupné	0,00	0,00	
Pojištění - SP+ ZP	58 256 000,00	58 256 000,00	
Celkem mzdové výdaje	229 797 000,00	229 797 000,00	

Ukazatel	Rozpočet upravený	Čerpání	Zůstatek
Ostatní běžné neinvestiční výdaje	53 658 000,00	50 343 864,88	3 314 135,12
Převod do FKSP	1 709 000,00	1 709 000,00	
Převod do FKSP z mimorozpočtových zdrojů	0,00	0,00	
Mimorozpočtový zdroj ČIŽP	4 428 891,11	4 424 984,33	3 906,78
Mimorozpočtový zdroj - navýšení za přijaté pojistné	0,00	0,00	
Celkem běžné neinvestiční výdaje	59 795 891,11	56 477 849,21	

Ukazatel	Rozpočet upravený	Čerpání	Zůstatek
Mimorozpočtový zdroj z NAR - ICT	4 000 753,71	2 808 876,97	1 191 876,74
Celkem neinvestiční výdaje	4 000 753,71	2 808 876,97	1 191 876,74
Celkem neinvestiční výdaje	293 593 644,82	289 083 726,18	1 191 876,74

Čerpání investičních výdajů na rok 2013 v Kč

Ukazatel	Rozpočet upravený	Čerpání	Zůstatek
Investiční výdaje roku 2013	2 563 214,00	1 063 214,00	1 500 000,00
„Modernizace zabezpečení objektu OI Brno“	102 516,00	102 516,00	
„Zálohování dat“	1 500 000,00	0	1 500 000,00
„Výměna oken ŘDT 5.NP“	860 777,00	860 777,00	
„Venkovní žaluzie OI České Budějovice“	99 921,00	99 921,00	
Mimorozpočtový zdroj z NAR –			
„Rozšíření a výměna kamer. systému ŘDT“	247 392,00	247 392,00	
„Rekonstrukce objektu OI Plzeň“	611 209,00	608 448,00	2 761,00
„Modernizace vytápění OI Liberec“	576 616,00	576 616,00	
„Kamerový systém OI Hradec Králové“	92 819,00	92 819,00	
„Rekonstrukce a rozšíření sítě PC – OI Ostrava“	204 231,00	204 231,00	
„Sanace zdiva sklepu OI Ostrava“	199 678,00	199 678,00	
„Rekonstrukce plotu a brány OI Ústí nad Labem“	164 153,00	164 153,00	
„Nákup 1 ks automobilu SUV“	634 390,00	634 390,00	
„Nákup 3 ks terénních vozidel + 3 ks člunů“	2 557 456,00	2 557 456,00	
„Odvětrávání a klimatizování chodeb 5. NP ŘDT“	331 425,00	331 425,00	
„Obnova automobilů v roce 2013“	310 000,00		310 000,00
„Agregovaná akce (nepoužité prostředky)“	11 427 200,19		
Celkem investiční výdaje	19 919 783,19	6 679 822,00	1 812 761,00
Celkové výdaje ČIŽP	313 513 428,01	295 763 548,18	

Úsporou neinvestičních výdajů ISPROFIN ve výši 1 191 876,74 Kč způsobilo především čerpání mimorozpočtového zdroje ve výši 491 753,71 Kč na akci provozování ICT.

K úspoře investičních výdajů ve výši 1 812 761 Kč došlo především nečerpáním investičních zdrojů na akci Zálohování dat na ředitelství a OI ve výši 1 500 000,00 Kč. Tato akce byla z provozních důvodů přesunuta do roku 2014.

Součástí Agregované akce je 11 mil. Kč na nový Centrální informační systém ČIŽP, který se nerealizoval.

Mimořádné mimorozpočtové zdroje v Kč

NNV neprofilující	4 428 511,11
NNV profilující	380,00
POJ	232 015,00

NNV neprofilující		
		položka
4 428 511,11	159 930,00	5139
	20 000,00	5152
	138 000,00	5153
	51 000,00	5154
	317 000,00	5166
	7 000,00	5167
	3 583 569,11	5169
	152 012,00	5171

NNV profilující OP LZZ		
		položka
380,00	380,00	5169

PŘÍJMY

Celkové příjmy ČIŽP činily v roce 2013 částku 5 324 840,49 Kč.

K úpravě rozpočtu příjmů v průběhu roku 2013 došlo navýšením o položku 4118 v částce 43 000,00 Kč na závěrečný audit OP LZZ.

Rozpočtové příjmy Položka	SR	Upravený rozpočet	Čerpání
2132	280 000,00	280 000,00	502 460,56
2133	3 000,00	3 000,00	3 600,00
2310	0,00	0,00	4 532,00
2322	50 000,00	50 000,00	220 282,00
2324	2 430 000,00	2 430 000,00	2 118 190,41
2329	20 000,00	20 000,00	195 385,07
3113	0,00	0,00	362 500,00
4118	0,00	43 000,00	1 504 106,45
4132	0,00	0,00	413 784,00
Celkem	2 783 000,00	2 826 000,00	5 324 840,49

10

PŘEHLED ČINNOSTI
oblastních
inspektorátů

Přehled činnosti oblastních inspektorátů za rok 2013 - ČIŽP

Oddělení	Počet inspektorů	Inspekční činnost	Stanoviska a vyjádření EIA, SEA	Ostatní stanoviska a vyjádření	pokuty			Ostatní rozhodnutí					Poplatkové agendy		Počet evidovaných havárií	Počet řešených podnětů a petic	Počet podaných podnětů orgánům státní správy	Počet podaných trestních oznámení
					Všechna rozhodnutí o pokutě vydaná ve sledovaném období	Všechna rozhodnutí o pokutě, která nabyla právní moci ve sledovaném období	Celková částka pokut v právní moci (Kč)	Počet rozhodnutí v právní moci – zastavení, nebo omezení činnosti, provozu nebo jeho části	Počet rozhodnutí v právní moci odebrání/zabavení	Počet rozhodnutí o opatření k nápravě v právní moci v daném období	Počet rozhodnutí o opatření k nápravě k dodržení emisních limitů	Odebrání a pozastavení platnosti osvědčení o nebezpečných vlastnostech odpadů	Počet vydaných rozhodnutí o poplatcích a zálohách za vypouštění odpadních vod	Počet vydaných rozhodnutí o poplatcích a zálohách za odběr podzemních vod				
PH	53	2 195	218	2 691	323	271	25 521 820	3	0	27	0	0	370	768	34	521	10	2
ČB	27	942	58	1 043	182	171	11 935 375	0	0	74	0	0	157	553	9	213	31	1
PL	34	1 266	75	962	281	245	20 152 710	6	1	51	4	0	134	492	3	186	13	1
UL	41	1 397	126	1 687	233	232	16 423 205	21	0	24	0	0	259	357	25	229	28	0
HK	37	1 182	127	1 467	252	214	10 159 000	1	1	12	1	0	201	675	32	206	55	1
HB	29	1 246	64	935	312	309	7 934 120	1	1	31	0	0	166	531	20	207	19	4
BR	47	1 817	163	2 718	402	393	18 802 410	3	3	28	1	0	387	613	21	254	35	6
OL	26	1 058	58	364	224	182	8 829 645	1	0	24	1	0	139	383	14	159	16	2
OV	38	1 426	123	1 553	324	278	15 569 230	0	2	18	1	0	229	220	32	254	10	1
LI	23	677	58	560	138	126	31 781 865	1	0	31	0	0	95	240	16	188	16	1
ŘDT	36	526	20	61	67	61	188 800	0	87	1	0	0	0	0	0	3	0	0
celk.	391	13 786	1 090	14 014	2 738	2 482	167 298 180	37	95	321	8	0	2 137	4 832	206	2 420	233	19

Průměrná výše pokut
Počet inspekčních činností
Počet inspekčních činností na jednoho inspektora
Všechna rozhodnutí vydaná ve sledovaném období:

67 405
13 786
35
10 168

Všechna rozhodnutí v PM vydaná ve sledovaném období:
Počet rozhodnutí o poplatcích a zálohách za vypouštění odp. vod:
Počet rozhodnutí o poplatcích a zálohách za odběr podzemních vod:
Stanoviska a vyjádření

9 912
2 137
4 832
15 454

Ředitelství	Adresa	Mail	Telefon/Fax: + 420
Česká inspekce životního prostředí	Na Břehu 267 190 00 Praha 9	public@cizp.cz	tel.: 222 860 111 fax: 283 892 662
Oblastní inspektorát	Adresa	Mail	Telefon/Fax: + 420
PRAHA	Wolkerova 40 160 00 Praha 6	public@ph.cizp.cz	tel.: 233 066 111, fax: 233 066 103 hlášení havárií: 731 405 313
PLZEŇ	Klatovská tř. 48 301 22 Plzeň	public@pl.cizp.cz	tel.: 377 236 783, fax: 377 237 289 hlášení havárií: 731 405 350
HRADEC KRÁLOVÉ	Resslova 1229 500 02 Hradec Králové	public@hk.cizp.cz	tel.: 495 773 111, fax: 495 211 175 hlášení havárií: 731 405 205
ČESKÉ BUDĚJOVICE	U Výstaviště 16, P. O. BOX 32 370 21 České Budějovice	public@cb.cizp.cz	tel.: 386 109 111, fax: 386 357 581 hlášení havárií: 731 405 133
ÚSTÍ NAD LABEM	Výstupní 1 644 400 07 Ústí nad Labem	public@ul.cizp.cz	tel.: 475 246 011, fax: 475 500 042, hlášení havárií: 475 246 076 (7-15:30 hod), 731 405 388 (pouze mimo prac. dobu)
pobočka KARLOVY VARY	Drahomířino nábřeží 197/16 360 09 Karlovy Vary	public@kv.cizp.cz	tel.: 353 237 330, fax.: 353 221 140 hlášení havárií: 731 405 378
HAVLÍČKŮV BROD	Bělohradská 3304 580 01 Havlíčkův Brod 1	public@hb.cizp.cz	tel.: 569 496 111, fax: 569 822 429 hlášení havárií: 731 405 166
BRNO	Lieberzeitova 14 614 00 Brno	public@bn.cizp.cz	tel.: 545 545 111, fax: 545 545 100 tel.: 577 690 462 hlášení havárií: 731 405 100
pobočka ZLÍN	Tř. Tomáše Bati 3792 760 01 Zlín		
OLOMOUC	Tovární 41 772 00 Olomouc	public@ol.cizp.cz	tel.: 585 243 410, fax: 585 243 410 hlášení havárií: 731 405 262
OSTRAVA	Valchařská 15/72 702 00 Ostrava	public@ov.cizp.cz	tel.: 595 134 111, fax: 595 115 525 hlášení havárií: 731 405 301
LIBEREC	Tř. 1. máje 858/26 460 01 Liberec 1	public@lb.cizp.cz	tel.: 485 340 711, fax: 485 340 712 hlášení havárií: 723 083 437

BCD	Zásaditý katalytický rozklad	MZE	Ministerstvo zemědělství
BPS	Bioplynová stanice	MZCHÚ	Maloplošná zvláště chráněná území
BSK	Biochemická spotřeba kyslíku	MŽP	Ministerstvo životního prostředí
BTEX	Benzen, toluen, ethylbenzen, xyleny	NEL	Nepolární extrahovatelné látky
CITES	Úmluva o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin	NL	Nerozpuštěné látky
CiU	Chlorované uhlovodíky	ODI	Oddělení integrace
ČIŽP	Česká inspekce životního prostředí	OEREŠ	Odbor ekologických rizik a ekologických škod
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav	OI	Oblastní inspektorát
ČOV	Čistírna odpadních vod	OkÚ	Okresní úřad
ČSPHM	Čerpací stanice pohonných hmot	OOH	Oddělení odpadového hospodářství
ČR	Česká republika	OOL	Oddělení ochrany lesa
EEZ	Elektrická a elektronická zařízení	OOO	Oddělení ochrany ovzduší
EIA	Hodnocení vlivů na životní prostředí	OOP	Oddělení ochrany přírody
EK	Evropská komise	OOV	Oddělení ochrany vod
EMA/EMS	Systémy environmentálního managementu	OÚ	Obecní úřad
EO	Ekvivalentní obyvatelé	OVSS	Odbor výkonu státní správy
EU	Evropská unie	RAPEX	Celoevropský info systém o nebezpečných výrobcích určených pro spotřebitele
EÚ	Ekologická újma	REACH	Nařízení o registraci, hodnocení, povolování a omezování chem. látek
EVL	Evropsky významné lokality	PAU	Polyaromatické uhlovodíky
GMO	Geneticky modifikované organismy	PM	Právní moc
HZS	Hasičský záchranný sbor	PPO	Přeshraniční přeprava odpadů
CHSK	Chemická spotřeba kyslíku	PUPFL	Pozemky určené k plnění funkcí lesa
CHKO	Chráněná krajinná oblast	SFŽP	Státní fond životního prostředí
CHÚ	Chráněné území	SRS ČR	Státní rostlinolékařská správa ČR
IMPEL	Sít environmentálních inspekčních orgánů zemí EU	ÚČOV	Ústřední čistírna odpadních vod
IP	Integrované povolení	ÚKZÚZ	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
IPPC	Integrovaná prevence a omezování znečištění	VKP	Významný krajinný prvek
IRZ	Integrovaný registr znečištění	VZCHÚ	Velkoplošná zvláště chráněná území
KÚ	Krajský úřad	VŽP	Vedlejší živočišné produkty
LHP	Lesní hospodářský plán	VPŽP	Vedlejší produkty živočišného původu
LHO	Lesní hospodářská osnova	ZCHD	Zvláště chráněné druhy
LTO	Lehké topné oleje	ZCHÚ	Zvláště chráněné území dle zákona č. 114/92 Sb.
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu	ŽP	Životní prostředí
MVE	Malé vodní elektrárny		

ČESKÁ INSPEKCE
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ